

Miljøgodkendelse af

Husdyrbruget

Løntvej 20, 6100 Haderslev

§ 12 Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

v/Gustav From Jessen

Miljøgodkendelse 21. april 2010

Haderslev Kommune
Natur og Landbrug
Rådhuscentret 7
6500 Vojens

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Datablad	4
kommunens afgørelse	5
1 Resumé og samlet vurdering	6
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	6
1.2 Ikke teknisk resumé (flyttet til bilag 1).....	6
1.3 Offentlighed	6
2 Generelle forhold	9
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	9
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	9
2.3 Gyldighed.....	9
2.4 Retsbeskyttelse.....	10
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	10
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	11
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	11
3.2 Placering i landskabet.....	12
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	14
4.1 Husdyrhold og staldindretning	14
4.2 Ventilation	17
4.3 Fodring.....	19
4.4 Energi- og vandforbrug.....	20
4.5 Spildevand herunder regnvand	21
4.6 Affald	25
4.7 Råvarer og hjælpestoffer.....	26
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	27
5 Gødningsproduktion og -håndtering	29
5.1 Gødningstyper og mængder.....	29

5.2	Flydende husdyrgødning.....	29
6	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	33
6.1	Ammoniak og natur.....	33
6.2	Lugt 37	
6.3	Fluer og skadedyr.....	38
6.4	Transport.....	39
6.5	Støj fra anlægget og maskiner.....	41
6.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	42
6.7	Lys 42	
7	Påvirkning fra arealerne.....	43
7.1	Udbringningsarealerne.....	43
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb.....	44
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav.....	46
7.4	Påvirkning af Beskyttet Natur, Natura 2000 og arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter).....	47
7.5	Kvælstof til grundvand.....	53
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	54
9	Alternative løsninger og 0-alternativet.....	59
9.1	Alternative løsninger.....	59
9.2	0-alternativ.....	59
10	Husdyrbrugets ophør.....	60
11	Egenkontrol og dokumentation.....	61
12	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning.....	63
13	Bilag.....	65
	Bilag 1. Ikke teknisk resume (fra ansøger).....	66
	Bilag 2. Grundlag for vilkår og lovgivning.....	72
	Bilag 3. Kort over placering af anlæg.....	73
	Bilag 4. Afstand til naboer.....	74
	Bilag 5. Landskab.....	76
	Bilag 6. Situationsplan med anlæggets placering.....	77

Bilag 7. Tabel til situationsplan	79
Bilag 8. Ventilation.....	80
Bilag 9. Situationsplan diverse - Interne veje.....	81
Bilag 10. Transportveje.....	82
Bilag 11. Spildevand – Afløb til gyllebeholder.....	82
Bilag 11. Spildevand – Afløb til gyllebeholder.....	83
Bilag 12. Sanitært spildevand – eksisterende afløb.....	84
Bilag 13. Uforurennet spildevand / tagvand.....	85
Bilag 14. Jordvold omkring gyllebeholder.....	89
Bilag 15. N1 Kort over Naturarealer	90
Bilag 16. N2 . Kort over Natura 2000-områder.....	91
Bilag 17. N3 Kort over vandhuller med 5 meter bræmmer.....	92
Bilag 18. N4 Kort over vandhuller med 2 meter bræmmer.....	93
Bilag 19. Kort over næringsstoffølsomme områder/arealer.....	94
Bilag 20. V Natura 2000 område "Lillebælt" (N112).....	96
Bilag 21. Z . Potentielt forekommende Bilag IV-arter	103
Bilag 22. Beredskabsplan – Ansøgers beredskabsplan	106
Bilag 23. Ansøgningen.....	117

DATABLAD

TITEL: § 12, STK. 3 MILJØGODKENDELSE

DATO FOR MILJØGODKENDELSE: 21. APRIL 2010

BEDRIFTENS NAVN: LØNTVEJ 20, 6100 HADERSLEV

CVR-NR OG P-NUMMER: 17813390 / 1013720378

CHR NUMMER: 52804

EJENDOMSNUMMER: 5100007672

MATR. NR.: 86 m.fl.

EJERLAV: LUNDING, STARUP

ADRESSE: LØNTVEJ 20, 6100 HADERSLEV

BEDRIFTS EJER OG ANSØGER: GUSTAV FROM JESSEN, 74523292

KONSULENT: HELLE JENSEN, SØNDERJYSK LANDBOFORENING SLF, BILLUNDVEJ 3,
6500 VOJENS, 73202600, HEJ@SLF.DK

TILSYNSMYNDIGHED: HADERSLEV KOMMUNE

KOMMUNENS AFGØRELSE

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12 stk. 3 til Løntvej 20, 6100 Haderslev, matr. nr. 86 , Lunding, Starup til udvidelse af dyreholdet til 1.667 søer og 800 polte (32-107 kg) samt 10 orner svarende til 409,90 DE. Udvidelsen sker indenfor eksisterende staldbygninger og med renovering af tidligere kvægstald til opstaldning af polte.

Miljøgodkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse i ansøgningen Version 5, kommunes vurdering og vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg samt bedriftens samlede arealer.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Med meddelelse af denne miljøgodkendelse bortfalder tidligere miljøgodkendelse fra juli 1999.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Haderslev Kommune

Haderslev Kommune, den 21. april 2010

Sagsbehandler: Christel Banke

Kvalitetssikring: Håkon Karlsen

Journalnummer: 09/28071

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Gustav From Jessen, Løntvej 20, 6100 Haderslev har ansøgt om en miljøgodkendelse til:

- ❖ Ændring og udvidelse af svinebesætningen fra 1.492 søer til 1.667 søer og 800 polte (32-107 kg) samt 10 orner årligt, svarende til en udvidelse fra 347 DE til 409,90 DE¹.
- ❖ Der opføres ingen nye staldbygninger/opbevaringsanlæg. Udvidelsen sker indenfor eksisterende byggeri og med renovering af tidligere kvægstald med BAT-gulv til opstaldning af polte.
- ❖ Der afsættes gødning svarende til 26+1 DE, i alt 27 DE. Samlet areal (gylleaftale) 19,3 ha svarende til 1,4 DE/ha.
- ❖ Ejendommen har en miljøgodkendelse fra den 6. juli 1999. Den lovpligtige produktion er fastlagt til 1.492 årssøer i forbindelse med et tilsyn i 2003. Det svarer til 346,59 DE.
- ❖ En revurdering af miljøgodkendelsen fra 1999 blev sat i bero oktober 2009, da ansøger ønskede at fremsende en ansøgning om miljøgodkendelse i henhold til husdyrlovens § 12 om ændring og udvidelse af produktionen.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Haderslev Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 30.10.2009.

Nærværende miljøgodkendelse omfatter alle dyrkningsarealerne tilknyttet CVR nr. 17813390.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ (FLYTTET TIL BILAG 1)

Ikke Teknisk resume (fra ansøger) kan ses i Bilag 1.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrbruget Løntvej 20, 6100 Haderslev i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af vilkår i denne miljøgodkendelse.

1.3 OFFENTLIGHED

Revurdering

Husdyrbruget blev første gang miljøgodkendt den 6. juli 1999. Miljøgodkendelsen skulle efter reglerne revurderes efter 8-10 år. Ansøgning om revurdering har været annonceret i Haderslev Ugeavis 2. september 2009. Haderslev Kommune modtog bemærkninger vedr. lugt fra 1 omboende G. Hansen i forbindelse med annonceringen og ønske om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse. Bemærkningerne om lugtgener er nærmere beskrevet i afsnit 6 Lugt. Bemærkninger gav ikke anledning til justeringer af projektet.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.
LBK nr. 1486 af 14. december 2009. Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ansøgningen om revurdering blev imidlertid sat i bero, da ansøger i stedet ønskede at fremsende en ansøgning om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget i henhold til husdyrbrugslovens § 12, stk. 3.

Ansøgning

Ansøgningen om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget blev offentliggjort i Haderslev Ugeavis den 11.-25. november 2009. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev fra den 17. marts 2010 udsendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og øvrige parter, samt private personer, som har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger frem til og med onsdag den 7. april 2010 ved kontortids ophør kl. 15.00.

Der indkom følgende bemærkninger fra ansøger ved ansøgers konsulent Helle E. Jensen, Sønderjysk Landboforening.

Høringssvar fra ansøger:

Sidste dag i partshøring.

d. 5 marts kommenterede jeg kommunens inddragelse af forsinkelsesbassinet i miljøgodkendelsen. Dette blev aldrig kommenteret yderligere fra kommunens side.

Jeg ved, at Miljøstyrelsen er blevet bedt om at forholde sig til, om forsinkelsesbassiner er en del af en miljøgodkendelse. Der foreligger endnu ikke noget svar. Dette skyldes muligvis, at der ikke findes et entydigt svar.

Udledningstilladelser indgår i miljøgodkendelser. Hvis der i forbindelse med en godkendelse stilles vilkår om, at der skal indsendes ansøgning om udledningstilladelse til kommunen inden for en periode af 3 måneder, forstår jeg ikke hvorfor beskrivelse af beliggenhed og diverse beregninger vedrørende forsinkelsesbassin, skal indgå i ansøgningen om miljøgodkendelse. Der er ingen grund til at det fremgår af ansøgningen, hvis der ikke samtidig med meddelt miljøgodkendelse sker godkendelse af det beregnede og beskrevne bassin.

Derfor mener jeg, at alle bilag og beskrivelse af forsinkelsesbassinet bør fjernes fra godkendelsen.

Kommunen kan i miljøgodkendelsen stille vilkår om udledningstilladelse med krav om neddrøsling af vandmængden til x l pr. sekund. For kommunen giver dette ingen forskel, men for ansøger betyder det meget.

Jeg håber at du/l kan forstå problemstillingen. Kommunen har naturligvis ret til at stille vilkår jf. lovgivningen, men vi ønsker ikke at få mere ind i miljøgodkendelsen end hvad der som minimum bør være der.

I behøver naturligvis ikke være enige med mig, men hvis I ikke er det, bliver jeg nødt til at lade dette være et høringssvar, idet kommunen så skriftligt skal tage stilling til det i den endelige godkendelse.

Kommunens bemærkning til høringssvar:

Vurdering af spildevandsafledning til overfladevand (tagvand o.l.) sker i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, men det skal indgå i kommunens vurdering af ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget, om det kan forventes, at der kan findes en tilfredsstillende løsning for spildevandshåndteringen.

(Jf. Bek. nr. 294, husdyrbrugsbekendtgørelsen § 2, stk. 5 og § 68, og miljøbeskyttelsesloven § 84 b).

Der står følgende i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 2, stk. 5. fra marts 2009.

Hvis der på et husdyrbrug udføres andre forurenende aktiviteter, der kræver særskilt godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven omfatter vurderingen alle forurenende aktiviteter på husdyrbruget, og kommunalbestyrelsen træffer samtidig afgørelser om, der kan meddeles tilladelse eller godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven og §§ 10, 11 eller 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. miljøbeskyttelseslovens § 84 b og § 68 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der står følgende i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 68.

Myndigheder, der træffer afgørelse om samme husdyrbrug efter bestemmelser i loven eller efter regler udstedt i medfør af loven og efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, skal koordinere deres afgørelser, i det omfang de er nødvendigt for at sikre, at

lovens formål opfyldes.

Der står følgende i Miljøbeskyttelseslovens § 84 b.

Myndigheder, der træffer afgørelse om samme virksomhed efter bestemmelser i loven, regler udstedt i medfør af loven, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller regler udstedt i medfør heraf, skal koordinere deres afgørelser i det omfang, det er nødvendigt for at sikre, at lovens formål opfyldes.

Det vil sige, at alle tilladelser der berører miljøbeskyttelsesloven skal gives samtidig/sammen med miljøgodkendelsen. Eller sagt på en anden måde en miljøgodkendelse må ikke meddeles før tilladelser efter miljøbeskyttelsesloven er meddelt.

Det materiale (div. bilag, beskrivelse, beregning) vedrørende udledning af tagvand vi indtil nu har modtaget fra ansøger er en redegørelse for om spildevandsafledning er mulig. I den konkrete sag har kommunen vurderet, at det er en tilfredsstillende løsning for spildevandshåndtering, og at der kan opnås den nødvendige udledningstilladelse.

Men vi har ikke kunnet nå at meddele spildevandstilladelse inden miljøgodkendelse meddeles p.g.a. forsinket manglende fyldestgørende ansøgningsmateriale for udledning af tagvand. Og på grund af det tidspres, der er i den konkrete sag (IPPC-revurdering), kan miljøgodkendelsen ikke udsættes flere måneder indtil spildevandstilladelsen er meddelt. Det er derfor valgt, at give en ekstra tidsfrist på 3 måneder for indsendelse af fyldestgørende ansøgningsmateriale til opnåelse af særskilt spildevandstilladelse jf. afsnit 4.5 vilkår 27.

På baggrund af ovenstående kan ansøgers høringssvar ikke give anledning til justeringer af projektet i miljøgodkendelsen.

Afgørelse om miljøgodkendelse kan påklages jf. klagevejledning.

Udsendelsesliste for Udkast til miljøgodkendelse var:

Pr. post:

- Gustav Jessen, Løntvej 20, 6100 Haderslev (ansøger)
- Jesper og Karina Lindgaard, Løntvej 15, 6100 Haderslev
- Ralf Nielsen og Bente Roos, Løntvej 17, 6100 Haderslev
- Richard Szarvák, Oleksandr Smirnov, Marius M. Maslin, Yuriy Pysar, Laszlo Balazs, Zsombor Porczel, Endre Pall, Løntvej 20, 6100 Haderslev
- Peter Harboe Nørgaard og Karin Kjelstrup, Løntvej 25, 6100 Haderslev
- Anker Jessen, Solkær 33, 6100 Haderslev
- Johan Raun, Vandlingvej 128, 6100 Haderslev (forpagtning)
- Kim Kragh, Bræårvej 35, 6100 Haderslev (gylleaftale)
- Gurli Hansen, Grarupvej 45, 6100 Haderslev

Pr. e-mail:

- Sønderjysk Landboforening, Helle Jensen, Billundvej 3, 6500 Vojens, E-mail: hej@slf.dk
(landmands konsulent)

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for husdyrbruget Løntvej 20, 6100 Haderslev.

Gustav Jessen, Løntvej 20, ønsker at ændre og udvide den nuværende besætning på 1.492 søer til også at omfatte polte og orner, så produktionen herefter bliver 1.667 søer og 800 polte (32-107 kg) samt 10 orner årligt svarende til en udvidelse fra 347 DE til 409,90. Udvidelsen sker indenfor eksisterende byggeri og med renovering af tidligere kvægstald til opstilling af polte.

Nærmeste nabo er beliggende ca. 100 meter fra ejendommen, og nærmeste byzone er beliggende ca. 632 meter fra ejendommen.

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger i oplandet til Natura 2000-området "Lillebælt" samt delvist i Nitratklasse I og Nitratklasse III, og en lille del i fosforklasse III. Den korteste afstand fra anlægget til nærmeste Natura 2000-området er ca. 2,5 km.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Det er kommunen, der vurderer om ændringer på bedriften, skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen. Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny miljøgodkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ændringer i ejerforhold skal meddeles kommunen.

2.3 GYLDIGHED

Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.

Vilkår

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
2. Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte renovering/ombygning er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelse af godkendelse.
3. Bedriften skal underrette Haderslev Kommune, når besætningen/produktionen er nået op på 409,90 DE.
4. Såfremt besætningen/produktionen ikke er nået op på 409,90 DE senest 2 år efter godkendelsens meddelelse, skal Haderslev Kommune underrettes om besætningens/produktionens størrelse på dette tidspunkt.
5. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om godkendelsens indhold.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Overordnet beskrivelse af afstande til naboer:
(Afstande i parentes er mindstekrav).

- ❖ Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m): 40 meter – egen boring.
- ❖ Almene vandforsyningsanlæg (50 m): 3,7 km mod vest i Haderslev.
- ❖ Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m): Vandløb 380 m mod vest målt fra nærmeste gyllebeholder. Der er ingen dræn inden for 15 m af anlæg.
- ❖ Offentlig vej og privat fællesvej (15 m): Der er 75 m fra nærmeste staldbygning til Løntvej. Der er tale om eksisterende og tidligere godkendt byggeri.
- ❖ Levnedsvirksomhed (25 m): Ingen inden for 25 m
- ❖ Beboelse på samme ejendom (15 m): Afstanden vurderes til 5 m. Der er tale om eksisterende og godkendt byggeri.
- ❖ Naboskel (30 m): Korteste afstand er 90 m til skel mod Løntvej 25.
- ❖ Nabobeboelse (50 m): Afstanden fra nærmeste staldanlæg vurderes til 100 m -Løntvej 25.
- ❖ Fredede områder: Nærmeste fredede områder er ca. 1.800m vest for ejendommen – omkring Grarup kirke.
- ❖ Beskyttede naturarealer (§ 3): Nærmeste beskyttede naturareal er en beskyttet eng beliggende godt 100 m mod vest fra nærmeste eksisterende anlæg (gyllebeholder).
- ❖ Strandbeskyttelseslinje: Der er ca. 600 m til strandbeskyttelseslinjen til Haderslev Fjord mod nord målt fra nærmeste staldanlæg.
- ❖ Klitfredningslinje: Der er ingen klitfredningslinje indenfor 2.000 meter af ejendommen.
- ❖ Skovbyggelinje: I en afstand af ca. 2.000m vest for ejendommen ved Starup findes skovbyggelinje.
- ❖ Sø- og åbeskyttelseslinje: Nærmeste søbeskyttelseslinje ligger ca. 1.900 m syd/øst for ejendommen – Grarup sø. Der er ingen å-beskyttelseslinjer inden for 2.000 m af ejendommen.
- ❖ Kirkebyggelinje: Nærmeste kirkebyggelinje ligger 1600 m vest for ejendommen (Grarup kirke).
- ❖ Beskyttede sten- og jorddiger: Nærmeste beskyttede jorddige ligger 400 m vest for ejendommen. På ejendommens jordtilliggende er der flere intakte jorddiger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kort over placering af anlæg er vist på bilag 3

Kort over afstand til naboer, samlet bebyggelse og byzone er vist på bilag 4.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 100 meter til nærmeste nabobeboelse, der ligger øst for staldbygningerne. Nærmeste område, der er udlagt til boligområde er landsbyen Starup, der ligger ca. 632 meter vest/nordvest for ejendommens anlæg. Der bygges ikke nye staldbygninger, opbevaringsanlæg eller andet i.f.m. udvidelsen.

- ❖ Nærmeste nabo med landbrugspligt ca. 510 meter sydvest for ejendommen.
- ❖ Nærmeste nabo uden landbrugspligt 100 m øst for ejendommen.
- ❖ Nærmeste samlede bebyggelse 632 m nordvest.
- ❖ Nærmeste byzone 632 m nordvest.
- ❖ Nærmeste sommerhusområde 480 meter syd for ejendommen.

Til ejendommen er der to eksisterende udkørsler fra Løntvej 20. Der ønskes ikke ny udkørsler/overkørsel i.f.m. udvidelsen af husdyrbruget. Hvis udkørslerne ønskes udvidet i bredden, skal der ansøges om dette ved kommunen (vejmyndigheden).

Kommunen accepterer, at ejendommens egen beboelse ligger mindre end 50 meter fra nærmeste eksisterende staldbygning.

Alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Kommunen vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v. er overholdt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår vedrørende afstande.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

På kortbilag 6 er angivet situationsplan, der viser anlæggets placering.

Ejendommen er beliggende tilbagetrukket fra Løntvej. Nærmeste driftsbygning ligger ca. 70 m fra vejen. De nyeste staldanlæg er opført med respekt for landskabet og ligger nedsænket i terræn. Ud mod Løntvej er der etableret afskærmende beplantning i form af 3 rækker egnsforekommende træarter. Set fra Løntvej er driftsbygningerne knap synlig.

Overordnet beskrivelse af ejendommens beliggenhed i.f.t. landskabsudpegninger:

- ❖ *Naturområder med særlige naturbeskyttelses-interesser m.v.: Der er 1600 m (V) til nærmeste naturområde med særlige naturinteresser Starup Hede.*
- ❖ *Områder med landskabelig værdi/ Værdifulde landskaber: Der findes ingen områder med værdifulde landskaber.*
- ❖ *Uforstyrrede landskaber: Ejendommen er ikke beliggende i et område der betegnes som uforstyrret landskab.*
- ❖ *Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: Ingen inden for en afstand af 2.000 m.*
- ❖ *Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Der er lavbundsarealer (Okkerklasse II) ca. 200 m vest for ejendommen. Der er ikke lavbund hvor ejendommen ligger.*
- ❖ *Fortidsmindelinje / Kulturhistoriske arealer: Der er ca. 200 m til nærmeste fortidsmindebeskyttelseslinje målt fra nærmeste anlæg (gyllebeholder). Fortidsmindet er beliggende mod vest.*
- ❖ *Områder med særlig geologisk værdi / Skovplantning uønsket pga geologi: Ejendommen ligger ca. 100 øst for område, hvor skovplantning er uønsket pga. geologi.*
- ❖ *Skovrejsningsområder: Ejendommen ligger udenfor et skovrejsningsområde. Nærmeste område ligger 3.000 m mod vest.*
- ❖ *Rekreative interesseområder / Arealudlæg til ferie-fritidsformål: Der er ingen inden for 2.000 m.*
- ❖ *Kirkeomgivelser: Nærmeste kirkelandskab ligger ca. 1.200 m nordvest for ejendommen.*
- ❖ *Kystnærhedszonen: Kystnærhedszonen ligger ca. 1.200 m mod vest.*

Produktionsbygningerne består af bygning 1, 2 og 3, der er eksisterende sostalde, og bygning 4, der er eksisterende staldbygning, der ændres til poltestald, samt 3 eksisterende gyllebeholdere (bygning 5,6 og 7), og en eksisterende foderlade bygning 8 sammenbygget med bygning 2 og 3. Bygning 9 er eksisterende garage og bygning 10 er eksisterende stuehus.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På kortbilag 5 er vist ejendommens placering i forhold til landskab.

Der bygges ikke nye anlæg i forbindelse med udvidelsen. Det udvidede produktionsanlæg på ejendommen Løntvej 20 er beliggende i det åbne land ca. 632 m. øst for Starup, der er den nærmeste landsby i området. Nærmest byzone ligger 632 meter nord for ejendommen.

Der er ca 50 tagventilationsskorstene (indsugning og afkast). Hertil kommer nye afkast på poltestald. Alle afkast er placeret over tag, heraf de fleste i kip Alle afkast er placeret 6 meter over terræn.

En plads til døde dyr er placeret ved Løntvej ca. 500 meter nord for anlægget, og 160 meter fra nærmeste nabo mod nord og 270 meter fra nærmeste nabo mod syd. Pladsen er således ikke etableret i tilknytning til eksisterende anlæg. Pladsen er dog afskærmet bag levende hegn langs Løntvej mod nord og syd for pladsen og levende hegn langs Aarø Sundvej mod nord.

For at sikre at pladsen forbliver afskærmet mod indsigt fra vejene, stilles der vilkår om, at eksisterende levende hegn langs Løntvej og levende hegn mod Aarø Sundvej til stadighed bevares og vedligeholdes af ejer.

Ejendommens anlæg er placeret i landzone. Ejendommen ligger ikke indenfor områdeudpegninger som Værdifulde landskaber eller indenfor Uforstyrrede landskaber. Ejendommen ligger ikke indenfor områdeudpegninger relateret til landskabet jv. ovenstående redegørelse.

En del markskel er markeret som beskyttede sten- og jorddiger, og umiddelbart vest for ejendommen ligger der et mindre skovparti langs skråningen ned til åen.

Der er ca. 200 m mod vest til nærmeste fortidsminde. Der er ikke registreret andre fortidsminder på ejendommen.

Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle bygninger, med undtagelse af pladsen til døde dyr, er etableret i tilknytning til hinanden og således udgør hovedparten af ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed. Kommunen vurderer på denne baggrund at det samlede anlæg – vil fremstå som en driftsmæssig enhed.

Kommunen vurderer, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige- kulturhistoriske- naturmæssige- geologiske- eller rekreative værdier i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

6. Ansøger/ejer skal sørge for, at det eksisterende hegn, der forløber langs Løntvej mod nord og syd for pladsen til døde dyr samt mod nord langs Aarø Sundvej til stadighed bevares og vedligeholdes.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Nudriften består af 1.492 søer svarende til 346,59 DE.

Ansøgt drift består af 1.667 søer, 800 polte samt 10 orner svarende til 409,90 DE. (Orner indgår som slagtesvin i næringsstofberegningerne).

Nedenstående faktorer er grundlæggende forudsætninger for Farm-N beregningerne og ammoniakberegningerne i ansøgningssystemet.

Staldbygninger og dyrehold i ansøgt drift

BYGNING	STALD-AFSNIT NR.	Dyrehold	Staldtype for ansøgt drift	Vægt-/aldersgrænser	Antal årstyr	Stipladser	DE
Bygning 1 Eksisterende so-stald	1.1.1	Drægtighedsstald	Delvist spaltegulv - 1/3 spalteareal		780	550	
	1.1.2	Farestald	Fuldspalter		570	128	
Bygning 2 Eksisterende so-stald	1.1.3	Drægtighedsstald - Individuel opstaldning	Fuldspalter		114	114	
	1.1.3	Farestald - Kassestier	Fuldspalter		1097	248	
	1.1.3	Drægtighedsstald - Individuel opstaldning	Fuldspalter	orner som slagtesvin (119-120 kg)	10	10	0,1
	1.1.4	Drægtighedsstald	1/3 spalter		320	320	
Bygning 3 Eksisterende so-stald	1.1.5	Drægtighedsstald	Fuldspalter		453	370	
Bygning 4 Eksisterende stald ændres til poltestald	1.1.6	Poltestald	Delvis spaltegulv - 25-49 % fast gulv	32-107 kg	800	228	
I alt					1.667 søer 800 polte 10 orner		409,9 DE

Bilag 6 viser situationsplan over anlæg med nr. på staldafsnit og nr. på gyllebeholdere.

Dyreenhederne (DE) er beregnet efter den ved godkendelsestidspunktet gældende husdyrbekendtgørelse.

Gennemsnitligt antal smågrise pr. so er ikke angivet i ansøgningen.
Fravænningsvægt er ikke angivet i ansøgningen

BAT

I nyeste staldanlæg (1.1.1 - Bygning 1) er der i drægtighedsstalden delvist spaltegulv.

Der er i alt 550 stipladser i afdelingen.

BAT-gulvtypen for drægtighedsstalde er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51. De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald.

Alle farestier har fuldspaltegulv (1.1.2 – bygning 1 og 1.1.3 – bygning 2).

I alt 376 stipladser.

Fordelen ved et fuldspaltegulv er, at soen altid er sikret et tørt leje og derfor undgår ætsninger som følge af dårlig hygiejne. Tidsforbruget til rengøring af farestier med fuldspaltegulv er det halve af tidsforbruget ved farestier med delvist spaltegulv. Den tid, som landmanden sparer på rengøring, kan i stedet bruges til at sikre dyrenes trivsel.

BAT-gulvtypen for farestier er delvist spaltegulv jævnfør Gr.nr.: 106.02-51.

Reduktionen af NH₃-fordampningen fra BAT-gulv i forhold til fuldspaltegulv skyldes hovedsagligt den reducerede gylleoverflade i kanalerne (BAT-reference nr. 4.6.2.6 i Gr.nr.: 106.02-51).

Løbeafdelingen (1.1.3 - Bygning 2) har fuldspaltegulv.

I alt er der 126 stipladser.

Der er ikke udarbejdet BAT-byggeblade for løbeafdelinger.

Drægtighedsafdeling i (1.1.4 – bygning 2) med delvist spaltegulv.

320 stipladser.

BAT-gulvtypen er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51.

De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald.

Drægtighedsafdelingen i (1.1.5 – Bygning 3) har fuldspaltegulv til opstaldning af søer i løsdrift. Med i alt 370 stipladser.

BAT-gulvtypen for drægtighedsstalde er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51.

De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald. Reduktionen af NH₃-fordampningen fra BAT-gulv i forhold til fuldspaltegulv skyldes hovedsagligt den reducerede gylleoverflade i kanalerne (BAT-reference nr. 4.6.2.6 i Gr.nr.: 106.02-51).

- Der er på Haderslev kommunes opfordring foretaget ammoniakberegning på anlægget, hvis stalden var med BAT-gulv i stald 1.1.5. For at overholde det generelle reduktionskrav med BAT-gulvet er det nødvendigt at finde yderligere tiltag. I beregningseksemplet blev det valgt at etablere flydedug på største gyllebeholder.

Resultaterne viste og som må antages at være BAT-niveau for ejendommen m.h.t ammoniakreduktion:

Samlede emission fra anlæg: 7299,84 kg N/år.

Meremission fra anlæg: 973,95 kg N/år.

Generelle ammoniakkrav: -132 kgN/år

Højeste merdeposition på naturområde: 0,15 kg N/ha

(Dokumentation for beregningerne er vedhæftet som bilag til ansøgning: Skema 1685 version 3,5).

- Dokumentation for BAT. Ansøger vælger at leve op til BAT-niveau ved at bibeholde spaltegulvet i stald 1.1.5 indtil det er slidt op og i stedet korrigerer i søernes tildeling af råprotein pr. FE. Der korrigeres fra 142,8 g råprotein pr. FE (normtal i it-skema) til max. 137,0 g råprotein pr. FE. Det kan undlades at etablere fast overdækning på beholdere. Følgende resultater fremgår af indsendte ansøgning:

Samlede emission fra anlæg: 7242,33 kg N/år.

Meremission fra anlæg: 641,83 kg N/år.

Generelle ammoniakkrav: -327 kgN/år

Højeste merdeposition på naturområde: 0,00 kg N/ha

I 1.1.6 - Bygning 4, der indrettes til polte, etableres der delvist spaltegulv med 25-49% fast gulv som er BAT (jf. MKN-130-00181).

Ansøgers vurdering af BAT og tiltag for ammoniakreduktion:

BAT-staldsystemet for drægtige søer er delvist spaltegulv med køling af kanalbund. Ifølge Byggebladet Gr.nr.: 106.01.51 kan gyllekøling ikke etableres i eksisterende staldanlæg.

BAT-staldsystemet for søer i faringsperioden er delvist spaltegulv. Alle farestalde har fuldspaltegulv. Disse udgør ca. 20 % af samtlige so-stipladser i anlægget. Med kun 12% udvidelse i dyreholdet i eksisterende bygninger, vurderes det ikke at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet at udskifte gulvene inden disse forventes nedslidte.

BAT-staldsystemet for polte (der sidestilles med slagtesvin) er delvist spaltegulv med 25-49% fast gulv. Dette staldsystem etableres i forbindelse med renoveringen af eksisterende staldanlæg. 7% af udvidelsen i dyreholdet sker i nyrenoveret stald, der lever op til BAT.

Luftrensning er ikke beskrevet som værende BAT i sobesætninger. Derfor er dette tiltag ikke vurderet som værende et realistisk alternativ til de eksisterende anlæg.

Når staldanlæggene er nedslidte, med ca. 20 tilbage for ældste staldanlæg, tages der senest stilling til, hvor og hvordan produktionen skal fortsætte. Pt. er der ikke planlagt opførelse af nye staldanlæg på ejendommen.

Med de 2 nævnte tiltag, BAT-gulv i renoveret bygning og reduktion i tildelingen af råprotein pr. FE hos søerne samt det forhold, at yderligere tiltag på eksisterende staldanlæg ikke formodes at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, vurderer ansøger, at ejendommen lever op til BAT med hensyn til staldanlæg.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen har vurderet på beregninger af konsekvenserne af at øge antallet af DE svin med 64,33 DE (18 %) til 409,9 DE. Beregningerne viser, at overskuddet af fosfor vil stige, ammoniakfordampningen fra stalde og lagre vil stige med 641,83 kg/N. Kvælstofoverskuddet vil stige med 1159 KgN svarende til 3,4 %, men dette vil ikke medføre en overskridelse af grænserne for udvaskning af kvælstof og fosfor fra arealerne.

Det maksimale antal DE på 409,90 DE må ikke overskrides. Der kan dog være situationer (f.eks. sygdom i besætning, slagteristrejker m.m), hvor dyreholdet vil være afvigende fra det tilladte. I sådanne situationer skal landmanden kunne dokumentere de særlige omstændigheder overfor tilsynsmyndigheden, og det er op til tilsynsmyndigheden at vurdere, om afvigelser i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

Kommunen vurderer derfor, at denne tilladte fleksibilitet ikke vil give problemer i forhold til lovens krav.

På baggrund af ansøgers redegørelse for BAT med de 2 nævnte tiltag, BAT-gulv i renoveret bygning og reduktion i tildelingen af råprotein pr. FE hos søerne samt det forhold, at yderligere tiltag på eksisterende staldanlæg ikke formodes at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, vurderes, at ejendommen lever op til BAT i forhold til staldindretning. Vilkår vedrørende fodertiltag er stillet i afsnit 4. Fodring.

Ændringer i staldindretningen skal anmeldes/ansøges ved Haderslev Kommune for byggetilladelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

7. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som ansøgt og beskrevet i tabel over staldbygninger og husdyrhold i redegørelsen ovenfor.
8. Bygning 4, der indrettes til polte, skal etableres med delvist spaltegulv med 25-49% fast gulv.
9. Der må på intet tidspunkt være et dyrehold på ejendommen, der er større end 409,90 DE. Der kan dog være situationer (f.eks. sygdom i besætning, slagteristrejker m.m), hvor dyreholdet må være afvigende fra det tilladte. I sådanne situationer skal landmanden kunne dokumentere de særlige omstændigheder overfor tilsynsmyndigheden, og det er op til tilsynsmyndigheden at vurdere, om afvigelser i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

10. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de seneste 3 år for dyreholdets størrelse i form af gødningsregnskab, driftsregnskab på ejendommen, CHR udskrifter (svin), effektivitetskontrol (svin).
11. Ændringer i dyreholdet ud over variationerne nævnt i ovennævnte vilkår skal anmeldes til Haderslev Kommune.
12. Ændringer i staldindretningen skal ansøges ved Haderslev Kommune.

4.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGE

Ventilationssystem i ansøgt drift.

BYG- NING	Stald - afsnit nr.	DYRE- HOLD	Ventilation						
			Type	Driftsti- mer pr. år	Afkast- type	Antal afkast	Højde på afkast	Indsug- nings- ventiler	Afkast tag + indtag i tag
Byg- ning 1 Eksiste- rende so-stald	1.1.1	Drægtig- heds- stald	Multistep	8760 timer	tag	5	6,00 m	vægventiler	
	1.1.2	Farestald	Multistep	8760 timer	tag	4	6,00 m	vægventiler	
Byg- ning 2 Eksiste- rende so-stald	1.1.3	Drægtig- hedsstald - Indivi- duel opstald- ning	Multistep	8760 timer	tag	8	6,00 m	4 indtag i tag	
	1.1.3	Drægtig- hedsstald - Indivi- duel opstald- ning							
	1.1.3	Farestald - Kas- sestier	Multistep	8760 timer	tag	8	6,00 m	8 indtag i tag	
	1.1.4	Drægtig- heds- stald	Multistep	8760 timer	tag	4	6,00 m	2 indtag i tag	
Byg- ning 3 Eksiste- rende so-stald	1.1.5	Drægtig- heds- stald	Multistep	8760 timer	tag	8	6,00 m	Vægventiler	

Bygning 4	1.1.6	Poltestald			tag	Antal afkast er endnu ikke afklaret	6,00 m		
Eksisterende stald ændres til poltestald			Multistep	8760 timer					
i alt				8760 timer		37		14	51

Placering af ventilationsskorstene og vægindtag er vist på bilag 8

I alle stalde anvendes Multistep energibesparende ventilationssystem. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i stalde og elforbruget.

Ventilatorerne rengøres sammen med det øvrige inventar ved hver vask. Derved sikres effektiv drift med mindst mulig friktion.

Det mekaniske ventilationssystem er baseret på multistep-princippet, og er i gang i varierende intervaller døgnet rundt. Motoren til ventilationssystemet er placeret i stalden i stor afstand fra udtag i loft, og kan derfor ikke høres.

Der er alarm på ventilationsanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmelding.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I alle stalde anvendes Multistep energibesparende ventilationssystem. Ventilationssystemet i alle stalde kører konstant. Der er 37 ventilations-afkast i tag, og der er 14 ventilations-indtag i tag iflg. ansøgningen (der er dog vist 27 afkast og 20 indtag jf. kortbilag vedlagt ansøgningen). En del ventilations-indtag er placeret i væg. Alle afkast er placeret over tag, heraf de fleste i kip. Alle afkast er placeret 6 meter over terræn.

Den nyrenoverede poltestald (bygning 4, staldafsnit 1.1.6) ligger vest for de eksisterende stalde, og længst væk fra nærmeste naboer i.f.t. eksisterende stalde. Det er oplyst, at ventilationssystem i poltestalden også bliver af typen Multistep energibesparende. Det skal sikres, at afkast sker lodret gennem skorsten uden afdækning. Ventilationsanlægget skal køre konstant.

Ventilationssystemet er fuldautomatisk og reguleret. Multistep ventilation med trinløs regulering og styring af ventilatorerne vurderes at være forholdsvis energibesparende.

Kommunen vurderer, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

13. Etablering af det nye ventilationsanlæg i poltestald bygning nr. 4 (Staldafsnit 1.1.6) skal være af typen Multistep energibesparende. Det skal sikres, at afkast sker lodret gennem skorstene uden afdækning.
14. Ventilationssystemet i alle stalde skal være af typen Multistep. Anlægget skal programmeres til at køre energimæssigt optimalt.
15. Ventilationssystemet i stalde skal rengøres i.f.m. hver vask af stalde/inventar og skal justeres efter behov.
16. Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg.

4.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

BAT foderteknologi:

I henhold til BREF dokumentet, er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov samt reducere i indholdet af råprotein i foderet.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at registrere foderforbrug.

Det vurderes af ansøger, at bedriften lever op til BAT, idet

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.*
- Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase der teoretisk skulle øge optagelsen af fosfor.*
- Indholdet af fosfor pr. FE ligger generelt under normtal (5,0 g P pr. FE).*
- Indholdet af råprotein pr. FE ligger generelt under normtal.*

I ansøgningen er råprotein-indholdet til søer angivet at være 137,0 g/FE. Ansøger vælger at leve op til BAT-niveau for stalde ved at bibeholde spaltegulvet i stald 1.1. indtil det er slidt op og i stedet korrigerer i søernes tildeling af råprotein pr. FE. Der korrigeres fra 142,8 g råprotein pr. FE (normtal i it-skema) til max. 137,0 g råprotein pr. FE.

1442 FE/årsso.

Vådfoder blandes i foderlade.

Der ankommer 104 transporter med foder til ejendommen årligt. Foder indblæses ved levering. Det sker 2 gange om ugen.

Der opbevares ca. 80 ton færdigfoder i silo i foderlade.

Der opbevares ca. 2 ton sækkevarer i foderlade.

Vådfoder blandes i foderlade, hvor der er afløb til gyllebeholder via gyllekanal.

Der er alarm på foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.

Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent, så blandingen altid er optimeret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da ansøger har valgt fodring som virkemiddel, stilles der krav til korrektion (korrektionsfaktor) jf. vilkår.

De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer en af de 3 faktorer skal han sikre sig, at vilkårs ligningen er overholdt.

Foderets indhold af råprotein må ikke overstige 137 g/FE ved fodring med 1442 FE/årsso svarende til 3,95 FE/dag, gældende for alle søer.

Forholdet skal kunne dokumenteres i.f.m. tilsyn

Det er i ansøgningen oplyst, at der anvendes færdigfoder (tørfoder).

Det er i ansøgningen oplyst, at vådfoder blandes i foderlade. !

Kommunen vurderer, at der i.f.m. opbevaring og håndtering og tildeling af foder ikke sker en væsentlige øget påvirkning af omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

17. Foderets indhold af råprotein må ikke overstige 137 g/FE ved fodring med 1442 FE/årsso svarende til 3,95 FE/dag. Dokumentation af foderanalyser og foderplan samt kvitteringer skal fremvises på forlangende.

18. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak må højst være **0,95** beregnet efter følgende formel: $((1442 \text{ FE pr. årssø} \times 137 \text{ g råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (24,6 \text{ fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt } 7,2 \text{ kg} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$.
19. Foderet skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet må maksimalt være 5,0 gram P pr. foderenhed.
20. Der skal anvendes fasefodring.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Energi

Der anvendes ingen gas på ejendommen.

Dieselolie: ca. 10.000 L pr. år. Det forventes at være uændret i ansøgt. Der anvendes udelukkende diesel til transport ved flytning af smågrise og levering af polte samt til lidt markarbejde. Derudover findes en rendegraver på ejendommen (15.03.2010). Der vil ikke blive tale om flere transporter i ansøgt idet der blot vil blive tale om større læs pr. transport.

Fyringsolie: ca. 25.000 L pr. år. Tallet dækker over opvarmning af stalde og privatbolig. Forbruget forventes i ansøgt at være uændret til faldende, idet opfyldning af staldene med dyr vil betyde et lavere varmebehov og deraf følgende lavere varmekonsum. Derudover kræver poltene, der skal gå i den nyrenoverede stald, ingen varme.

El: Der bruges ca. 360.000 kwh pr. år. Det er især ventilation, det automatiske foderanlæg samt gyllepumpling. Ingen arealer vandes, så der bruges ikke energi til dette.

Energibesparende foranstaltninger

- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Ventilatorerne rengøres sammen med det øvrige inventar ved hver vask. Derved sikres effektiv drift med mindst mulig friktion.
- Der er timer på lyset i staldene. Derved er lyset ikke tændt i døgndrift. Der er lys i staldene i 16 timer pr. døgn.
- Udendørs orienterings lys aktiveres både af ur og sensor. Der er kun udendørs belysning ved garage og indkørsel.
- Ved at udnytte staldenes kapacitet sænkes varmebehovet hos dyrene. Den 'nye' poltestald kræver ingen opvarmning. Udvidelsen forventes således at sænke energiforbruget til varme.

Autoriseret el-installatør laver 5-årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer. Bedriften har dog løbende besøg af elektriker, der kontaktes ved enhver mindre afvigelse.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at registrere energiforbrug. Der føres ikke løbende journal over energiforbrug, men energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vand

Der er en drikkevandsboring (152.302) på ejendommen. Denne er placeret under 15 m øst for garage. Drikkevandsforbruget registreres 1 x årligt.

En so drikker ca. 5,2 m³ pr år (norm) og et slagtesvin drikker ca. 0,6 m³ pr år (norm). Dette giver et forbrug til drikkevand på 8710 + 480 = 9190 m³ pr. år.

Til en so er der ca. 0,34 m³ vaskevand pr. år (norm) og til et slagtesvin er der ca. 0,025 m³ vaskevand pr. år (norm). Dette giver et forbrug på 637,5 + 20 = 657,5 m³ pr. år.

I alt er der et drikkevandsforbrug baseret på normtal på ca. 10.000 L årligt. Dette er en forøgelse på ca. 28 % i forhold til nudrift.

Da al markarbejde er udliciteret, anvendes der stort set ikke vand til vask af øvrige maskiner på ejendommen.

Ingen arealer vandes.

Vandbesparende foranstaltninger

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering

og reparation af lækager.

- Der føres ikke løbende journal over vandforbrug, men vandforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

- Der anvendes drikkepipler placeret i drikkekopper eller over fodertrug. Derved reduceres vandspild.

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

- Staldene vaskes med højtryksrensere og koldt vand.

- Vandforbruget tjekkes løbende v.h.a vandur, så evt. lækager opdages i tide.

- Vandforbruget registreres 1 gang årligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Energi

Elektricitet anvendes til opvarmning, ventilation, automatisk foderanlæg, gyllepumpning samt belysning.

Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes iflg. ansøgningen at være på 360.000 kwh pr. år. Elforbruget ligger ikke over normalt forventet forbrug (250kw/dyr) for en bedrift af denne størrelse. Der stilles derfor ikke vilkår til reduktion.

Autoriseret el-installatør laver 5-årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.

Forbruget af fyringsolie forventes i ansøgt at være uændret til faldende, idet opfyldning af staldene med dyr vil betyde et lavere varmebehov og deraf følgende lavere varmeforbrug. Derudover kræver poltene, der skal gå i den nyrenoverede stald, ingen varme.

Det er oplyst, at der bruges en del diesel på flytning af grise, - derudover findes en rendegra-
ver på ejendommen.

Vand

Løntvej 20 har en indvindingstilladelse til indvinding af 12.000 m³ fra egen boring.

I alt er der et drikkevandsforbrug baseret på normtal på ca. 10.000 L årligt. Dette er en for-
øgelse på ca. 28 % i forhold til nudrift.

Der anvendes drikkepipler. Derved reduceres vandspild.

Drikkevandsforbruget ligger omkring forventet forbrug for en bedrift af denne størrelse. Der stilles derfor ikke vilkår om, at reducere vandforbruget.

Kommunen vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

21. Anlæg der er særligt energiforbrugende som f.eks. ventilationsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
22. Der skal anvendes energibesparende lyskilder i alle stalde. Der skal opsættes tidsstyring af belysning i alle stalde/natsænkning.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Bilag 11-12-13 viser Oversigtskort med angivelse af afløbsforhold for ejendommen jf. ansøgningen.

Redegørelse for spildevand

Spildevandsmængde. Til en so er der ca. 0,34 m³ vaskevand pr. år (norm) og til et slagtesvin er der ca. 0,025 m³ vaskevand pr. år (norm). Dette giver et forbrug på 566,78 + 20 = 586,78 m³ pr. år.

Drikkevandsspild og vaskevand er indregnet i normtallene for gylleproduktionen

Der er ingen dræn inden for 15 m af anlæg.

Befæstet areal

Ud over den producerede gyllemængde bidrager overfladevand fra befæstet areal på ca. 200 m² = 140 m³ til mængden der skal opbevares i gødningslageret. Et ældre afløb, der førte overfladevand til Lunding bæk er blevet afproppet med støbt betonklods. Vist på bilag 11.

Udleveringsrampen er overdækket. Den har afløb til gyllebeholder via kanaler i stald.

Der er ingen øvrige befæstede arealer på ejendommen.

Vaskeplads

Da al markarbejde er udliciteret, anvendes der ikke vand til vask af øvrige maskiner på ejendommen.

Tagvand

Al tagvand løber i tæt rørføring til Lunding Bæk der har udløb i Haderslev Fjord.

Alle nedløb fra bygninger ender i sandfang inden vandet ledes videre til bækken.

Ifølge Haderslev Kommune skal der søges om udledningstilladelse af allerede eksisterende – og tidligere godkendt – afløb af overfladevand til Lunding Bæk. Bygningskontoret i Åbenrå har beregnet størrelse af forsinkelsesbassin ifølge kommunens administrationsgrundlag. Bilag og beskrivelse af diverse berenginger er vedhæftet. Bilag 13.

Befæstede arealer (tage) er nu beregnet til i alt 9.706 m², og bassinvolumen er beregnet til 312 m³.

Sprøjteudstyr

Det er pt. indgået aftale med maskinstation der står for al pasning vedrørende bedriftens arealer.

Processpildevand

Spildevand tilledt gyllebeholder

Al vaskevand og drikkevandsspild fra produktionen ledes til gyllebeholderen.

Vådfoder blandes i foderlade, hvor der er afløb til gyllebeholder via gyllekanal.

Opbevaringskapacitet

Der produceres ca. 10.415 ton gylle. Normtallene inkluderer regnvand på gylletankoverflade og vaskevand fra produktionen. Ingen af beholderne får fast overdækning.

Opbevaringskapaciteten kan opgøres til 8790 m³ og fordeles således: gylletanke: 5000 m³, 1800 m³ samt 300 m³; fortank 30 m³, kanalkapacitet: 60 m³, 400 m³, 1200 m³. Dette giver en opbevaringskapacitet på 10,1 mdr.

Sanitært spildevand

(Fra ansøgning): Sanitært spildevand fra garagebygning, privatbolig samt mandskabs rum i bygning 3 har afløb via trixtank til nedsivning. Spildevandsafledning er tidligere godkendt af kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer om husdyrbrugets spildevand, der er omfattet af Husdyrgødningsbekendtgørelsen, håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

Vurdering af spildevandsafledning til overfladevand (tagvand o.l.) sker i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, men det indgår i vurdering af ansøgningen, om det kan forventes, at der kan findes en tilfredsstillende løsning for spildevandshåndteringen.

(Jf. Bek. nr. 294, husdyrbrugsbekendtgørelsen § 2, stk. 5 og § 68, og miljøbeskyttelsesloven § 84 b)

Overfladevand på ejendommen kan deles i 3 typer:

- Forurenede overfladevand: Vand der falder på pladser med oplag eller spild af forurenende stoffer, denne type skal ledes til gyllebeholder og lignende.

- Ikke forurenede overfladevand: Overfladevand fra rene kørearealer f.eks. ejendommens gårdsplads, denne type vand kan som oftest ledes til jordoverfladen.
- Ikke forurenede overfladevand fra tagarealer og befæstede arealer: Dette vand kan der normalt gives tilladelse til udledning i dræn, vandløb, til recipient m.v. på særlige vilkår.

Kort over afløbsforhold er vist på bilag 11-13.

Befæstet areal – forurenede overfladevand.

Overfladevand fra befæstet areal (nr. 12) på ca. 200 m² ledes til gyllebeholder. Det er oplyst, at der er ingen markdræn eller omfangsdræn er inden for 15 m af husdyrbrugets anlæg, der afleder til vandløb.

Det er i ansøgningen oplyst, at et ældre afløb, der førte til Lunding Bæk, er blevet afproppet med støbt betonklods (Bilag 11).

For at sikre at afløbet er helt tæt, så at der ikke kan løbe forurenede overfladevand til bækken, skal afproppingen kvalitetssikres af autoriseret kloakmester senest 3 måneder efter miljøgodkendelsen er meddelt. Dette dokumenteres ved at en autoriseret kloakmester indsender en færdigmelding til kommunen på afproppingen.

Ejendommens udleveringsrampe skal indrettes med afløb til gyllebeholder, så der ikke kan løbe vaskevand og gødning udover rampens kant.

Vaskeplads

Det er i ansøgningen oplyst, at al markarbejde er udliciteret, og der ikke anvendes landbrugsmaskiner/redskaber på ejendommen. Det er oplyst, at da al markarbejde er udliciteret, anvendes der ikke vand til vask af øvrige maskiner på ejendommen.

Der stilles derfor ikke for nuværende krav om etablering af vaskeplads.

Der stilles på baggrund heraf vilkår om, at der ikke må foregå vask af landbrugsmaskiner og landbrugsredskaber på ejendommen.

Hvis der ønskes mulighed for vask af landbrugsmaskiner på ejendommen, skal der anlægges en vaskeplads til dette. jf. nedenstående vilkår.

Uforurenede overfladevand fra befæstede arealer - tagvand

Uforurenede overfladevand fra alle virksomhedens befæstede arealer ialt 9.706 m² udledes via forsinkelsesbassin til vandløbet Lunding Bæk. I forbindelse med miljøgodkendelsen har ansøger redegjort for, hvordan der vil blive taget hånd om overfladevandet. Ansøger vil senest 1 år efter at denne miljøgodkendelse er meddelt have ansøgt, etableret og færdigmeldt et forsinkelsesbassin for neddrøsling af overfladevandet. Ansøgningen vil foreligge hos kommunen senest 3 måneder efter at denne miljøgodkendelse er meddelt, så kommunen kan nå at give udlednings- og byggetilladelsen og ansøgers autoriserede kloakmester kan nå at færdiggøre og færdigmelde forsinkelsesbassinet inkl. alt kloakarbejdet senest 1 år efter at denne miljøgodkendelse er meddelt.

Redegørelse for håndtering af det uforurenede overfladevand, i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse, kan ses i bilag 13. Placering af forsinkelsesbassin og ledninger til og fra forsinkelsesbassinet til vandløb er vist på vedlagte kortbilag 13.

Det skal sikres, at spildevandsbrønde for overfladevand, er placeret, så der ikke kan ske afstrømning af forurenende stoffer til disse.

Med baggrunden i ovenstående vurderes det, at virksomheden, efter at der er etableret et forsinkelsesbassin, ikke vil påvirke miljøtilstanden i Lunding Bæk væsentligt, da udledningen neddrøsles fra ca. 136 liter/sekund til 5 liter/sekund.

Sprøjteudstyr

Det er oplyst, at maskinstation står for al pasning vedrørende bedriftens arealer. Der stilles derfor ikke krav til indretning af vaskeplads til sprøjteudstyr. Sprøjteudstyr må ikke vaskes på ejendommen.

Påfyldning af sprøjteudstyr med kemikalier og vand skal ske på befæstet areal med afløb til gyllebeholder.

Der må ikke tages vand til påfyldning direkte fra boring eller overfladevand. Der må ikke tappes vand direkte fra vandløb. Påfyldning af vand skal ske via en vandslange med kontraventil jf. vilkår i afsnit 4.7 Råvarer og hjælpestoffer.

Opbevaringskapacitet – forurenede overfladevand

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderne til 10,1 mdr. er tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand og regnvand.

Sanitært spildevand

Sanitært spildevand fra garagebygning, privatbolig samt mandskabsrum i bygning 3 har afløb via 3 m³ bundfældningstank til minibiologisk sandfilteranlæg, med udledningstilladelse til Lunding Bæk.

Kommunen vurderer, at den samlede håndtering af spildevand, herunder regnvand, vil, hvis vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes, ske på miljømæssig forsvarlig vis.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

23. Hvis der ønskes mulighed for vask af landbrugsmaskiner på ejendommen, skal der anlægges en vaskeplads til dette. Vask og rengøring af marksprøjter, gyllevogne, traktorer, redskaber, lastbiler mv. skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Spildevandet skal spredes på mark. Vaskepladser skal etableres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter. Ramper, pladser og veje", nr. 103.11-03, nyeste revision. Sandfang skal tømmes efter anvisning fra Haderslev Kommune.
24. Vaskepladsen skal minimum have en størrelse, så virksomhedens største maskiner/redskaber kan stå på denne. F.eks. en traktor med gyllevogn med nedfælder. (Max bredde med tvillingehjul ca. 4 meter og max. længde ca. 18 meter). Herudover skal der være en sikkerhedsrandzone rundt om vaskepladsen, der sikrer mod, at vaskevandet kan løbe ud af pladsen. Kommunen anser en 2 meter randzone med minimum 3 % fald ind mod vaskepladsen som tilstrækkelig.
25. Der skal forinden etablering af vaskeplads søges om byggetilladelse hos kommunen.
26. Påfyldningspladsen for sprøjter skal være et befæstet areal med afløb til en beholder, således at et evt. spild bliver opsamlet. Påfyldning skal ske under konstant overvågning. Der må ikke tages vand til påfyldning direkte fra boring eller overfladevand jf. vilkår i afsnit 4.7. Der må ikke tappes vand direkte fra vandløb. Rengøring af sprøjteudstyret må ikke ske på ejendommen, der ikke har godkendt vaskeplads. Rengøring af sprøjteudstyr må ikke ske på marken, da der herved er risiko for punktforurening.
27. Det er en forudsætning for denne miljøgodkendelse, at der opnås en særskilt udlednings-/nedsivnings- tilladelse til bortledning af uforurenede overfladevand, senest 3 måneder efter at denne miljøgodkendelse er meddelt, samt at denne tilladelse er udnyttet senest 1 år efter at denne miljøgodkendelse er meddelt.
28. Vand fra befæstede oplagspladser og omfangsdræn betragtes som spildevand og skal tilledes beholder for flydende husdyrgødning.
29. For at sikre, at det afproppede afløb er helt tæt, og at der ikke kan løbe forurenede overfladevand til bækken, skal afproppningen udføres af en autoriseret kloakmester senest 3 måneder efter miljøgodkendelsen er meddelt. Dette dokumenteres ved, at den autoriserede kloakmester indsender en færdigmelding til Haderslev Kommune på afproppningen.
30. Udleveringsrampen skal indrettes med afløb til gyllebeholder, så der ikke kan løbe vaskevand og gødning udover rampens kant.

31. Alt sanitært spildevand fra virksomheden skal ledes til særskilt spildevandsanlæg. Spildevandsanlægget skal være godkendt af Haderslev Kommune.

4.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Fast affald

Container til husholdningsaffald står ved stuehusets østgavl. Containeren tømmes af kommunen.

Syd for bygning 2 står container på 20 m³ til erhvervsaffald til forbrænding. Flemming Poulsen kommer efter aftale og tømmer denne container.

Beskidt pap og plastaffald, diverse brændbart, malet og lakeret træ og lignende ryger i denne container. Batterier og brugte lysstofrør, bortskaffes via genbrugsplads eller Fl. Poulsen.

Alle paller leveres retur til leverandør.

Kanyler og andet medicinaffald fra den daglige drift samles i egnede beholdere (gule bøtter) udleveret af Marius Pedersen A/S, der også står for bortskaffelse af dette ifølge aftale mellem Marius Pedersen og Løgstør Apotek.

Skrot lægges ved sydvendt mur af foderlade. Det afhentes af Jels Produktforretning Aps. ved henvendelse.

Olie- og kemikalieaffald

Maskinstationen står for skifte af olie og bortskaffelse af brugte olie- og brændstoffiltre. Der opbevares derfor ikke spildolie på ejendommen.

Der er pasningsaftale af bedriftens arealer. Derfor er opbevares der aldrig større mængder kemikalier på ejendommen.

Døde dyr

Døde dyr placeres og opbevares ifølge gældende bekendtgørelse (nr. 439 af 11 maj 2007) hævet fra jorden og overdækket med kadaverkappe inden bortskaffelse.

Om vinteren afhentes døde dyr 2 x om ugen og om sommeren 3 x om ugen. DAKA står for afhentningen og kan bestilles med dags varsel.

Der er mulighed for nedkøling af døde spædgrise. Containeren til nedkøling står i laden.

Døde dyr transporteres til allerede eksisterende afhentningssted ved Løntvej som vist på bilaget Situationsplan 1. Bilag 6.

Placeringen er valgt af hensyn til de omkringliggende naboer. Følgende alternative placeringer har været under overvejelse:

Placering på ejendom: Døde dyr ønskes ikke placeret tæt ved driftsbygninger, idet det er forbundet med for stor smitte- og sygdomsrisiko at have DAKA-bilen alt for tæt på ejendommen.

Placering ved ejendommens indkørsel: En oplagt placering hvis ejendommens driftsbygninger ligger tilbage trukket fra vejen. I dette tilfælde er nærmeste nabo dog beliggende umiddelbart over for tilkørselsvejen til Løntvej 20. Derfor vurderes en placering hér at være til gene for naboen.

Placering længere mod syd ad Løntvej, hvor der ingen naboer er: En placering her vurderes at være til mere gene end den allerede eksisterende placering, idet den sydlige del af Løntvej anvendes rekreativt af øvrige beboere inkl. ejer selv til bl.a hundeluftning.

Eksisterende placering ved den nordlige del af Løntvej: Placeringen er valgt for at tilgodese naboer og dels imødekomme DAKA's ønske om opsamlingsplads hvor den øvrige trafik ikke generes.

Afhentningspladsen er placeret ca. midt mellem nærmeste nabo (til afhentningspladsen) på Løntvej og de nærmeste beboelser på Solkær.

Kadaverkappen ligger skjult af det levende hegn, og beboerne på Løntvej færdes sjældent til fods nord-ud. Derfor vurderes denne plads som værende det bedst egnede afhentningssted.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen opbevare og bortskaffe affald i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Når det gælder farligt affald er der stillet vilkår om at det skal sorteres i separate egnede beholdere. I tillæg er der stillet et egenkontrol vilkår om, at der skal føres registrering over bortskaffelse af farligt affald. Dermed er der sikret, at der kan føres effektiv kontrol af, om det farlige affald bortskaffes korrekt. Der vurderes på baggrund af dette og på baggrund af oplysningerne, der

er givet af ansøger, at det er sikret, at affaldet fra virksomheden bortskaffes på en korrekt måde.

Placeringen af de døde dyr fremgår af bilag 6. Døde dyr bliver afhentet af DAKA. Der stilles vilkår om, at animalsk affald og døde dyr skal opbevares på en måde, der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener. Ud over vilkårene er det vurderet at Bekendtgørelse nr. 439 om opbevaring af døde dyr af 11.5.2007 er tilstrækkelig til at sikre, at animalsk affald og døde dyr opbevares på en måde, der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

32. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
33. Farligt affald skal sorteres i separate egnede beholdere.
34. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares således, at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrejfende dyr. Døde dyr skal placeres på dertil indrettet plads jf. kortbilag.

4.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Pesticider og sprøjteudstyr.

Der findes et aflåst rum på ejendommen hvor pesticider kan opbevares. Det er oplyst (15.03.2010), at rum til kemikalier findes i fyrrum i foderladen i det NØ hjørne. Det er p.t. indgået aftale med maskinstation, der står for al pasning vedrørende bedriftens arealer.

Der er pasningsaftale af bedriftens arealer. Derfor opbevares der aldrig større mængder kemikalier på ejendommen. På baggrund af ovenstående vurderes, at der ikke anvendes sprøjteudstyr på ejendommen.

Oplag af olie og kemikalier.

Der opbevares rengøringsmidler i kompressorummet. Der står ca. 2 x 25 L. Dieselolie opbevares i en 2500 L tank. Den står i garagen på betongulv uden afløb. Der er ingen spildolie på ejendommen. Det bortskaffes ved service på maskiner. Påfyldning af diesel fra stationær tank sker under opsyn, og påfyldningspistolen er forsynet med automatisk lukkemekanisme. Det er oplyst, at ejendommen tillige råder over en tank på 4000 liter fra 2001. Tanken er nævnt i beredskabsplanen, hvor placering af tanken fremgår af bilag til beredskabsplanen. (mail 17.03.2010).

Foderopbevaring.

Der opbevares ca. 80 ton færdigfoder i silo i foderlade.
Der opbevares ca. 2 ton sækkevarer i foderlade.

I årsrapporten registreres forbrug af handelsgødning og indkøbt foder og pesticider.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Pesticider opbevares i aflåst rum. Maskinstation står for markarbejde.

Dieselolietank på 2500 l står på betongulv uden afløb.
Ejendommen har også en tank på 4000 l fra 2001. Tanken står i foderladen.
For at undgå forurening ved evt. spild eller lækage skal tankene stå under tag og uden mulighed for afløb.

Det vurderes, at opbevaring af olie og kemikalier ikke giver anledning til væsentlig risiko for forurening af jord og grundvand eller overfladevand.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

35. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.
36. Ved påfyldning af dieselolie skal dette foregå på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale. Påfyldning af dieselolie skal ske under konstant overvågning.
37. Olie og kemikalier (råvarer, olie- og kemikalieaffald) skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg uanset mængde. Oplagspladsen skal være under tag og uden mulighed for afløb. Den skal være indrettet således, at lækage eller spild kan opsamles. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Der må ikke være risiko for opsamling af slagregn eller sne. Beholderne skal være beregnet til formålet og være tydelig mærket med angivelse af indhold.
38. Olietanke, omfattet af olietanksbekendtgørelsen, til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
39. Sprøjtemidler skal opbevares i aflåst rum eller skab uden afløb, og må ikke opbevares i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, medicin eller lignende.
40. Desinfektionsmidler skal opbevares efter producentens anvisninger.
41. Medicin og medicinaffald skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.
42. Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til gyllebeholder.
43. Påfyldning af vand på marksprøjte må ikke ske direkte fra boringen, men skal ske via en vandslange med kontraventil fra et tapsted på vandforsyningssystemet, hvor der ikke kan ske tilbageløb til noget sted i vandforsyningssystemet. Der skal være et luftgab på mindst 20 cm mellem vandslangen og sprøjtebeholderen.

4.8 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Der er udarbejdet en Beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer.

Beredskabsplanen er vist i Bilag 25.

Rum til kemikalier findes i fyrrum i foderladen i det NØ hjørne.

Redegørelse for mulige uheld

- Uheld ved pumpning af gylle.

- Uheld ved påfyldning af diesel fra stationær olietank.

Minimering af risiko for uheld

- Pumpning af gylle sker under opsyn.

- Hvis gyllepumpen startes ved et uheld, pumpes der max. 30 m³ gylle ud af fortanken.

Gyllen pumpes til én af gyllebeholderne. Kontakten til gyllepumpen sidder ved fortanken.

Strømmen til denne kan afbrydes i nærliggende staldbygning, og vil altid være afbrudt i perioden mellem gyllepumpning.

- Ved pumpning til gyllevogn, returneres overskydende gylle til beholder via returløb

- Påfyldning af diesel fra stationær tank sker under opsyn og påfyldningspistolen er forsynet med automatisk lukke mekanisme.

- Der er pasningsaftale af arealerne. Der er således ingen risiko for forurening med pesticider.

Minimering af gene og forurening ved uheld

- Hvis større mængde gylle skulle slippe ud af gyllebeholderen, vil dette pga. terrænhældning primært løbe ned i ejers have. Hurtigt opkald til Miljømyndigheden på 112 vil blive foretaget for at afværge risiko for større forurening.

- Tankning af diesel sker på betonunderlag uden afløb. Evt. spild vil blive suget op ved hjælp af kattegrus.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For at tilbageholde evt. gylleudslip har kommunen stillet krav om etablering af jordvold omkring gyllebeholder jf. vilkår i afsnit 5.2.

Kommunen vurderer, at beredskabsplanen i tilstrækkeligt omfang forholder sig til ovenstående kritiske situationer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

44. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, der fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften (vedlagt som bilag 25).
45. "Nærved uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Gylle

Der produceres ca. 10.415 ton gylle. Normtallene inkluderer regnvand på gylletankoverflade og vaskevand fra produktionen.

GØDNINGSTYPE	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE	M3
Gylle	36.114,17	9841,07	409,90	10.515
Modtaget anden organisk gødning			0	
Afsat husdyrgødning (- = minus)	- 2.567,1 - 98,74	- 668,33 -25,71	- 26,00 - 1,00	

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der produceres i alt 10.515 m³ gylle fra 409,9 DE. Der modtages ikke gylle til ejengommen. Gylle svarende til i alt 27 DE afsættes til Kim T. Kragh, Bræårvej 35.

Kommunen vurderer at der med 10,1 mdr. opbevaringskapacitet er tilstrækkelig opbevaringskapacitet jf. afsnit 5.2.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Opbevaringskapaciteten kan opgøres til 8790 m³ og fordeles således: gylletanke: 5000 m³, 1800 m³, samt 300 m³; fortank 30 m³, kanalkapacitet: 60 m³, 400 m³, 1200 m³.

Ifølge kapacitetserklæringen rådes der over en opbevaringskapacitet til 10,1 måneder.

Der er ingen fastmonterede pumper til overførsel af gylle til gyllevogn på nogle af tankene (oplyst 15.03.2010).

OPBEVARINGSANLÆG	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-System fra beholder til gyllevogn
gyllebeholder 1	1	1988	300 m ³	Flydelag snittet halm	Ikke fast anlæg
gyllebeholder 2	2	1994	1.800 m ³	Flydelag snittet halm	Ikke fast anlæg
gyllebeholder 3	3	2002	5.000 m ³	Flydelag snittet halm	Ikke fast anlæg
I alt gyllebeholdere			6830 m ³		

I alt gylleproduktion incl. vaskevand m.m.			10.515 m ³		
I alt opbevaringskapacitet inkl. fortank og kanaler			8.790 m ³		
Opbevaringskapacitet			10,1 mdr		

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den beregnede opbevaringskapacitet vurderes at være tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Der må ikke modtages husdyrgødning fra andre ejendomme.

Gyllebeholderen nr. 3 på 5000 m³ ligger i umiddelbar nærhed til ådalskant og dermed nærhed til vandløb. Der er derfor behov for vilkår om jordvold, der kan forebygge skader ved uheld.

Det er oplyst, at der er ingen fastmonterede pumper til overførelse af gylle til gyllevogn på nogle af tankene.

Terrænforholdene ved gyllebeholderne er sådan, at det vurderes, at der ved havari med gyllebeholderen vil være væsentlig sandsynlighed for, at en del af gyllen vil flyde ned af skrænten til Lunding Bæk.

De terrænmæssige forhold er vurderet ud fra et topografisk kort med højdekurver med en halv meters ækvidistance.

Gyllebeholderen er placeret i en afstand af 20 – 40 m fra den stejle dalskrænt, hvor Lunding Bæk har sit løb i dalbunden. Ejendommens bygninger er placeret på et forholdsvist jævnt plateau, hvor højdeforskellene ifølge kortet svinger mellem 24,5 m DNN og 24,0 m DNN. Langs dalskrænten forløber en højdekurve i kote 25,0 m DNN. Denne drejer syd og øst om gyllebeholderen og sydøst om ejendommens øvrige bygninger. Den følgende ca. 70 m lange strækning i nordvestlig retning langs dalens kronkant ligger omkring en halv meter lavere, hvorefter skrænten igen hæver sig over kote 25,0 m DNN. Gårdanlægget ligger således i en sadelformet lavning med åbning ud mod Lunding Bæk-dalen.

Vurderet ud fra det topografiske kort vil der ved et havari med gyllebeholder være sandsynlighed for, at en del af et gylleudslip vil kunne flyde ned ad skrænten mod vandløbet.

Konsekvenserne af et havari for så vidt angår vandløbsmiljøet kan forebygges ved at etablere en ca. 70 m lang jordvold med topkote i 25,0 m DNN. Med anlæg på 1:1,5 og krone på 0,5 meter vurderes volden at være stabil over en lang periode. Basis af vold skal være mindst 1,5 m bred. Udgifterne til etableringen af volden vil næppe andrage mere end nogle få tusinde kroner. Der vurderes at være god proportionalitet mellem udgifterne til den forebyggende indsats og omkostningerne ved det uheld som foranstaltningen tjener til at forhindre. Der er dog den usikkerhed, at kommunen ikke kender havarifrekvensen eller statistik for alvoren af havarier med gyllebeholdere.

Der stilles derfor vilkår om etablering af vold til forebyggelse af alvorlige konsekvenser i forbindelse med uheld ved drift af gyllebeholder. Jf. kortbilag 14.

Jordvold med 1:1,5 og med 0,5 meter krone.

Højde: 0,5 meter
 Brede bund: 1,5 meter
 Krone: 0,5 meter

VILKÅR

På baggrund af ovenstående afsnit er der stillet følgende vilkår:

46. Der må ikke opbevares gylle fra andre ejendomme.
47. Der skal etableres jordvold, der kan tilbageholde gylle ved evt. uheld ved drift af gyllebeholder. Jordvolden skal anlægges med toppunkt 25 meter med placering som angivet på kortbilag. Jordvolden skal have anlæg 1:1,5 og en 0,5 meter bred krone som angivet på tegning. Basis af vold skal være mindst 1,5 m. Jordvolden skal til stadighed vedligeholdes.
48. Alle 3 gyllebeholdere skal gennemgå en autoriseret beholderkontrol hvert 10. år
49. Der skal foretages kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport (pumpeledninger) mindst hvert 10. år samtidig med beholderkontrollen. Kontrollen skal foretages af en autoriseret kloakmester.
50. Der skal anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
51. Faste pumpeanlæg må ikke være monteret på gyllebeholderne. Pumperør må ikke være monteret på gyllebeholdere.
52. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletanke ikke pumpes gylle udenfor tanken.

53. Hvis en gyllebeholder tages ud af drift, skal den rengøres. Såfremt gyllebeholderen afmeldes beholderkontrol, skal den gøres uanvendelig inden førstkommande 1. januar. (Skema 1b indsendes til kommunen for "beholder ud af drift").
54. Omrøring af gyllebeholder må kun ske kort tid før udbringning.
55. I forbindelse med udarbejdelsen af mark- og gødningsplan skal der laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenter, at der er opbevaringskapacitet frem til den 1. april.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette kapitel beskrives og vurderes ammoniakfordampningens betydning for naturområder, samt mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys.

6.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generelle Ammoniakkrav

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 6600 kg N/år. og i ansøgt produktion 7242,33 Kg N/år Kg N/år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 641,83 Kg N/år

Disse beregninger er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som husdyrloven har fastlagt. Kravet pr. 1. januar 2007 er, at der skal ske en reduktion på 15 % for stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Ammoniakreduktionskravet overholdes ved at korrigere i tildelingen af råprotein pr. FE til søerne. Der er derfor givet vilkår på tildeling af max 137,0 gram råprotein pr. FE, og vilkår vedr. korrektionsfaktor (i afsnit 4 Fodring)

Naturområder omfattet af husdyrlovens § 7

Husdyrloven definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper – § 7 naturtyper – som er omfattet af bufferzone I og II. Bufferzone I ligger i en afstand af op til 300 meter fra de i § 7 nævnte naturtyper. I Bufferzone I må ammoniakemissionen fra stald og lager ikke øges. Bufferzone II ligger i afstanden 300 -1000 meter fra de i § 7 nævnte naturområder. I bufferzone II må merbelastningen af ammoniak ikke overskride et, i husdyrloven, fastlagt beskyttelsesniveau. Ejendommen med stalde og opbevaringsanlæg er beliggende ca. 2,6 km sydøst for det nærmeste § 7-beskyttede naturareal som er overdrevet ved Starup Hede, se kortbilag **N1**. Anlægget ligger således udenfor bufferzone I og II, og der er derfor ikke foretaget ammoniakberegninger på § 7-beskyttede arealer.

Naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 408 af 01/05/ 2007, bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder samt udpegede arter, som skal beskyttes. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver. De tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. De udpegede arter omtales normalt som "bilag IV-arter", fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Ifølge Habitatbekendtgørelsen er en kommune forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrloven. De vigtigste regler i habitatbekendtgørelsen er i denne forbindelse:

§ 7, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 11, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

– beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)

– ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er "Lillebælt", der er udpeget som hhv. Ramsarområde (R15), fuglebeskyttelsesområde (F47) og habitatområde (H96). Natura 2000-området ligger ca. 5,2 km øst for anlægget i det ansøgte projekt. Se kortbilag **N2** for beliggenhed af Natura 2000-området i forhold til det ansøgte projekt.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets "udpegningsgrundlag". I bilag **Y** findes beskrivelse af Natura 2000-området samt områdernes udpegningsgrundlag.

En række arter omfattet af habitatdirektivet bilag IV kan muligvis have yngle- og rasteområde på eller omkring det ansøgte projekts arealer. Disse arter gennemgås i bilag **Z**.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 (LBK nr. 933 af 24/09/ 2009, bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse) sikrer en række naturarealer mod tilstandsændringer. De § 3-beskyttede naturarealer omfatter: søer større end 100 m², vandløb (hvis de er udpegede som beskyttede), heder, moser, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis eller tilsammen er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Moser under 2.500 m² er dog også beskyttede, når de ligger i forbindelse med beskyttede søer eller vandløb.

Ifølge Haderslev Kommunes foreløbige registreringer omfatter det nærmeste § 3-beskyttede areal et stort naturområde beliggende i et bælte vest for anlægget. Den korteste afstand mellem dette naturområde og anlægget er ca. 120 meter. Naturområdet som ifølge Haderslev Kommunes vejledende registrering er udpeget som beskyttet eng, blev besigtiget den 11. august, 2009. Det blev ved besigtigelsen konstateret, at området består af en mosaik af enge, overdrev og ellesump. Ca. 730 meter nord for anlægget ligger der beskyttede strandenge langs Haderslev Fjord og ca. 900 meter sydøst for anlægget ligger der en beskyttet eng. I en afstand af 1000 meter fra anlægget ligger der en række spredte beskyttede vandhuller.

Se kortbilag **N1** for beliggenhed af naturarealer i forhold til det ansøgte projekts anlæg.

Der blev i forbindelse med gennemgangen af § 3-arealerne konstateret enkelte uoverensstemmelser mellem kommunens vejledende registreringer og de faktiske forhold. Disse forhold vil uafhængigt af denne miljøgodkendelse, blive behandlet af kommunens natur- og landbrugsgruppe. § 3-arealerne indgår ikke som udbringningsarealer i miljøgodkendelsen.

Beskyttelseskrævende og fredede arter

En række arter er omfattet af artsfredning (jvf. BEK nr. 901 af 11/07/2007, bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt) eller vurderet som værende beskyttelseskrævende ifølge det danske rødliste-system. Bilag IV-arterne som behandles senere, tilhører denne kategori. Haderslev Kommune har registreret butsnudet frø i naturområdet umiddelbart vest for anlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ammoniakkrav

Det generelle krav om ammoniakfordampning overholdes. Der indgår fodertiltag for at overholde ammoniakreduktionskravet, og der er derfor stillet vilkår om tildeling af råprotein og vilkår om korrektionsfaktor jf ovenstående redegørelse.

De anførte tilpasninger af driften medfører, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 327 kg N mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 15 %. De ekstra kg vurderes at kunne indgå som opfyldelse til krav om BAT.

Vurdering af kvælstoffølsomme naturområder følger herunder.

Påvirkning af naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7

På baggrund af den store afstand vurderer Haderslev Kommune, at ammoniakdeposition (ammoniaknedfald) fra anlægget i ansøgte projekt ikke har nogen væsentlig påvirkning af naturarealer omfattet af husdyrlovens § 7.

Påvirkning af naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

Da det nærmeste Natura 2000-område ligger i en afstand af ca. 5,2 km fra anlægget i ansøgte projekt, vil anlæggets merdeposition heri være forsvindende lille, og en beregning af merdeposition vil ikke kunne henføres til anlægget som punktkilde. Merdepositionen fra anlægget vurderes derfor ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området.

Der ligger flere vandhuller indenfor 1000 meter fra anlægget, som kan være potentielle yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Det er herunder vurderet, at vandhullerne ikke er følsomme overfor en evt. merdeposition af ammoniak fra anlægget.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i ansøgte projekt ikke at kunne påvirke det nærmeste Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag væsentligt. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen stammende fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

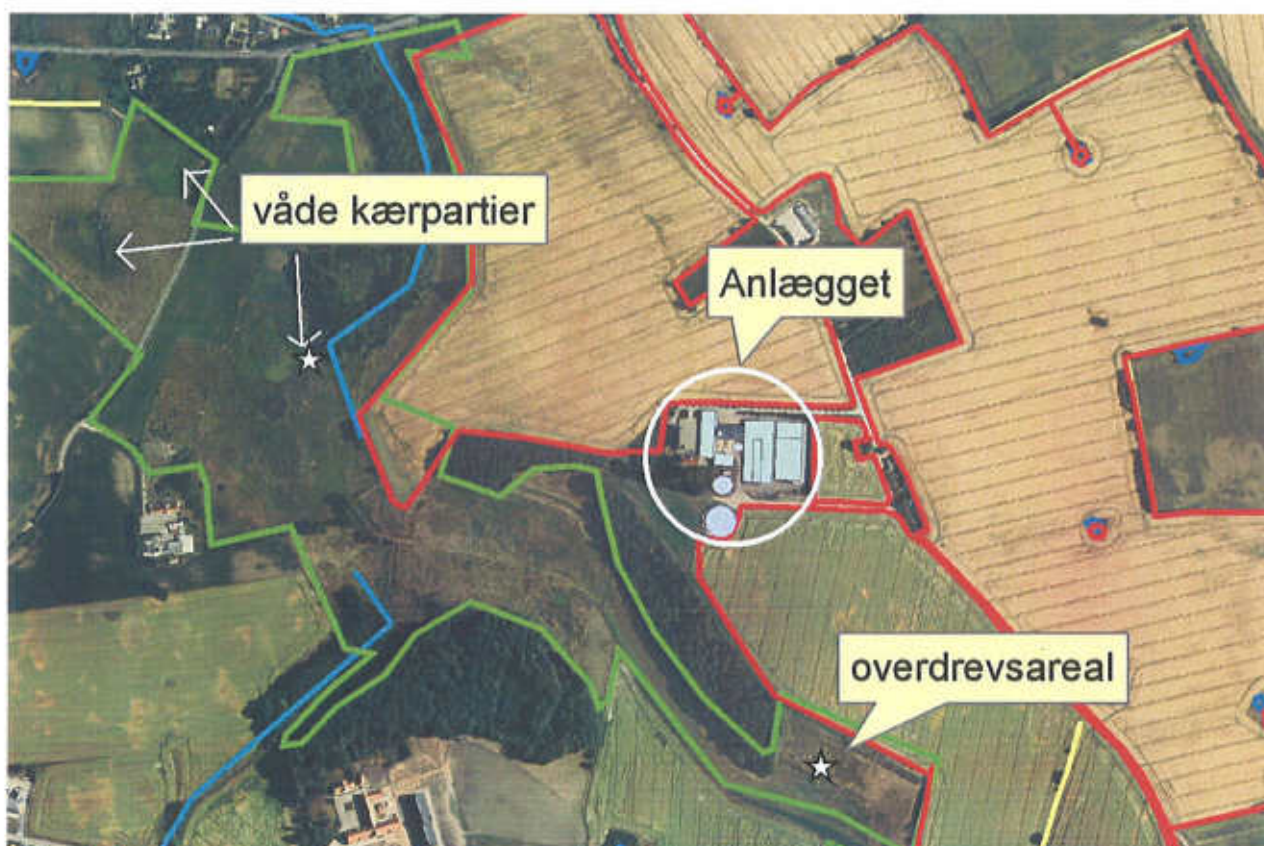
Påvirkning af naturområder og arter omfattet af naturbeskyttelsesloven

Punktkilden til merdeposition af ammoniak er anlægget på Løntvej 20. Ifølge DMU er baggrundsdepositionen af kvælstof i Haderslev Kommune ca. 16 kg kvælstof pr ha pr år.

Det beskyttede naturareal som ligger nærmest anlægget, er naturområdet beliggende umiddelbart syd og vest herfor. De partier af naturområdet som ligger nærmest anlægget, kan klassificeres som eutrofierede eng – og overdrevsarealer, som ikke er næringsfølsomme. Arealerne med våde kærpartier vurderes at have den bedste tilstand, og der er beregnet merdeposition af ammoniak i det parti som ligger nærmest anlægget. Desuden er der beregnet merdeposition i et overdrevsareal syd for anlægget, se tabel 1 og figur 1.

Tabel 1. beregnede merdepositioner i beskyttede naturarealer

naturareal	beregnet merdeposition
Kærparti ca. 520 meter vest for anlægget	0,10 kg N pr. ha. pr. år
Overdrevsareal ca. 400 meter syd for anlægget	<0,10 kg N pr. ha pr. år

Figur 1 Beliggenhed af kærpartier og punkter (angivet med hvid stjerne), hvori der er beregnet merdeposition af ammoniak.

Der blev ved besigtigelse den 11.08.2009 registreret en række karakterarter i kærpartiet, heriblandt kan nævnes: sværtevæld, almindelig fredløs, vandmynte, gul iris, kærserre, krybende baldrian, sumpfladstjerne, kattehale, topstar, glanskapslet siv, lysesiv og eng-rottehale. Arealet blev vurderet til at have en middel naturtilstand men vurderes dog ikke som værende særligt kvælstoffølsomt. Enge hører ikke til blandt de mest følsomme naturtyper og ifølge ammoniakmanualen (Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåren kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, 2003) ligger tålegrænsen for ferske enge i intervallet 15-25 kg kvælstof pr. ha pr. år. Denne engs tålegrænse vurderes at ligge midt i dette interval.

Overdrevsarealet er eutrofieret og under tilgroning med høje græsser. Der blev ved besigtigelsen bl.a. fundet følgende arter: liden klokke, høstborst, almindelig kællingetand, flipkrave, almindelig røllike, almindelig knopurt. Ud fra arterne at dømme er der tale om et kalkholdigt overdrev. Tålegrænsen for kalkholdige overdrev, ligger i intervallet 15-25 kg N pr. ha pr. år.

De beregnede merdepositioner vurderes, hverken i sig selv eller i kumulation med baggrundsbelastningen på 16 kg N pr. ha pr. år, at kunne påvirke naturarealerne væsentligt.

Der vurderes ikke at være andre terrestriske naturarealer indenfor 1000 meter fra anlægget, som er særligt kvælstoffølsomme.

Vandhullerne i området omkring anlægget ligger op til, eller er omgivet af arealer i omdrift. På grund af denne beliggenhed er vandhullerne påvirket af eutrofiering stammende fra afdrift og udvaskning fra landbrugsarealerne. Eutrofieringsbidraget stammende fra en evt. merdeposition vil være uvæsentligt i forhold til de øvrige kilder.

Samlet vurderer kommunen, at det konkrete projekt ikke vil medføre forringelser af § 3-beskyttede naturarealer.

6.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Ansøgers redegørelse:

Miljøvurdering af lugtgenerne bliver beregnet efter to modeller. FMK modellen, som tidligere var den mest udbredte, og den nye lugtvejledning, som fremgår af vejledningen af it-skemaet bilag 5. It-systemet anvender automatisk den model, som giver den længste geneafstand. Det er angivet i resultatet af lugtberegningen, hvilken model der på den baggrund er anvendt. Målingen til f.eks. nærmeste nabo udføres ved at angive det punkt på nabobeboelsen der ligger i kortest afstand fra et givet driftsanlæg. Resultatet kan efterfølgende aflæses direkte i it-ansøgningskemaet.

Resultatet af lugtberegningen for denne ansøgning viser:

Lugtgenekriteriet til nærmeste nabobeboelse er overholdt. Den korrigerede geneafstand er bestemt til 134,65 m og den vægtede gennemsnitsafstand er bestemt til 139,56 m. Den korrigerede geneafstand tager højde for vindretning mens den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Da den korrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand er lugtgenekriteriet overholdt.

Lugtgenekriteriet til nærmeste samlet bebyggelse er overholdt da der ingen nabobeboelser eller byzone er inden for en afstand af 1,2 gange geneafstanden.

Lugtgenekriteriet til nærmeste byzone er overholdt. Den korrigerede geneafstand er bestemt til 269,46 m og den vægtede gennemsnitsafstand er bestemt til 644,38 m. Den korrigerede geneafstand tager højde for vindretning mens den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Da den korrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand er lugtgenekriteriet overholdt.

Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Flydelaget etableres med snittet halm. Gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves efter 2 timer.

Beliggenheden af nærmeste nabo tages i betragtning når der køres gylle. beboelsen ligger i en afstand af 5 m fra vejen. Transport af gylle mod nord passerer forbi beboelsen, og foregår så vidt muligt på tidspunkter hvor det er mindst generende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Kort med anlæg og naboer er vist på bilag 4.

OMRÅDETYPE	Lovens krav- minimum afstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand (m) (Aktuel afstand)	Målt afstand	Genekriterie overholdt
Byzone / Sommerhusområde	269,46 m	644,38 m		Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægтет gennemsnitsafstand
Samlet bebyggelse	404,26 m		637,59 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/ byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig	134,65 m	139,56 m	100 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægтет gennemsnitsafstand

Lugtgenestandarderne er beregnet som for fuld besætning. Alle stalde indgår i beregningen.

Genekriterierne kan betragtes som et givet områdes tålegrænse, d.v.s. den maksimale miljømæssigt acceptable belastning, som de forskellige beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener".

Nærmeste staldbygning ligger 100 meter fra nærmeste nabobeboelse. Nyrenoveret poltestald ligger 190 meter fra nærmeste nabobeboelse. For at sikre en vis ventilation og mindske risikoen for lugtgener, stilles der vilkår om, at nye ventilationsafkast skal etableres uden afdækningsplader (i afsnit 8 Ventilation)

Der er ikke andre ejendomme med mere end 75 DE indenfor 300 meter.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer byzone, samlet bebyggelse og enkelt boliger overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Lugtkonsekvenszonen er fastsat til at være 644 meter. Beboelser, der ligger indenfor lugtkonsekvenszonen, kan forventes at blive berørte af lugt fra husdyrbrug.

Kommunen har i.f.m. offentlig høring (jf. afsnit 1.3) modtaget bemærkninger fra omboende vedrørende lugtgener fra svinestalde. Omboende bor mere end 644 meter fra husdyrbruget Løntvej 20, der er afstanden for lugtkonsekvenszonen. Det vurderes, at beboelser, der ligger udenfor lugtkonsekvenszonen, ikke vil blive berørte af lugt fra husdyrbruget.

Ejendommens 3 gyllebeholdere ligger 180 meter fra nærmeste nabobeboelse. I de 3 eksisterende gyllebeholdere skal der være det lovpligtige intakte flydelag. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til væsentlig gene for naboer.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med udbringning med slæbeslanger og nedharvning indenfor 2 timer tager tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive generet af dette.

Af hensyn til omkringboende, fastsættes vilkår om, at der ikke må foretages håndtering, eller udkørsel af gylle i weekender eller helligdage.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

56. Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlæggene lørdag eller søn- og helligdage.
57. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugtgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.
58. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, der kan accepteres af tilsynsmyndigheden, og derefter gennemføres af ejer af bedriften.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Generel bekæmpelse af skadedyr

- *Generel oprydning og hygiejne på ejendommen minimerer risikoen for tilhold af skadedyr.*
- *Opbevaring af foder i indendørs silo, sker på en sådan måde, at risikoen for tilhold af rotter minimeres væsentlig.*

Fluegener

Fluer er generelt et minimalt problem. Det anslås at der bruges ca. 2 spraydåser årligt. På kontoret, hvor man ikke ønsker at arbejde i dampe fra insekticider, anvendes fluepapir.

Rottebekæmpelse

Der er en aftale med Mortalin, der én gang om måneden kontrollerer de opstillede fælder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommens skadedyrsbekæmpelse af fluer og rotter mv. skal ske i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinier. Det skal bemærkes at retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

59. På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium.
60. Opbevaring af foder og affald skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

6.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Beskrivelse af transport

Der er 2 tilkørsler til ejendommen. Den ene er beliggende nord for nærmeste nabo - Løntvej 25, og den anden er beliggende syd for Løntvej 25.

Al husdyrgødning transporteres væk fra ejendommen af tilkørslen syd for nærmeste nabo.

Foder: Nudrift: 104 x årligt. Ansøgt: 104 x årligt

Brændstof: Nudrift: 12 x årligt. Ansøgt: 12 x årligt

Øvrige transporter: Nudrift: 12 x årligt. Ansøgt: 12 x årligt.

Udlevering af polte og indlevering af fravænningsgrise: Nudrift: 52 x årligt. Ansøgt: 52 x årligt

Udlevering af dyr til slag: Nudrift: 104 x årligt. Ansøgt: 104 x årligt.

Døde dyr: Nudrift: 26 x årligt. Ansøgt: 26 x årligt.

Hatting: Nudrift: 150 x årligt. Ansøgt: 150 x årligt.

Gylle: 360 x årligt. Ansøgt: 415 x årligt.

Med udvidelsen af husdyrproduktionen på Løntvej 20 sker der en forøgelse i antallet af transporter. Denne stigning tegner gylletransporterne for. De øvrige transporter forventes at forblive uændret, idet der blot vil blive tale om lidt større læs.

Transport af foder og brændstof sker oftest i dagtimerne. Enkelte transporter kan ske meget tidligt om morgenen. Transporterne tilrettelægges af leverandørerne.

Gyllekørsel finder sted over én uge i foråret og enkelte dage i efteråret. Maskinstation står for udbringningen af gyllen. Der udbringes med gyllevogn på 25 m³. Det kan ikke udelukkes at transporterne sker i de meget tidlige morgentimer. Hvis dette er tilfældet, planlægges kørslerne at foregå til arealerne mod syd, så det undgås at køre forbi nærmeste nabo, der bor få meter fra vejen.

Transport forbi naboen, dvs. til arealerne mod nord, forsøges lagt på tidspunkter der er forbundet med

mindre støjgener.

Langt de fleste arealer ligger i umiddelbart tilknytning til Løntvej eller syd for. Kun ca. 11% af arealerne ligger skal nås ved transport via Solkær.

Der køres ikke gennem tæt bebyggede områder, så det vurderes at den mindre forøgelse i dyreholdet ikke vil medføre væsentlige mere gene m.h.t gyllekørsel.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen har 2 eksisterende udkørsler fra Løntvej 20 til Løntvej. Såfremt der ønskes udvidelse af udkørslerne i bredden af selve udkørslerne, skal der ansøges om dette ved Haderslev Kommune (vejmyndigheden).

Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor.

ART	Kapacitet pr. læs	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse
Foder		104	104
Udlevering af polte og indlevering af fravænningsgrise		52	52
Udlevering af dyr til slagt		104	104
Døde dyr		26	26
Hatting		150	150
Brændstof		12	12
Gylle	Gyllevogn 25 m ³	360	415
Øvrige transporter		12	12

Kort over transportruter er vist på bilag 9 og 10.

Døde dyr transporteres til opbevaringsplads 500 meter nord for ejendommen, hvorfra de afhentes af DAKA 2-3 gange om ugen (jf. afsnit 4.6 Affald).

Ingen af udbringningsarealer ligger mere end 10 km væk fra ejendommen. Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

Der køres ikke gylle ud i week-ender og helligdage jf. afsnit 6.2 Lugt.

Kommunen vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvis få gener for områdets beboere.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

61. Eventuelt spild på offentlige veje efter transporter i forbindelse med landbrugets drift skal fjernes umiddelbart.
62. Transport med gylle skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
63. Ved transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller linende, således at spild ikke kan finde sted. Hvis der forekommer spild, skal spild på offentlige veje rengøres samme dag.

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Beskrivelse af støjkilder

- Der er en kompressor i mellemgang mellem bygning 1 og 2.
- Mekanisk ventilationssystem.
- Indblæsning af foder ved levering.
- Kompressor i garage.

Driftsperiode for støjkilder

- Kompressor til vådfodring er i drift døgnet rundt kun afbrudt af intervaller på 5-10 min.
- Det mekaniske ventilationssystem baseret på multistep-princippet, og er i gang i varierende intervaller døgnet rundt.
- Indblæsning af færdigfoder sker 2 gange om ugen med varighed af ca. 1 time.
- Kompressoren i garagen er kun lejlighedsvis i brug til dæk og luftrensning.

Tiltag mod støjkilder

- Kompressoren står i isoleret rum i mellemgang mellem bygning 1 og 2 og kan ikke høres uden for bygningen. Lydisoleringen er sket af hensyn til personalets komfort.
- Motoren til ventilationssystemet er placeret i stalden i stor afstand fra udtag i loft, og kan derfor ikke høres.
- Indblæsning af foder foretages efter leverandørens planlægning. Laden er placeret i stor afstand fra vej og nærmeste nabo, at det anses er begrænset hvor meget støj der kan erkendes uden for ejendommens areal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger.

Da der kun er 100 meter til nærmeste nabobeboelse fra staldanlæg sættes vilkår vedr. lavfrekvent støj og infralyd fra ventilatorer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

64. Bidraget fra virksomheden til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må ved opholdsarealer ved beboelse i det åbne land ikke overstige følgende værdier:

	Tidsrum	Støjgrænse
mandag til fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
lørdag	kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)
søn- og helligdage	kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)
alle dage	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

65. Målinger eller beregninger til kontrol af at ovenstående vilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun foretages en gang årligt. Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er angivet i Miljøstyrelsens senest vejledning herom.
66. Virksomhedens bidrag til lavfrekvent støj og infralyd fra f.eks. ventilationsanlæg, eller kompressor målt indendørs i bygninger uden for eget skel må ikke overskride grænseværdier for støj jf. Orientering 9/1997 fra Miljøstyrelsen.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Støv:

- Der transporteres ca. 4 læs halm til ejendommen i høstperioden. Halmen anvendes til foder og strøelse for søernes velfærd.
- Der vurderes ikke at være støvgener uden for ejendommens areal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med levering af foder, der sker ca. 2. gange om ugen, kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Da der sker en stigning i antallet af transporter med gylle fra 360 til 415 transporter, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener i perioder med gyllekørsel. Gylleudbringning forventes at finde sted over én uge i foråret og enkelte dage i efteråret jf. afsnit 6.4 Transport.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

67. Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås.
68. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til støvgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.

6.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Lysforhold

- Der er lys i staldene i 16 timer pr. døgn af hensyn til dyrenes velfærd og produktion. Lyset styres af tænd-sluk-ur.
- Udendørs orienteringslys aktiveres både af ur og sensor. Der er kun udendørs belysning ved garage og indkørsel.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn. Der stilles derfor ingen vilkår.

VILKÅR

Ingen vilkår

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Ifølge EBO indgår der i alt 308,93 ha under CVR -nr. 17813390. Alle arealer er ejede. 256,37 ha indgår som harmonijord til udspredning af husdyrgødning.

Derudover er der forpagtet følgende arealer til udspredning:
59,88 ha forpagtet jord af Johan Raun, Vandlingvej 128, 6100 Haderslev, indgår som harmoniareal.

I alt kan der køres gylle på 313,4 ha.

For at opfylde harmonikrav er der indgået gylleaftale med Kim Kragh, Kragh, Bræråvej 35, 6100. Aftalearealer for 10,22 ha og 9,08 ha, i alt 19,30 ha.
Aftalearealerne ligger på robust jord, og skal derfor ikke vurderes særskilt i en §16.

Arealkravet er på 58 ha ved 1,4 DE/ha. Til ejendommen Løntvej 20 hører der 131 ha. Arealkravet er derved opfyldt.

Nedenstående tabel fra IT-ansøgningssystemet viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	I Nitratfølsomme indvindingsområde	Nitrat-klasse 0	Nitrat-klasse 1	Nitrat-klasse 2	Nitrat-klasse 3	Fosfor-klasse 0	Fosfor-klasse 3
Ejet og forpagtede arealer	313,38 ha	0 ha	64,93	244,14	0 ha	4,31	290,49	22,89

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De beregnede mængder kvælstof og fosfor i husdyrgødningen, der tilføres udbringningsarealerne, udgør i nudrift 34100 kg N/år og 9023 kg P/år og efter den ansøgte ændring/udvidelse 36114 kg N/år og 9841 kg P/år.

Der kan udbringes gylle på egne og forpagtede arealer på i alt 313,4 ha. Herudover er der indgået gylleaftale for i alt 19,30 ha.

Det maksimale antal dyreenheder med gældende harmoniregler er 1,2268 DE/ha og det reelle dyretryk er 1,22 DE/ha.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at de generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på disse arealer med de sædskifter, som benyttes.

Det vurderes tilstrækkeligt for aftale vedr. arealer på Bræråvej 35, at følge de generelle regler på modtagers arealer, idet disse arealer ikke er omfattet af N- eller P-klasse 1-3. Det er derfor ikke nødvendigt med § 16 arealgodkendelse.

Udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos 3. mand til udbringning eller afsætning af gødning, skal anmeldes til kommunen før planårets begyndelse d. 31. august.

Følgende bestemmelser er gældende ifølge § 26 i Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.:

- Udbringning af flydende husdyrgødning må kun foretages ved nedfældning eller slangeudlægning.
- Ved udbringning af husdyrgødning på ubevoksede arealer skal det nedbringes hurtigst

muligt og inden 6 timer.

- Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.
- Udbringning af husdyrgødning må ikke ske nærmere end 200 m fra byzone eller samlet bebyggelse på lør-, søn- eller helligdage af hensyn til de omkringboende.
- Udbringning af husdyrgødning og spildevand må ikke give anledning til unødige gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

69. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 313,4 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer og 19,3 ha gylleaftalearealer, der fremgår af bilag 18-22.
70. Der må højst udbringes husdyrgødning på bedriftens udbringningsarealer svarende til 409,90 DE eller 1,22 DE/ha pr planår (1/8-31/7).
71. De til enhver tid gældende regler i forbindelse med anvendelse og udbringning af husdyrgødning skal overholdes.
72. Udskiftning af udbringningsarealer skal godkendes af Haderslev Kommune.

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

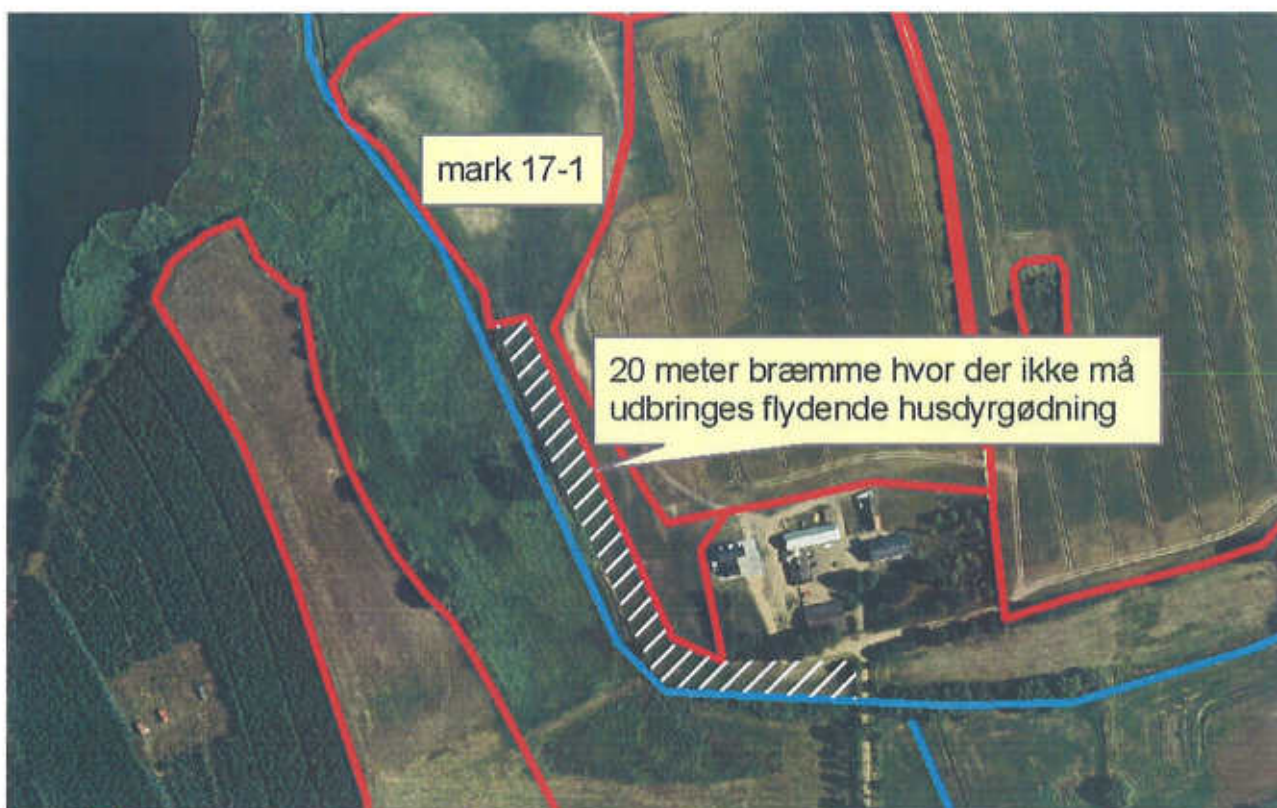
Flere marker i det ansøgte projekt grænser op til vandløb, som er beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3. Det drejer sig om mark 17-1 og 16-2, som grænser op til et mindre beskyttet vandløb, der er målsat som gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk (B1) Mark nr. 60-0 grænser op til et vandløb der skal rumme et varieret dyre- og planteliv, men som er uegnet som levested for fisk (B 0-målsat) og mark nr. 2-0 grænser op til et beskyttet vandløb der er målsat som gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk (B1-målsat). Disse vandløb opfylder ikke målsætningerne. Desuden grænser mark nr. 42-0 og 51-0 op til et beskyttet vandløb, der ikke er målsat.

På mark nr. 17-1 er der indenfor de nærmeste 20 meter fra det beskyttede vandløb partier som skråner mere end 6 grader ned mod vandløbet

Se beliggenhed af vandløb på bilag N1 og bilag N2.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Ifølge ændring til husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 717 af 02/07/2009, bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.) må der ikke udbringes flydende husdyrgødning på skrånninger der hælder mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100m², eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant. Haderslev Kommune stiller som følge heraf vilkår om, at der på mark 17-1 udlægges en 20 meter bred zone, hvor på der ikke må udbringes flydende husdyrgødning. Bræmmen skal starte ved vandløbets øverste kant og udlægges over en strækning på ca. 240 meter, som vist på figur 2.

Figur 2. Bræmmer langs vandløb

Det er vurderet at erosionsrisikoen fra de øvrige udbringningsarealer er ringe, da disse ikke skråner stærkt ned mod vandløb. For disse arealer er det vurderet at vandløbslovens bræmmebestemmelse om at der skal der være en 2-meter udyrket bræmme er tilstrækkelig til at forhindre erosion.

Med de stillede vilkår vurderer Haderslev kommune at risikoen for påvirkning af beskyttede vandløb samt overfladeafstrømning af næringsstoffer til vandløb og videre til slutrecipienten er ringe.

Der gøres opmærksom på, at det for mange almindelige sprøjtemidler er et afstandskrav, der forbyder brug i en afstand der er mindre end 20 m fra vandløb og søer, og for enkelte midler er afstandskravet højere. Afstandskravene er indført for at beskytte organismer, der lever i vand

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

73. Der må ikke udbringes flydende husdyrgødning i en 20 meter bred bræmme på den del af mark nr. 17-1 (matrikel nr. 14 Grarup ejerlav, Grarup), som skrånere mere end 6 grader ned mod det beskyttede vandløb. Bræmmen skal starte ved vandløbets øverste kant og udlægges over en strækning på ca. 300 meter som vist på figur 2

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Nitrat overfladevand:

244,14 ha ligger i Nitratklasse I og 4,31 ha er beliggende i Nitratklasse III. Dette resulterer i reduktion af tilladt dyretryk på 12,3%. Tilladte maksimale dyretryk bliver derved 87,63% af 1,4 DE/ha = 1,2268 DE/ha.

Det beregnede reelle dyretryk bliver 1,22 DE pr. ha.

DE-reel er den mængde husdyrgødning, som ifølge ansøgningen skal udbringes per ha. Hvis DE-reel er lig med eller mindre end DE-max er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset de følgende udvaskningsberegninger.

Fosfor:

22,89 ha er beliggende i fosforklasse III. Beregningerne viser at fosfor er overholdt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kortbilag over næringsstoffølsomme områder – se bilag 22.

Hovedparten af udbringningsarealerne i det ansøgte projekt afvander til Natura 2000-området "Lillebælt". Forholdet er nærmere beskrevet og vurderet i næste afsnit 7.4 Påvirkning af beskyttet natur m.m..

Nitratklasse

244,14 ha ligger i Nitratklasse I, der maksimalt må modtage husdyrgødning svarende til 87,63 % af gældende generelle harmoniregler, for at nedsætte udvaskningen af kvælstof.

I projektet opfyldes dette ved, at der kun udbringes 1,22 DE pr. ha. FarmN-beregningen viser på dette grundlag, at nitratudvaskningen fra rodzonen i de nævnte marker vil være 58,90 kg N/ha pr. år i den ansøgte bedrift.

Der må højst udbringes husdyrgødning på bedriftens udbringningsarealer svarende til 409,90 DE eller 1,22 DE/ha pr planår (1/8-31/7), jf. vilkår i afsnit 7.1 Udbringningsarealer.

Fosforklasse

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse 0. Det vil sige, at i alt 209,5 ha er beliggende i oplandet til Natura 2000-område, der ikke er overbelastet med fosfor.

Men 22,89 ha er beliggende i fosforklasse III. Det vil sige, at de 22,89 ha er beliggende i oplandet til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor. Ifølge Miljøportalens kort er det dog reelt kun 4 ha, der ligger indenfor fosforklasse III, men p.g.a. tekniske konstruktioner, så er det hele markstykket 22 ha, der står opført jf. kortbilag 22 b.

Ved fosforklasse III er fosfortal over 6,00 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor. Ved fosfortal over 6,0 skal der være fosforbalance, dvs. overskuddet af fosfor i den ansøgte produktion må ikke overstige 0 kg/ha/år.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at de generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på disse arealer med de sædskifter, som benyttes.

Det digitale ansøgningssystem beregner, at det generelle lovkrav om P-overskud er overholdt ved et gennemsnitligt fosforoverskud for ansøgt projekt på 10,3 kg P/ha/år. Idet 290,5 ha ligger i P0 og 22,9 ha ligger i P3 skal gennemsnittet være 10,3 kg fosfor pr. ha pr. år.

Da dette er en væsentlig forudsætning i ansøgningen/miljøgodkendelsen udmøntes det i vilkår. Der stilles derfor vilkår om, at fosforoverskuddet ikke må overstige 10,30 kg P/ha/år på bedriftsniveau.

Ansøger skal dog tage hensyn til, at miljøeffekten opnås på de 4 ha, hvor fosforbalancen skal være 0 (P tilført = P fraført), hvor behovet for en indsats af hensyn til vandmiljøet er størst. Vilkåret og kontrollen vil dog af kontrolhensyn være målrettet kravene på bedriftsniveau (jf. vejledningens bilag 5).

Der skal anvendes sædskifte, der frafører mindst 21,1 kg P/h/år arealvægtet gennemsnit.

Dyretrykket er i ansøgt produktion på 1,22 DE/ha, hvilket er med til at reducere udledningen af næringsstoffer.

Fosfortallene, der ligger til grund for ansøgningen, må maksimalt være 5 år gamle og være baseret på et repræsentativt udsnit af de ejede og forpagtede udbringningsarealer (angivelse af prøvfrekvens)

Det er kommunens samlede vurdering, at de anførte vilkår sikrer, at projektets udledning af kvælstof og/eller fosfor til (fjord/hav) hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område Lillebælt.

Nærmere vurdering af påvirkning af slutrecipienten (vadehav eller Lillebælt) behandles i afsnit 7.4 Påvirkning af beskyttet natur m.m..

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

74. Fosforoverskuddet må ikke overstige 10,30 kg P/ha/år på bedriftsniveau. Det forudsættes, at der ikke tilføres fosfor med handelsgødning/uorganisk gødning. Der må ikke tilføres arealerne anden organisk gødning med indhold af fosfor.
75. Der skal anvendes et sædskifte, der frafører mindst 21,1 kg P/h/år, arealvægtet gennemsnit.
76. Ansøger er ansvarlig for, at gylleudbringning på gylleaftale-arealer udføres i henhold til generelle regler herfor. Vilkåret omfatter kun de aftalearealer, hvorpå ansøger leverer gyllen udbragt.

7.4 PÅVIRKNING AF BESKYTTET NATUR, NATURA 2000 OG ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Naturområder omfattet af husdyrlovens § 7

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 1695 af 02/07/2006, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage m.v.) skal al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker, ske ved nedfældning indenfor 1000 m til de § 7-naturtyper, som er defineret i husdyrloven. Dette tiltag vil begrænse ammoniakfordampningen fra markerne til de sårbare naturtyper. Der er i denne ansøgning ingen udbringningsarealer beliggende nærmere end 1.000 meter fra § 7-beskyttede arealer. Det nærmeste naturareal omfattet af bufferzone er et overdrev ved Starup Hede på ca. 34 ha. Afstanden mellem dette § 7-areal og nærmeste udbringningsareal er ca. 2,1 km.

Der gøres opmærksom på, at kravet om nedfældning på sort jord og græsmarker fra 1. januar 2011 vil være gældende for al udbringning af husdyrgødning.

Naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder samt udpegede arter, som skal beskyttes. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. De udpegede arter omtales normalt som "bilag IV-arter", fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Ifølge Habitatbekendtgørelsen er en kommune forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrloven. De vigtigste regler i habitatbekendtgørelsen er i denne forbindelse:

§ 7, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 11, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier

Natura 2000-området som ligger nærmest udbringningsarealerne er "Lillebælt" som er udpeget som hhv. Ramsarområde (R15), fuglebeskyttelsesområde (F47) og habitatområde (H96). Den korteste afstand til den terrestriske del af Natura-området er ca. 2,5 km. Ca. 250 ha af udbringningsarealerne afvander til dette Natura 2000-område.. Heraf afvander ca. 4 ha til Halk Nor som er en kystlagune, der optræder på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag og som er udpeget til at være fosforbelastet.

Se kortbilag **N2** for beliggenhed af Natura 2000-områder i forhold til det ansøgte projekt.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes området "udpegningsgrundlag". I bilag **Y** findes beskrivelse af Natura 2000-området samt udpegningsgrundlag herfor.

En række arter omfattet af habitatdirektivet **bilag IV** kan muligvis have yngle- og rasteområde på eller omkring det ansøgte projekts arealer. Disse arter gennemgås i bilag **Z**.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 3 sikrer en række naturarealer mod tilstandsændringer. De § 3-beskyttede naturarealer er: søer større end 100 m², vandløb (hvis de er udpegede som beskyttede), heder, moser, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis eller tilsammen er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Moser under 2.500 m² er dog også beskyttede, når de ligger i forbindelse med beskyttede søer eller vandløb.

Der ligger en række § 3-beskyttede naturarealer op til eller på ejendommens udbringningsarealer, se kortbilag **N1**. Udbringningsarealerne som ligger i umiddelbar nærhed af anlægget, grænser op til et naturområde syd og vest herfor. Det drejer sig om mark nr. 1-0 og 2-0 som grænser op til eng- og overdrevsarealer i dette naturområde. Herudover grænser mark nr. 1-0 og 5-0 mod syd op til et engområde med overdrevspartier og mark nr. 3-0, 5-0 og 5-3 grænser op til en beskyttet eng. Ud mod Haderslev Fjord ligger flere udbringningsarealer som grænser op til strandenge, det drejer sig om mark nr. 16-1, 17-1 og 18-0. Sydvest for Grarup ligger mark nr. 60-0 tæt ved Hassellose, som består af en beskyttet mose med vandhul. Derudover ligger der en lang række vandhuller op til eller på udbringningsarealer.

Beskyttede fortidsminder og sten- og jorddiger

Museumslovens § 29 (LBK nr. 1515 af 14/12/2006, bekendtgørelse af museumsloven) beskytter fortidsminder samt jord- og stendiger mod tilstandsændringer, og stiller krav om en 2 meter dyrknings- og gødningsfri bræmme omkring fortidsminder. Det er ejeren af arealerne, der til enhver tid er ansvarlig for denne forpligtelse.

En række udbringningsarealer i det ansøgte projekt grænser op til beskyttede sten- og jorddiger, det drejer sig om mark nr.: 1-0, 3-0, 5-0, 8-0, 16-0, 17-0, 18-0, 42-0, 43-0, 45-0, 48-0a og 111-0.

De enkelte udpegninger fremgår af bilag **N1**.

Der kan forekomme flere arealer, som er beskyttede af naturbeskyttelsesloven hhv. museumsloven end de registreringer, der fremgår af kortbilaget, da kommunens registrering kun kan betragtes som vejledende. Såfremt der er tvivl om et område er omfattet af naturbeskyttelsesloven eller museumsloven, kan kommunens natur- og landbrugsgruppe kontaktes for en nærmere afklaring.

Beskyttelseskrævende og fredede arter

En række arter er omfattet af artsfredning (jvf. BEK nr. 901 af 11/07/2007, bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt), eller vurderet som værende beskyttelseskrævende ifølge det danske rødliste system. Bilag IV-arterne som behandles senere, tilhører denne kategori. Haderslev Kommune har endvidere registreret butsnudet frø i naturområdet vest for anlægget.

Udpegninger i Regionplan 2005-2016 - nu landsplandirektiv

Flere af udbringningsarealerne er beliggende i område, der i landsplandirektivet (Regionplan 2005-2016, Sønderjyllands Amt, Teknisk forvaltning, 2005) er udpeget som hhv. område med naturinteresser, værdifulde kystlandskaber eller uforstyrrede landskaber. Desuden er der tre biologiske korridorer som passerer udbringningsarealer enten langs skel eller hen over markerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Påvirkning af naturområder omfattet af husdyrbrugslovens § 7

Da afstanden til nærmeste § 7 areal er ca. 2, 1 km, vurderer Haderslev Kommune, at udbringning af husdyrgødning i det ansøgte projekt ikke vil påvirke naturarealer omfattet af husdyrbrugslovens § 7.

Påvirkning af naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

På grund af den store afstand mellem det nærmeste Natura 2000-område og udbringningsarealerne i det ansøgte projekt, vurderes merdeposition stammende fra udbringning af husdyrgødning ikke at være af en størrelsesorden, der kan påvirke Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag. Ligeledes kan der ses bort fra randpåvirkninger i form af afdrift og overfladeafstrømning af gødning.

Da hovedparten af udbringningsarealerne i det ansøgte projekt afvander til Natura 2000-området "Lillebælt" kan udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne udgøre en risiko for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, herunder kystlaguner. Ifølge basisanalysen for Natura 2000-området "Lillebælt" er flere af naturtyperne på udpegningsgrundlaget truet af næringsstofbelastning, og kystlagunerne vurderes som værende truet af næringsalte. Kystlagunerne er karakteriseret ved at have et begrænset vandskifte, og tilstanden heri vil i særlig grad påvirkes af de direkte udledninger. I basisanalysen for Vanddistrikt 50 som Lillebælt tilhører, angives at miljøkvalitetsmålsætningen om et upåvirket eller kun svagt påvirket plante- og dyreliv ikke er opfyldt. Målsætningen vurderes heller ikke at kunne opfyldes i 2015 og målet om en god tilstand senest i 2015 jvf. vandrammedirektivet, vil således ikke kunne nås. Årsagen hertil er først og fremmest næringsstofftilførslen fra land samt tilførsel af kvælstof fra atmosfæren. Landbruget udpeges som den største kilde til kvælstoftilførsel, mens fosfortilførslen er mere lige fordelt mellem landbruget og punktkilder.

Havområdet i Natura 2000-området "Lillebælt" har et jysk opland på ca. 46.000 ha. Ca. 244 ha i det ansøgte projekt afvander til Natura 2000-området, hvilket svarer til ca. 5 ‰ af det samlede jyske opland. kystlagunen Halk Nor har et opland på ca. 1265 ha., heraf udgør det ansøgte projekts andel ca. 3 ‰.

Den gennemsnitlige kvælstofudvaskning fra arealer i Danmark er af Miljøministeriet estimeret til 60 kg N pr. ha pr. år, hvoraf en eventuel anvendelse af husdyrgødning normalt kan påvirke udvaskningen med maks. 10 kg N pr. ha pr. år. Der sker herudover en tilførsel af kvælstof fra andre kilder i oplandet end landbrugsdrift.

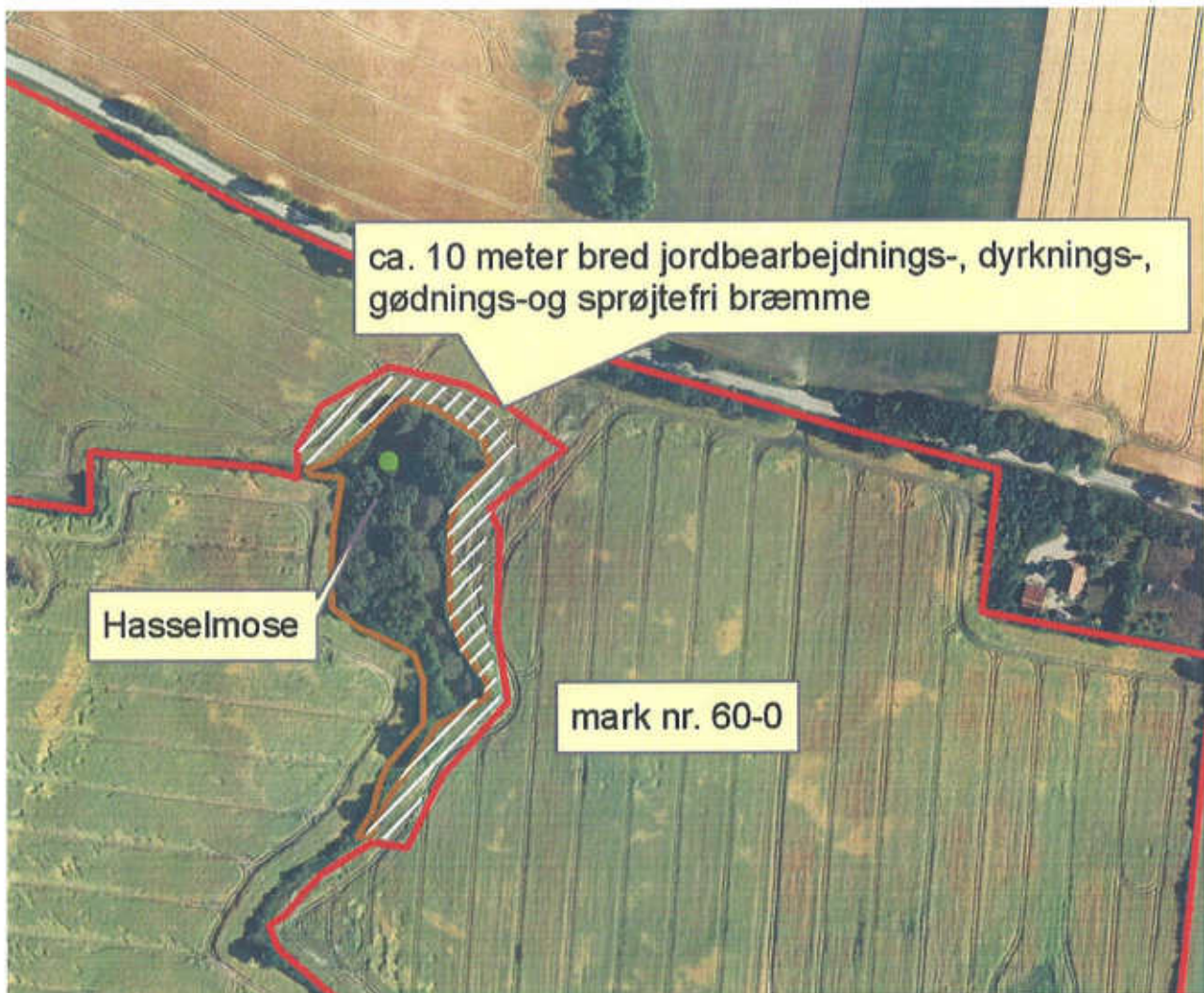
Da ansøgte projekt har arealer beliggende i nitratklasse I, er harmonikravet skærpet fra 1,4 DE/ha til 1,22 DE/ha. Der er i kapitel 7.3 redegjort for nitratudvaskning i ansøgte projekt og konkluderet at husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt med en nitratudvaskning på 58,9 kg N pr. ha pr. år. Haderslev Kommune vurderer, at den beregnede nitratudvaskning til overfladevand på 58,9 kg N pr. ha pr. år ligger på gennemsnittet for landbrugsarealer. På baggrund af udvaskningsniveauet fra ansøgte projekt samt udbringningsarealernes andel af det samlede opland til "Lillebælt" hhv. Halk Nor, vurderes det, at nitratudvaskning fra det ansøgte projekt i sig selv ikke kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Fosforoverskuddet i ansøgte projekt er beregnet til 10,3 kg P pr. ha. pr. år. Der er i kap. 7.3 redegjort for at kravet til fosforoverskud er overholdt. Arealet som ligger i fosforklasse III udgør ca. 4 ha, ligger ikke op til vandløb. Der vurderes ikke at være behov for mere målrettede tiltag på dette areal. Der er stillet vilkår om bræmmer på et enkelt udbringningsareal (mark 17-1), da dette skråner stærkt ned til vandløb. Haderslev Kommune vurderer at disse bræmmer reducerer risikoen for overfladetab af fosfor fra udbringningsarealerne. Da husdyrlovens krav til fosforoverskud er overholdt, og da der er ringe risiko for overfladetab af fosfor, vurderer Haderslev Kommune at fosforudvaskningen fra ansøgte projekt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag væsentligt.

Med hensyn til den kumulative effekt vurderer Haderslev Kommune, at husdyrlovens beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre overfladevand i Natura 2000-områder imod en væsentlig påvirkning fra det samlede opland. Opdelingen af oplandet til "Lillebælt" i nitrat- og fosforklasser vil, efterhånden som landbrugsbedrifterne får en miljøgodkendelse, resultere i en samlet reduceret næringsstofudvaskning. Haderslev Kommune vurderer derfor, at projektet heller ikke i sammenhæng med andre projekter og husdyrbrug, vil påvirke Natura 2000-området væsentligt pga. næringsstofudvaskning. I øvrigt afventer kommunen vand- og naturplanerne, som skal sikre at overfladevand opnår en god tilstand, og at de udpegede naturtyper og arter opnår en gunstig bevaringsstatus.

Løgfrø, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse og stor vandsalamander:

Området som berøres af projektet ligger inden for det naturlige udbredelsesområde for disse padder. Løvfrø er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og er bl.a. fundet i Hasselmose som ligger nær mark nr. 60-0. Ifølge Danmarks indberetning til EU er bevaringsstatus for løvfrø ugunstig. En af årsagerne hertil er overskygning, tilgroning og næringsbelastning af dens ynglesteder. Ved landbrugsdrift af arealer omkring vandhuller vil der være en randeffekt som kan give anledning til næringsstofbelastning af vandhullet og dets omgivelser. Denne næringsstofbelastning vil bl.a. accelerere tilgroningen. Der er givet dispensation til rydning og oprensning af Hasselmose i 2002. På grund af forekomsten af løvfrø stiller Haderslev Kommune vilkår om, at der skal udlægges en 10 meter dyrknings-, jordbearbejdnings, gødnings- og sprøjtefri bræmme omkring Hasselmose se figur 1. Dette vurderes at sikre mosens værdi som yngle- og rasteområde for løvfrø.

Figur 2. udlægning af bræmme omkring Hasselmosen

Da der er gjort flere fund af løvfrø i området omkring det ansøgte projekt, er det sandsynligt at løvfrø har yngle- og rasteområde i de mest velegnede vandhuller i området, dvs. de mest lyåbne, lavvandede og rene vandhuller. For at sikre levesteder for Bilag IV-padder skal der udlægges 5 meter dyrknings-, jordbearbejdnings, gødnings- og sprøjtefri bræmmer omkring disse. Det drejer sig om vandhuller på mark nr. 3-0, mark nr. 42-0 og mark nr. 101-0, se bilag **N3**.

Øvrige mindre velegnede vandhuller kan ikke udelukkes at være potentielle yngle- og rasteområde for løvfrø eller andre bilag IV-padder som f.eks. spidssnudet frø der stiller mindre krav til vandhullernes kvalitet. For at undgå at kvaliteten af disse vandhuller forringes, skal der udlægges 2 meter dyrknings-, jordbearbejdnings, gødnings- og sprøjtefri bræmmer omkring dem. Disse vandhuller ses af bilag **N4**

Ved disse bræmmer vurderes det, at ansøgte projekt ikke vil ødelægge eller beskadige yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-padder.

Samlet set vurderes udbringning af husdyrgødning i ansøgte projekt ikke at kunne påvirke de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag væsentligt. Ligeledes vurderes det, at ansøgte projekt med de stillede vilkår, ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Miljøgodkendelsen er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Påvirkning af naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven

Der er i det ansøgte projekt flere udbringningsarealer for husdyrgødning, som grænser op til § 3-beskyttede naturarealer. Udbringning af husdyrgødning kan føre til tilstandsændringer på

tilstødende naturarealer. Påvirkningen kan dels ske ved merdeposition af ammoniak i særligt næringsfølsomme naturarealer, dels ved erosion, afdrift, udvaskning og overfladeafstrømning af gødning.

De terrestriske naturarealer er besigtiget sommeren 2009 og der er ikke registreret særligt næringsfølsomme naturarealer op til udbringningsarealer. Der ligger ikke stærkt skrånende udbringningsarealer med særlig risiko for overfladeafstrømning op til naturarealer. Der er for at beskytte yngle- og rasteområder for bilag IV-padder stillet vilkår om udlægning af bræmmer på de dele af udbringningsarealer, som grænser op til vandhuller

Haderslev Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning i det ansøgte projekt, med de stillede vilkår, ikke vil påvirke naturtilstanden af de omkringliggende § 3 beskyttede naturarealer væsentligt.

Påvirkning af beskyttede sten- og jorddiger.

Arealanvendelse i ansøgte projekt er ikke af en karakter, som vurderes at påvirke de beskyttede sten- og jorddiger.

Beskyttelseskrævende og fredede arter

Naturområderne vurderes jvf. ovenstående ikke at give anledning til tilstandsændringer af beskyttede naturarealer. Butsnudet frø som er registreret i projektområdet, er i høj grad knyttet til naturarealer. Ansøgte projekt vurderes derfor at være i overensstemmelse med beskyttelsen af denne art.

Påvirkning af udpegninger i Regionplan 2005-2016 - nu landsplandirektiv

Da det ansøgte projekt ikke vurderes at forringe kvaliteten eller omfanget af naturområder, vurderes der ikke at være konflikter i forhold til disse udpegninger.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående vurdering er der stillet følgende vilkår:

77. Der skal udlægges en 10 meter dyrknings-, jordbearbejdnings, gødnings- og sprøjtefri bræmme mellem Hassellose og mark nr. 60-0 (matrikel nr. 771 Hejsager, Halk) som vist på figur 3.
78. Der skal udlægges 5 meter dyrknings-, jordbearbejdnings, gødnings- og sprøjtefri bræmmer omkring de beskyttede vandhuller som er vist på bilag N3 og som ligger på følgende udbringningsarealer: mark nr. 3-0 (matrikel nr. 317, Lunding, Starup), mark 42-0 (matrikel nr. 771, Hejsager, Halk) og mark nr. 101-0 (matrikel nr. 1312, Vandling, Starup).
79. Der udlægges 2 meter dyrknings-, jordbearbejdnings, gødnings- og sprøjtefri bræmmer omkring de øvrige beskyttede vandhuller som grænser op til udbringningsarealer. Det drejer sig om de 3 øvrige vandhuller på mark nr. 3-0 (matrikel nr. 9, Lunding, Starup og matrikel nr. 317, Lunding, Starup), vandhullet på mark 43-0 (matrikel nr. 289, Lunding, Starup), vandhullet i det østlige skel på mark nr. 48-0a (matrikel nr. 7, Lunding, Starup). Se bilag N4

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Ingen arealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde for drikkevand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udbringningsarealerne er ikke beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder jf. kortbilag 22. På baggrund heraf vurderes, at projektet ikke medfører væsentlige problemer i forbindelse med nitratbelastning af grundvandsressourcer. Der stilles derfor ingen vilkår.

VILKÅR

- Ingen vilkår.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Management (ledelses- og kontrolrutiner):

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere, registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning, udarbejde gødningsplaner samt lave en nød-fremgangs måde ved uheld.

Det vurderes i ansøgningen at bedriften lever op til BAT, idet

- Driftleder står for den daglige drift.
- Medarbejderne er informeret om at bedriften er miljøgodkendt og hvilket ansvar dette medfører.
- I årsrapporten registreres forbrug af handelsgødning, energi, indkøbt foder og pesticider.
- Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning og husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Der vil blive udarbejdet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Der er lavet APV for bedriften.
- Beliggenheden af nærmeste nabo tages i betragtning når der køres gylle. Beboelsen ligger i en afstand af 5 m fra vejen. Transport af gylle mod nord passerer forbi beboelsen, og foregår så vidt muligt på tidspunkter hvor det er mindst generende.

Foder

I henhold til BREF dokumentet, er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov samt reducere i indholdet af råprotein i foderet.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT, idet

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for svi-nefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase der teoretisk skulle øge optagelsen af fosfor.
- Indholdet af fosfor pr. FE ligger generelt under normtal (5,0 g P pr. FE (2006/07)).
- Indholdet af råprotein pr. FE ligger generelt under normtal

Staldindretning

I nyeste staldanlæg (1.1.1 - Bygning 1) er der i drægtighedsstalden delvist spaltegulv. Der er i alt 550 stipladser i afdelingen. BAT-gulvtypen for drægtighedsstalde er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51. De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald.

Alle farestier har fuldspaltegulv (1.1.2 - bygning 1 og 1.1.3 - bygning 2). I alt 376 stipladser. Fordelen ved et fuldspaltegulv er, at soen altid er sikret et tørt leje og derfor undgår ætsninger som følge af dårlig hygiejne. Tidsforbruget til rengøring af farestier med fuldspaltegulv er det halve af tidsforbruget ved farestier med delvist spaltegulv. Den tid, som landmanden sparer på rengøring, kan i stedet bruges til at sikre dyrenes trivsel. BAT-gulvtypen for farestier er delvist spaltegulv jævnfør Gr.nr.: 106.02-51. Reduktionen af NH₃-fordampningen fra BAT-gulv i forhold til fuldspaltegulv skyldes hovedsagligt den reducerede gylleoverflade i kanalerne (BAT-reference nr. 4.6.2.6 i Gr.nr.: 106.02-51).

Løbeafdelingen (1.1.3 - Bygning 2) har fuldspaltegulv. I alt er der 126 stipladser. Der er ikke udarbejdet BAT-byggeblade for løbeafdelinger.

Drægtighedsafdeling i (1.1.4 - bygning 2) med delvist spaltegulv (320 stipladser) BAT-gulvtypen er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51. De økonomiske konsekvenser af den-

ne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald.

Drægtighedsafdelingen i (1.1.5 – Bygning 3) har fuldspaltegulv til opstaldning af søer i løsdrift med i alt 370 stipladser. BAT-gulvtypen for drægtighedsstalde er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51. De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald. Reduktionen af NH₃-fordampningen fra BAT-gulv i forhold til fuldspaltegulv skyldes hovedsagligt den reducerede gylleoverflade i kanalerne (BAT-reference nr. 4.6.2.6 i Gr.nr.: 106.02-51). Der er på Haderslev kommunes opfordring foretaget ammoniakberegning på anlægget med BAT-gulv i stald 1.1.5. For at overholde det generelle reduktionskrav med BAT-gulvet er det nødvendigt at finde yderligere tiltag. I beregningseksemplet blev det valgt at etablere flydedug på største gyllebeholder. Resultaterne viste og som må antages at være BAT-niveau for ejendommen m.h.t ammoniakreduktion: Samlede emission fra anlæg: 7299,84 kg N/år.

Generelle ammoniakkrav: -132 kgN/år

Højeste merdeposition på naturområde: 0,15 kg N/ha

Dokumentation for beregningerne er vedhæftet som bilag til ansøgning: 20100301 hej Skema 1685 (version 3,5) – Dokumentation for BAT.

Ansøger vælger at leve op til BAT-niveau ved at bibeholde spaltegulvet i stald 1.1.5 indtil det er slidt op og i stedet korrigerer i søernes tildeling af råprotein pr. FE. Der korrigeres fra 142,8 g råprotein pr. FE (normalt i it-skema) til max. 137,0 g råprotein pr. FE. Det kan undlades at etablere fast overdækning på beholdere. Følgende resultater fremgår af indsendte ansøgning:

Samlede emission fra anlæg: 7242,33 kg N/år.

Meremission fra anlæg: 641,83 kg N/år.

Generelle ammoniakkrav: -327 kgN/år

Højeste merdeposition på naturområde: 0,10 kg N/ha

I 1.1.6 - Bygning 4, der indrettes til polte, etableres der delvist spaltegulv med 25-49% fast gulv som er BAT (jf. MKN-130-00181).

Vurdering af BAT og tiltag for ammoniakreduktion:

BAT-staldsystemet for drægtige søer er delvist spaltegulv med køling af kanalbund. Ifølge Byggebladet Gr.nr.: 106.01.51 kan gyllekøling ikke etableres i eksisterende staldanlæg.

BAT-staldsystemet for søer i faringsperioden er delvist spaltegulv. Alle farestalde har fuldspaltegulv. Disse udgør ca. 20 % af samtlige so-stipladser i anlægget. Med kun 12% udvidelse i dyreholdet i eksisterende bygninger, vurderes det ikke at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet at udskifte gulvene inden disse forventes nedslidte.

BAT-staldsystemet for polte (der sidestilles med slagtesvin) er delvist spaltegulv med 25-49% fast gulv. Dette staldsystem etableres i forbindelse med renoveringen af eksisterende staldanlæg. 7% af udvidelsen i dyreholdet ske i nyrenoveret stald der lever op til BAT.

Luftrensning er ikke beskrevet som værende BAT i sobesætninger. Derfor er dette tiltag ikke vurderet som værende et realistisk alternativ til de eksisterende anlæg.

Når staldanlæggene er nedslidte, med ca. 20 år tilbage for ældste staldanlæg, tages der senest stilling til, hvor og hvordan produktionen skal fortsætte. Pt. er der ikke planlagt opførelse af nye staldanlæg på ejendommen.

Med de 2 nævnte tiltag, BAT-gulv i renoveret bygning og reduktion i tildelingen af råprotein pr. FE hos søerne samt det forhold, at yderligere tiltag på eksisterende staldanlæg ikke formodes at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, vurderes det, af ejendommen lever op til BAT med hensyn til staldanlæg

Vand- og energiforbrug

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT idet

- Der anvendes drikkepipler placeret i drikkekopper eller over fodertrug. Derved reduceres vandspild.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene vaskes med højtryksrensere og koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende v.h.a vandur, så evt. lækager opdages i tide.
- Vandforbruget registreres 1 gang årligt.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Ventilatorerne rengøres sammen med det øvrige inventar ved hver vask. Derved sikres effektiv drift med mindst mulig friktion.

- Der er timer på lyset i staldene. Derved er lyset ikke tændt i døgn drift.
- Udendørs orienterings lys aktiveres både af ur og sensor. Der er kun udendørs belysning ved garage og indkørsel.
- Ved at udnytte staldenes kapacitet sænkes varmebehovet hos dyrene. Den 'nye' poltestald kræver ingen opvarmning. Udvidelsen forventes således at sænke energiforbruget til varme.

Opbevaring

I henhold til BREF dokumentet omfatter BAT for opbevaring af svinegylle en stabil beholder, der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttet mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning samt at tanken er overdækket af fast låg eller flydelag.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT idet

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholderen kanaler under stald samt fortank.
 - Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske og termiske påvirkninger.
 - Gyllen omrøres kun forud for gyllekørsel.
 - Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Flydelaget etableres med snittet halm.
 - Der føres logbog over flydelaget på gyllen – jf. regler.
 - Tanken inspiceres efter forårets gylleudkørsel for revner og skader.
 - Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være begyndende utætheder.
 - El-drevet pumpe afbrydes ved 'hovedafbryder' i stald når den ikke anvendes.
- en sugekran der anvendes ved påfyldning af gyllevogn fra gyllebeholder.

Udbringning

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gylle når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket med sne samt udsprede husdyrgødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT idet

- Gyllen analyseres for kvælstof og fosfor
- Udbringningen af husdyrgødningen med hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der køres ikke ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- Gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves efter 2 timer.
- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I mark- og gødningsplanen skal der tages hensyn til bl.a jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, samt kvælstofudnyttelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vurdering af management.

Der er redegjort for ledelses- og kontrolrutiner jf. ovenstående.

Der er udarbejdet Beredskabsplan for ejendommen.

Driftsleder står for den daglige drift. Medarbejdere informeres om at bedriften er miljøgodkendt og hvilket ansvar dette medfører.

Det vurderes sammenfattende, at ejendommens management er at betragte som BAT.

Vurdering – Foder

Den overvejende BAT-indsats er reduktion i tildeling af råprotein fra 142 g/FE til 137 g/FE jf. redegørelse for staldindretning i afsnit. 4.1 og Foder afsnit 4.3. Der er stillet vilkår om tildeling af råprotein 137 g/FE, og vilkår om type II korrektion, korrektionsfaktor 0,95, og anvendelse af fytase og fasefodring.

Med baggrund i ansøgers redegørelse og de stillede vilkår, opfylder det ansøgte kommunens niveau for BAT.

Vurdering – Staldindretning

Haderslev Kommune vurderer, at det vil blive uforholdsmæssigt omkostningskrævende at udskifte de eksisterende gulve og gyllekanaler i alle stalde med nye gulve.

Med nedenstående lever det ansøgte op til Haderslev Kommunes BAT-niveau.

- Staldsystemet i bygning 4 (1.1.6) vurderes at leve op til BAT-niveau for staldsystemer idet stalden etableres med delvis spaltegulv – 15-49 % fast gulv.

- I stedet for at udskifte staldgulv i bygning 3 (1.1.5) til BAT-gulv har ansøger valgt at korrigere i søernes tildeling af råprotein pr. FE til max. 137,0 g råprotein pr. FE, hvilket kommunen har accepteret er BAT, jf. afsnit 4 Staldindretning.

- Staldsystemet i del af bygning 1 (1.1.1) er delvist spaltegulv – 1/3 spaltegulv, der ikke er BAT. Staldbygningen er ca. 5 år gammel. Kommunen har accepteret, at staldgulvet skal leve op til BAT-krav ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.

- Staldsystem i del af bygning 1 (1.1.1) og bygning 2 (1.1.3 og 1.1.4) er med fuldspalter. Kommunen har accepteret, at staldsystemet kan anvendes indtil næste revurdering af miljøgodkendelsen. Ved renovering skal det leve op til BAT.

BAT-vurderinger vil indgå i sammenhæng med kommunens almindelige tilsyn med husdyrbrug efter § 40 stk. 2, eller efter § 39 når der er gået 8 år fra staldene blev godkendt, vil der blive foretaget en vurdering efter de teknikker, der på det tidspunkt regnes som BAT-niveau.

Kommunen vurderer, at det ikke er proportionalt at indføre gyllekøling i eksisterende stalde, da der ikke er mulighed for at nyttiggøre varmen.

Kommunen vurderer, at der med nedenstående vilkår anvendes BAT på staldindretning i tilstrækkeligt omfang i henhold til Haderslev Kommunes BAT-niveau.

Vurdering - Forbrug af vand og energi

Forbrug af vand og energi

Drikkevandsforbruget forventes at ligge omkring norm-forbrug.

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT. Ved at inddrage en energikonsulent i vurderingen af ejendommens energiforbrug, vurderes det, at der holdes en fortsat fokus på eventuelle energibesparende teknikker.

Det vurderes at ventilationssystemet er det i det totale energiforbrug, der vægter mest. Løbende kontrol og vedligeholdelse af disse er således særligt relevante.

Vurdering – Opbevaring/behandling

Det vurderes at bedriften lever op til BAT jf. ansøgers redegørelse.

Vurdering – Udbringning

Gyllen udbringes i overensstemmelse med gældende regler, der dermed også opfylder de krav, der er opført i BREF dokumentet. Gylleudbringning sker med slæbeslanger (jf. ansøgning s. 8). Der er stillet vilkår om, at gylle ikke må håndteres eller udbringes weekend eller helligdage jf. afsnit 6.2 Lugt. Ud fra ovenstående vurderes det, at projektet samlet set opfylder kravene til renere teknologi BAT.

Samlet vurdering for alle 6 BAT-områder

Den overvejende BAT-indsat vedrører Bat-gulv i nyrenoveret poltestald og 137 g råprotein pr. FE i tildelt foder. Kommunen vurderer med baggrund i ovenstående og med baggrund i ansøgers redegørelser, at det ansøgte lever op til kommunens niveau for BAT for den konkrete drift med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. Der henvises til øvrige vilkår, der er BAT-relaterede.

Det vurderes, at projektet samlet set opfylder lovens krav til renere teknologi (BAT) set i forhold til de investeringer, der vil være rimeligt at kræve ved anvendelse af eksisterende staldbygninger.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

80. I eksisterende staldafsnit med fuldspaltegulv skal staldsystemet leve op til bedste tilgængelige staldsystem (BAT) ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.
81. Staldsystemet i del af bygning 1 (1.1.1), der er med delvist spaltegulv, skal leve op til BAT-krav ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.
82. Landbruget skal under tilsynet redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, der kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

9.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Alternativ placering af plads til døde dyr er overvejet jf. afsnit 3 Landskab.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Placering af plads til døde dyr ved Løntvej er accepteret af kommunen jf. afsnit 3 Landskab.

Husdyrbruget er tidligere miljøgodkendt 1999.

Alternertive placeringer af husdyrbrugets anlæg skal ikke overvejes.

9.2 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Hvis der ikke kan gives tilladelse til den 18% udvidelse af dyreholdet som anlægget giver mulighed for, fortsættes den nuværende produktion.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Hvis der ikke kan gives miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen, skal miljøgodkendelse fra 1999 revurderes.

10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

Hvis al husdyrproduktion ophører på ejendommen vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfarer foretages, og at stedet bringes i tilfredsstillende stand. Al gylle vil blive spredt på arealer med gødningsnorm og affald leveres til forbrænding eller genbrug.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Haderslev Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Der er sat vilkår om oprydning, så risiko for forurening og gener i form af f.eks. lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Det er kommunen, som i givet fald vurderer om foranstaltningerne er tilstrækkelige og tilfredsstillende stand er opnået indenfor en rimelig tidsfrist.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

83. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages en oprydning, som kan accepteres af Haderslev Kommune, herunder tømning af gyllebeholdere, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v., rengøring af staldanlæg, bortskaffelse af kemikalier og sprøjtemidler til godkendt modtager m.v.
Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der skal bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
Alle olietanke skal tømmes.
Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

11 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE FRA ANSØGNINGEN

- Ved overpumpning af gylle fra fortank og stald tjekkes først om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gylle fra beholder. Flydelaget etableres med snittet halm.
- Autoriseret el-installatør laver 5-årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer. Bedriften har dog løbende besøg af elektriker der kontaktes ved enhver mindre afvigelse.
- Der er alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.
- Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent, så blandingen altid er optimeret.
- Der udarbejdes sprøjtejournal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer at management og dokumentation er dækkende i forhold til de vilkår, der er stillet i miljøgodkendelsen.

Nedenfor er nævnt den konkrete dokumentation, som kommunen mener er relevant. Flere af egenkontrollvilkårene er stillet, for at det skal kunne dokumenteres, at driftsvilkårene i nærværende miljøgodkendelse er overholdt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

84. Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt skal opbevares: Effektivitetskontroller / slagterifregninger / andre kvitteringer for af-satte dyr.
85. Til dokumentation for, at vilkår vedr. fodringen er overholdt skal der opbevares foder-analyser / faktura for indkøbt foder / effektivitetskontrol / Fytase gram pr. FE / doku-mentation for max 5,9 gram P pr. FE / dokumentation for fasefodring.
86. Der skal udarbejdes dokumentation for ammoniakreduktion v.h.a fodereffektivitet (max. 137 g råprotein pr. FE) v.h.a foderplan for hver foderration der ibrugtages. Do-kumentation for ammoniakreduktion vha fodereffektivitet skal mindst dække en sam-menhængende periode på 12 mdr. Det kan være effektivitetskontrol, foderanalyser, fo-derkontrol, ajourførte foderplaner, kvitteringer fra foderstoffirma el. lign..
87. Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt.
88. Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:
 - Hvornår der er foretaget fluebekæmpelse, med hvad og hvordan
 - Hvornår, der har været udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletanke / gylletransport, samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
 - Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug samt aflæsningværdier og hvad evt. der er foretaget for at reducere forbruget.
 - Hvornår der er foretaget kontrol af ventilationsanlæg, og hvad der evt. er foretaget for at forbedre anlæggets energiudnyttelse

89. Der skal kunne fremvises kvitteringer over bortskaffet farligt affald. Af kvitteringerne skal der fremgå affaldstyper og mængder, benyttet affaldstransportør og modtageranlæg.
90. Virksomheden skal løbende registrere afhentede døde dyr til destruktionsanstalt.
91. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året sammen med eventuelle ansatte. Beredskabsplanen skal forsynes med dato og år for revision.
92. Der skal gemmes dokumentation for energiforbrug, dieselolieforbrug, vandforbrug på ejendommen f.eks. i form af faktura fra elselskab / leverandører.
93. Myndigheden kan på forlangende kræve udarbejdet balanceregnskab for fosfor tilført med husdyrgødning og fosfor bortført med afgrøderne fra de ejede og forpagtede arealer.
94. Myndigheden kan på forlangende kræve udarbejdet beregning af kvælstofoverskuddet og nitratudvaskningen fra de ejede og forpagtede arealer.
95. Muligheder for energibesparelser skal kontrolleres, hvilket kan ske på siden lr.dk/energisparekataloget eller anden udbyder af energibesparelser. Der skal ved tilsyn fremlægges, hvilke tiltag der er blevet valgt.

12 OFFENTLIGGØRELSE, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRET- NING

Offentliggørelse

Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til § 12 stk. 3 for Løntvej 20, 6100 Haderslev, matr. nr. 86 Lunding, Starup vil blive annonceret i ugeavisen Budstikken onsdag den 21. april 2010.

Klagevejledning og søgsmål

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Haderslev Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Haderslev Kommune i hænde senest onsdag den 19. maj 2010 kl. 15.00 ved kontortids ophør.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter godkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne miljøgodkendelse. Udnyttelsen af miljøgodkendelsen sker på eget ansvar, idet Miljøklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse.

Underretning

Denne afgørelse er sendt til:

Pr post:

- Gustav Jessen, Løntvej 20, 6100 Haderslev (ansøger)
- Anker Jessen, Solkær 33, 6100 Haderslev
- Johan Raun, Vandlingvej 128, 6100 Haderslev (forpagtning)
- Kim Kragh, Bræårvej 35, 6100 Haderslev (gylleaftale)

Pr e-mail med vedhæftet fil:

- Sønderjysk Landboforening, Helle Jensen, Billundvej 3, 6500 Vojens, E-mail: hej@sif.dk (landmands konsulent)
- Miljøministeriet, miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: post@rib.mim.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn@dn.dk

- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Orientering om denne afgørelse er sendt til:

Pr. post:

- Jesper og Karina Lindgaard, Løntvej 15, 6100 Haderslev
- Ralf Nielsen og Bente Roos, Løntvej 17, 6100 Haderslev
- Richard Szarvák, Oleksandr Smirnov, Marius M. Maslin, Yuriy Pysar, Laszlo Balazs, Zsombor Porczel, Endre Pall, Løntvej 20, 6100 Haderslev
- Peter Harboe Nørgaard og Karin Kjelstrup, Løntvej 25, 6100 Haderslev
- Gurli Hansen, Grarupvej 45, 6100 Haderslev

Pr e-mail med link til kommunens hjemmeside

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund, Tom Donbæk, Vestergade 25, 6510 Gram
e-mail: td@ledon.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

BILAG 1. IKKE TEKNISK RESUME (FRA ANSØGER)

Ikke Teknisk Resume af ansøgningen – kopi fra ansøgningen:

Anlægget:

Ejendommens bygninger og gødningsanlæg (fortsat i brug / nybyggeri / nedrivning)

3 af ejendommens 4 eksisterende produktionsbygninger er indrettet til søer, og produktionen i disse forventes at fortsætte uændret.

Den sidste af de 4 eksisterende staldanlæg har tidligere været anvendt til kvæghold. Bygningen ønskes renoveret og godkendt til opstaldning af polte.

Dyr og dyreenheder:

Nuværende lovlige produktion:

347 DE svarende til 1.492 søer (jf. brev af 28 juni 2004 fra Haderslev Kommune)

Antal og DE nudrift

1.492 søer svarende til 347 DE.

Antal og DE ansøgt

1.667 søer og 800 polte (32-107 kg) samt 10 orner svarende til 409,90 DE. De 10 orner er oprettet i ansøgningen som slagtesvin 119-120 kg. I praksis tager ornerne ikke på i vægt mens de er på ejendommen, men for at kunne beregne ammoniak, lugt mm skal der være en difference mellem nudrift og ansøgt.

Udvidelsen svarer til en forøgelse af dyreholdet på 18%. Udvidelsen er begrundet i et ønske om at udnytte anlægget til maks. kapacitet. Antallet af levendefødte grise pr. kuld vil dog være afgørende for, om antallet af søer bliver 1667 eller om det reelt kommer til at ligge lavere. Når der søges om tilladelse til 1667 søer, er det for at få vurderet worst case i forhold til nærmeste nabo uden landbrugspligt, der er beliggende ca. 100 m øst for ejendommens nærmeste produktionsanlæg.

BAT for ejendommen:

Staldanlæg:

I nyeste staldanlæg (1.1.1 - Bygning 1) er der i drægtighedsstalden delvist spaltegulv. Der er i alt 550 stipladser i afdelingen. BAT-gulvtypen for drægtighedsstalder er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51. De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald.

Alle farestier har fuldspaltegulv (1.1.2 – bygning 1 og 1.1.3 – bygning 2). I alt 376 stipladser. Fordelen ved et fuldspaltegulv er, at soen altid er sikret et tørt leje og derfor undgår ætsninger som følge af dårlig hygiejne. Tidsforbruget til rengøring af farestier med fuldspaltegulv er det halve af tidsforbruget ved farestier med delvist spaltegulv. Den tid, som landmanden sparer på rengøring, kan i stedet bruges til at sikre dyrenes trivsel. BAT-gulvtypen for farestier er delvist spaltegulv jævnfør Gr.nr.: 106.02-51.

Reduktionen af NH₃-fordampningen fra BAT-gulv i forhold til fuldspaltegulv skyldes hovedsagligt den reducerede gylleoverflade i kanalerne (BAT-reference nr. 4.6.2.6 i Gr.nr.: 106.02-51).

Løbeafdelingen (1.1.3 - Bygning 2) har fuldspaltegulv. I alt er der 126 stipladser. Der er ikke udarbejdet BAT-byggeblade for løbeafdelinger.

Drægtighedsafdeling i (1.1.4 – bygning 2) med delvist spaltegulv (320 stipladser) BAT-gulvtypen er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51. De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af

den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald.

Drægtighedsafdelingen i (1.1.5 – Bygning 3) har fuldspaltegulv til opstaldning af søer i løsdrift med i alt 370 stipladser. BAT-gulvtypen for drægtighedsstalde er delvist spaltegulv med køling af kanalbund jævnfør Gr.nr.: 106.01.51. De økonomiske konsekvenser af denne BAT-teknik er beregnet for nybyggeri med 100% udnyttelse af den indvundne varme. Samme byggeblad anfører at gyllekøling ikke kan etableres i eksisterende stald. Reduktionen af NH₃-fordampningen fra BAT-gulv i forhold til fuldspaltegulv skyldes hovedsagligt den reducerede gylleoverflade i kanalerne (BAT-reference nr. 4.6.2.6 i Gr.nr.: 106.02-51).

Der er på Haderslev kommunes opfordring foretaget ammoniakberegning på anlægget med BAT-gulv i stald 1.1.5. For at overholde det generelle reduktionskrav med BAT-gulvet er det nødvendigt at finde yderligere tiltag. I beregningseksemplet blev det valgt at etablere flydedug på største gyllebeholder.

Resultaterne viste og som må antages at være BAT-niveau for ejendommen m.h.t ammoniakreduktion:

Samlede emission fra anlæg: 7299,84 kg N/år.

Meremission fra anlæg: 973,95 kg N/år.

Generelle ammoniakkrav: -132 kgN/år

Højeste merdeposition på naturområde: 0,15 kg N/ha

Dokumentation for beregningerne er vedhæftet som bilag til ansøgning: 20100301 hej Skema 1685 (version 3,5) – Dokumentation for BAT.

Ansøger vælger at leve op til BAT-niveau ved at bibeholde spaltegulvet i stald 1.1.5 indtil det er slidt op og i stedet korrigerer i søernes tildeling af råprotein pr. FE. Der korrigeres fra 142,8 g råprotein pr. FE (normtal i it-skema) til max. 137,0 g råprotein pr. FE. Det kan undlades at etablere fast overdækning på beholdere. Følgende resultater fremgår af indsendte ansøgning:

Samlede emission fra anlæg: 7242,33 kg N/år.

Meremission fra anlæg: 641,83 kg N/år.

Generelle ammoniakkrav: -327 kgN/år

Højeste merdeposition på naturområde: 0,00 kg N/ha

I 1.1.6 - Bygning 4, der indrettes til polte, etableres der delvist spaltegulv med 25-49% fast gulv som er BAT (jf. MKN-130-00181).

Vurdering af BAT og tiltag for ammoniakreduktion:

BAT-staldsystemet for drægtige søer er delvist spaltegulv med køling af kanalbund. Ifølge Byggebladet Gr.nr.: 106.01.51 kan gyllekøling ikke etableres i eksisterende staldanlæg.

BAT-staldsystemet for søer i faringsperioden er delvist spaltegulv. Alle farestalde har fuldspaltegulv.

Disse udgør ca. 20 % af samtlige so-stipladser i anlægget. Med kun 12% udvidelse i dyreholdet i eksisterende bygninger, vurderes det ikke at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet at udskifte gulvene inden disse forventes nedslidte.

BAT-staldsystemet for polte (der sidestilles med slagtesvin) er delvist spaltegulv med 25-49% fast gulv. Dette staldsystem etableres i forbindelse med renoveringen af eksisterende staldanlæg. 7% af udvidelsen i dyreholdet ske i nyrenoveret stald der lever op til BAT.

Luftrensning er ikke beskrevet som værende BAT i sobesætninger. Derfor er dette tiltag ikke vurderet som værende et realistisk alternativ til de eksisterende anlæg.

Når staldanlæggene er nedslidte, med ca. 20 tilbage for ældste staldanlæg, tages der senest stilling til, hvor og hvordan produktionen skal fortsætte. Pt. er der ikke planlagt opførelse af nye staldanlæg på ejendommen.

Med de 2 nævnte tiltag, BAT-gulv i renoveret bygning og reduktion i tildelingen af råprotein pr. FE hos søerne samt det forhold, at yderligere tiltag på eksisterende staldanlæg ikke formodes at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, vurderes det, af ejendommen lever op til BAT med hensyn til staldanlæg.

BAT opbevaring:

I henhold til BREF dokumentet omfatter BAT for opbevaring af svinegylle en stabil beholder, der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttet mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning samt at tanken er overdækket af fast låg eller flydelåg.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT idet

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholderen kanaler under stald samt fortank.
- Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske og termiske påvirkninger.
- Gyllen omrøres kun forud for gyllekørsel.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Flydelaget etableres med snittet halm.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen – jf. regler.
- Tanken inspiceres efter forårets gylleudkørsel for revner og skader.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være begyndende utætheder.
- Der er ikke fast overdækning af nogen af gyllebeholderne.
- El-drevet pumpe afbrydes ved 'hovedafbryder' i stald når den ikke anvendes.
- Der er ingen stationær pumpe monteret på gyllebeholderne. Maskinstationens gyllevogn har monteret en sugekran der anvendes ved påfyldning af gyllevogn fra gyllebeholder.

BAT udbringning:

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gylle når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket med sne samt udsprede husdyrgødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT idet

- Gyllen analyseres for kvælstof og fosfor
- Udbringningen af husdyrgødningen med hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der køres ikke ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- Gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves efter 2 timer.
- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I mark- og gødningsplanen skal der tages hensyn til bl.a jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, samt kvælstofudnyttelsen.

BAT foderteknologi:

I henhold til BREF dokumentet, er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov samt reducere i indholdet af råprotein i foderet.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT, idet

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase der teoretisk skulle øge optagelsen af fosfor.
- Indholdet af fosfor pr. FE ligger generelt under normtal (5,0 g P pr. FE).
- Indholdet af råprotein pr. FE ligger generelt under normtal.

BAT management (Godt Landmandsskab)

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere, registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning, udarbejde gødningsplaner samt lave en nød-fremgangs måde ved uheld.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT, idet

- Driftleder står for den daglige drift.
- Medarbejderne er informeret om at bedriften er miljøgodkendt og hvilket ansvar dette medfører.
- I årsrapporten registreres forbrug af handelsgødning, energi, indkøbt foder og pesticider.
- Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning og husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Der vil blive udarbejdet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Der er lavet APV for bedriften.
- Beliggenheden af nærmeste nabo tages i betragtning når der køres gylle. Beboelsen ligger i en afstand af 5 m fra vejen. Transport af gylle mod nord passerer forbi beboelsen, og foregår så vidt muligt på tidspunkter hvor det er mindst generende.

BAT vandforbrug og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT idet

- Der anvendes drikkepipler placeret i drikkekopper eller over fodertrug. Derved reduceres vandspild.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene vaskes med højtryksrensere og koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende v.h.a vandur, så evt. lækager opdages i tide.
- Vandforbruget registreres 1 gang årligt.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Ventilatorerne rengøres sammen med det øvrige inventar ved hver vask. Derved sikres effektiv drift med mindst mulig friktion.
- Der er timer på lyset i staldene. Derved er lyset ikke tændt i døgndrift.
- Udendørs orienterings lys aktiveres både af ur og sensor. Der er kun udendørs belysning ved garage og indkørsel.
- Ved at udnytte staldenes kapacitet sænkes varmebehovet hos dyrene. Den 'nye' poltestald kræver ingen opvarmning. Udvidelsen forventes således at sænke energiforbruget til varme.

Gylle, gødning og håndtering:

Flydende husdyrgødning (fra dyr via opbevaringsanlæg (kanaler, fortank, gylletank) til mark): Der produceres ca. 10.415 ton gylle. Normtallene inkluderer regnvand på gylletankoverflade og vaskevand fra produktionen. Den største beholder får fast overdækning, men regnvand på overfladen er ikke er fraregnet. Opbevaringskapaciteten kan opgøres til 8790 m³ og fordeles således: gylletanke: 5000 m³, 1800, m³, samt 300 m³; fortank 30 m³, kanalkapacitet: 60 m³, 400 m³, 1200 m³.

Dette giver en opbevaringskapacitet på 10,1 mdr.

Alle staldanlæg står i forbindelse med samme fortank ved mindste gyllebeholder. 1 gang om ugen pumpes gylle fra fortank (30 m³) til eksisterende gyllebeholdere. Pumpningen foregår ved hjælp af en el-pumpe, der er placeret ved fortanken. Gyllen fordeles til beholderne ved hjælp af manuelt betjent trepunktshane.

Gylle køres ud med 25 m³ vogn.

Der er indgået pasningsaftale af alt vedrørende markdrift med Kim Kragh, Bræråvej 35, 6100 Haderslev.

Maskinstation står for udspreddning af gylle med 25 m³ vogn påmonteret egen sugekran. Al gylle udlægges med slæbeslanger.

Arealer:

Ifølge EBO indgår der i alt 308,93 ha under CVR -nr. 17813390. Alle arealer er ejede. 256,37 ha indgår som harmonijord til udspreddning af husdyrgødning.

Derudover er der forpagtet følgende arealer til udspredding:
59,88 ha forpagtet jord af Johan Raun, Vandlingvej 128, 6100 Haderslev, indgår som harmoni-areal.

I alt kan der køres gylle på 313,4 ha.

For at opfylde harmonikrav er der indgået gylleaftale med Kim Kragh, Kragh, Bræråvej 35, 6100. Aftalearealerne ligger på robust jord, og skal derfor ikke vurderes særskilt i en §16.

Arealkravet er på 58 ha ved 1,4 DE/ha. Til ejendommen Løntvej 20 hører der 131 ha. Areal-kravet er derved opfyldt.

Nitrat overfladevand:

244,14 ha ligger i Nitratklasse I og 4,33 ha er beliggende i Nitratklasse III. Dette resulterer i reduktion af tilladt dyretryk på 12,3%. Tilladte maksimale dyretryk bliver derved 87,63% af 1,4 DE/ha = 1,2268 DE/ha.

Det beregnede reelle dyretryk bliver 1,22 DE pr. ha.

DE-reel er den mængde husdyrgødning, som ifølge ansøgningen skal udbringes per ha. Hvis DE-reel er lig med eller mindre end DE-max er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset de følgende udvaskningsberegninger.

Nitrat grundvand:

Ingen arealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde for drikkevand.

Fosfor:

22,69 ha er beliggende i fosforklasse III. Beregningerne viser at fosfor er overholdt.

Vand og spildevand:

En so drikker ca. 5,2 m³ pr år (norm) og et slagtesvin drikker ca. 0,6 m³ pr år (norm). Dette giver et forbrug til drikkevand på 8668,4 + 480 = 9148 m³ pr. år.

Til en so er der ca. 0,34 m³ vaskevand pr. år (norm) og til et slagtesvin er der ca. 0,025 m³ vaskevand pr. år (norm). Dette giver et forbrug på 566,78 + 20 = 586,78 m³ pr. år.

I alt er der et drikkevandsforbrug baseret på normtal på ca. 10.000 L årligt. Dette er en forøgelse på ca. 28 % i forhold til nudrift.

Da al markarbejde er udliciteret, anvendes der ikke vand til vask af øvrige maskiner på ejendommen.

Drikkevandsspild og vaskevand er indregnet i normtallene for gylleproduktionen.

Ud over den producerede gyllemængde bidrager overfladevand fra befæstet areal på ca. 200 m² = 140 m³ til mængden der skal opbevares i gødningslageret. Tallet indgår i kapacitetserklæringen.

Der er ingen øvrige befæstede arealer på ejendommen.

Sanitært spildevand:

Sanitært spildevand fra garagebygning, privatbolig samt mandskabs rum i bygning 3 har afløb via trixtank til nedsivning. Spildevandsafledning er tidligere godkendt af kommunen.

Tagvand:

Al tagvand løber i tæt rørføring til Lunding Bæk der har udløb i Haderslev fjord.

Alle nedløb fra bygninger ender i sandfang inden vandet ledes videre til bækken.

I følge Haderslev Kommune skal der søges om udledningstilladelse af allerede eksisterende - og tidligere godkendt - afløb af overfladevand til Lunding Bæk. Bygningskontoret i Åbenrå har beregnet størrelse af forsinkelsesbassin ifølge kommunens anvisninger. For ejendommen der ikke opfører nye bygninger, og hvor der tidligere er givet godkendelse af afløb, er der nu beregnet et bassin af størrelsen 750m³ á 1 meters dybe. Bassinet får dermed overfladearealet 750 m². Ansøger er uforstående overfor kravet og er ikke enig. Bilag og beskrivelse af diverse beregninger er vedhæftet som bilag. Undertegnede konsulent (Sønderjysk landboforening)

mener, at det ikke er uproblematisk at kræve så store bassiner for ejendomme der kan betegnes som middelstore og uden større befæstede arealer. Som alternativ til bassinet forslås at der udlægges sten ved udløbet af dræn som kan neddrøse hastigheden af vandmængderne såfremt der er problemer med erosion i vandløbet ved drænudløb.

Lugt:

Miljøvurdering af lugtgenerne bliver beregnet efter to modeller. FMK modellen, som tidligere var den mest udbredte, og den nye lugtvejledning, som fremgår af vejledningen af it-skemaet bilag 5. It-systemet anvender automatisk den model, som giver den længste geneafstand. Det er angivet i resultatet af lugtberegningen, hvilken model der på den baggrund er anvendt. Målingen til f.eks. nærmeste nabo udføres ved at angive det punkt på nabobeboelsen der ligger i kortest afstand fra et givet driftsanlæg. Resultatet kan efterfølgende aflæses direkte i it-ansøgningskemaet.

Resultatet af lugtberegningen for denne ansøgning viser:

Lugtgenekriteriet til nærmeste nabobeboelse er overholdt. Den korrigerede geneafstand er bestemt til 134,65 m og den vægtede gennemsnitsafstand er bestemt til 139,56 m. Den korrigerede geneafstand tager højde for vindretning mens den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Da den korrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand er lugtgenekriteriet overholdt.

Lugtgenekriteriet til nærmeste samlet bebyggelse er overholdt da der ingen nabobeboelser eller byzone er inden for en afstand af 1,2 gange geneafstanden.

Lugtgenekriteriet til nærmeste byzone er overholdt. Den korrigerede geneafstand er bestemt til 269,46 m og den vægtede gennemsnitsafstand er bestemt til 644,38 m. Den korrigerede geneafstand tager højde for vindretning mens den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Da den korrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand er lugtgenekriteriet overholdt.

Ammoniak (hvordan overholdes krav)

Ammoniakreduktionskravet gældende for 2007 (15%) overholdes ved at korrigere i tildelingen af råprotein pr. FE til søerne. Der skal gives vilkår på tildeling af max. 137,0 gram råprotein pr. FE.

O-alternativet og ophør af driften (kun § 12)

Løntvej 20 blev miljøgodkendt første gang i 1999. Der er siden løbende sket renovering af staldene, hvilket jf. breve fra kommunen er registreret og anerkendt af denne.

Baggrunden for ansøgningen er, som tidligere nævnt, ønsket om at udnytte staldenes fulde kapacitet og dermed retslig lovliggøre den ekstra produktion som anlægget giver mulighed for. Ved at fylde staldene med dyr, under hensyntagen til miljø og dyrevelfærd, forventes det at forbruget til varme i staldene mindskes, idet behovet følger ned sættes. Dermed er der en CO2 gevinst for miljøet.

Hvis der ikke kan gives tilladelse til den 19% udvidelse af dyreholdet som anlægget giver mulighed for, fortsættes den nuværende produktion. Idet der allerede eksisterer en miljøgodkendelse for ejendommen, er alternativer til produktionens fysiske placering ikke bragt op til overvejelse.

Foranstaltninger ved ophør af produktion:

Hvis al husdyrproduktion ophører på ejendommen vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfarer foretages, og at stedet bringes i tilfredsstillende stand. Al gylle vil blive spredt på arealer med gødningsnorm og affald leveres til forbrænding eller genbrug.

Ikke Teknisk Resumé – slut

BILAG 2. GRUNDLAG FOR VILKÅR OG LOVGIVNING

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen, og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Godkendelsens Vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og i følgende af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

- *Bek. om tiladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.*
- *Vejledning 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug*
- *Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen*
- *Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere*
- *Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning*
- *Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.*
- *Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug*
- *Vejledning nr. 12/1992 Om Håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven*
- *"Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK*

Lovgivning

Udover Vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er virksomheden underlagt bestemmelserne i gældende love og bekendtgørelser.

- *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006*
- *LBK nr. 1486 af 14. december 2009. Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.*

Udover Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan bl.a. følgende love og bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for virksomheden:

- *Miljøbeskyttelsesloven (Lov nr. 358 af 6. juni 1991)*
- *Lov om miljøbeskyttelse (LBK nr. 1757 af 22/12/2006)*
- *Naturbeskyttelsesloven (Lov nr. 749 af 21. juni 2007)*
- *Vandløbsloven (Lov nr. 89 af 21. juni 2007)*
- *Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.*
- *Bek. nr. 1634 af 13. december 2006 om affald.*
- *Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer*
- *Bek. nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav.*
- *Bek. nr. 723 af 12. december 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand.*
- *Bek. nr. 360 af 24. maj 1993 om undervisning for erhvervsmæssige brugere af bekæmpelsesmidler samt ændringer heraf.*
- *Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler..*
- *Bek. nr. 1641 af 13. december 2006 Olie-tankbekendtgørelsen*
- *Bek. nr. 408 af 1. maj 2007 Bekendtgørelse om internationale naturbeskyttelsesområder.*
- *Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald*

Det skal understreges, at reglerne kun er gældende, så længe de tilgrundliggende bestemmelser gælder. Der kan tilsvarende i fremtiden vedtages nye bestemmelser, der vil kunne medføre andre regler for virksomhedens aktiviteter.

BILAG 3. KORT OVER PLACERING AF ANLÆG

Løntvej 20, 6100 Haderslev

Anlæg

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skævelshedsforhold.
Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur

Sagsbehandler:

Journalnummer:

Udskrevet den: 02-03-2010

Målestoksforhold: 1:24.000

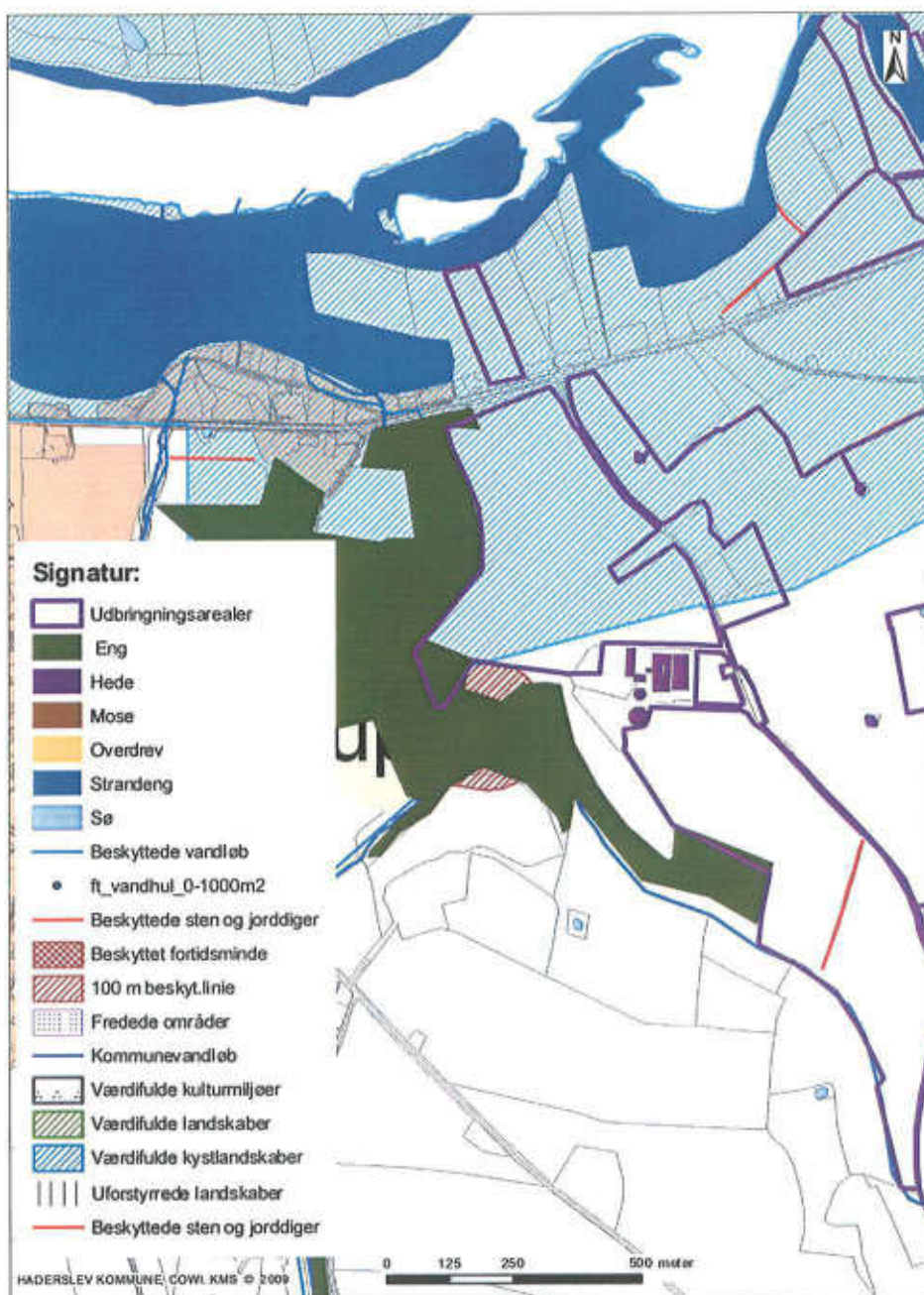
Haderslev

BILAG 4. AFSTAND TIL NABOER

BILAG 5. LANDSKAB

Titel

Indhold

Kortet er beregnet til brug af formål og målestoksforhold og er derfor kun til orientering.
Kortet kan ikke anvendes som skikort.
Der tages forbehold for kortets ajourføring.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur

Sagsbehandler: Navn

Journalnummer: xx/xxxxx

Udskrevet den: 03-03-2010

Målestoksforhold: 1:10.000

Haderslev

BILAG 6. SITUATIONSPLAN MED ANLÆGGETS PLACERING

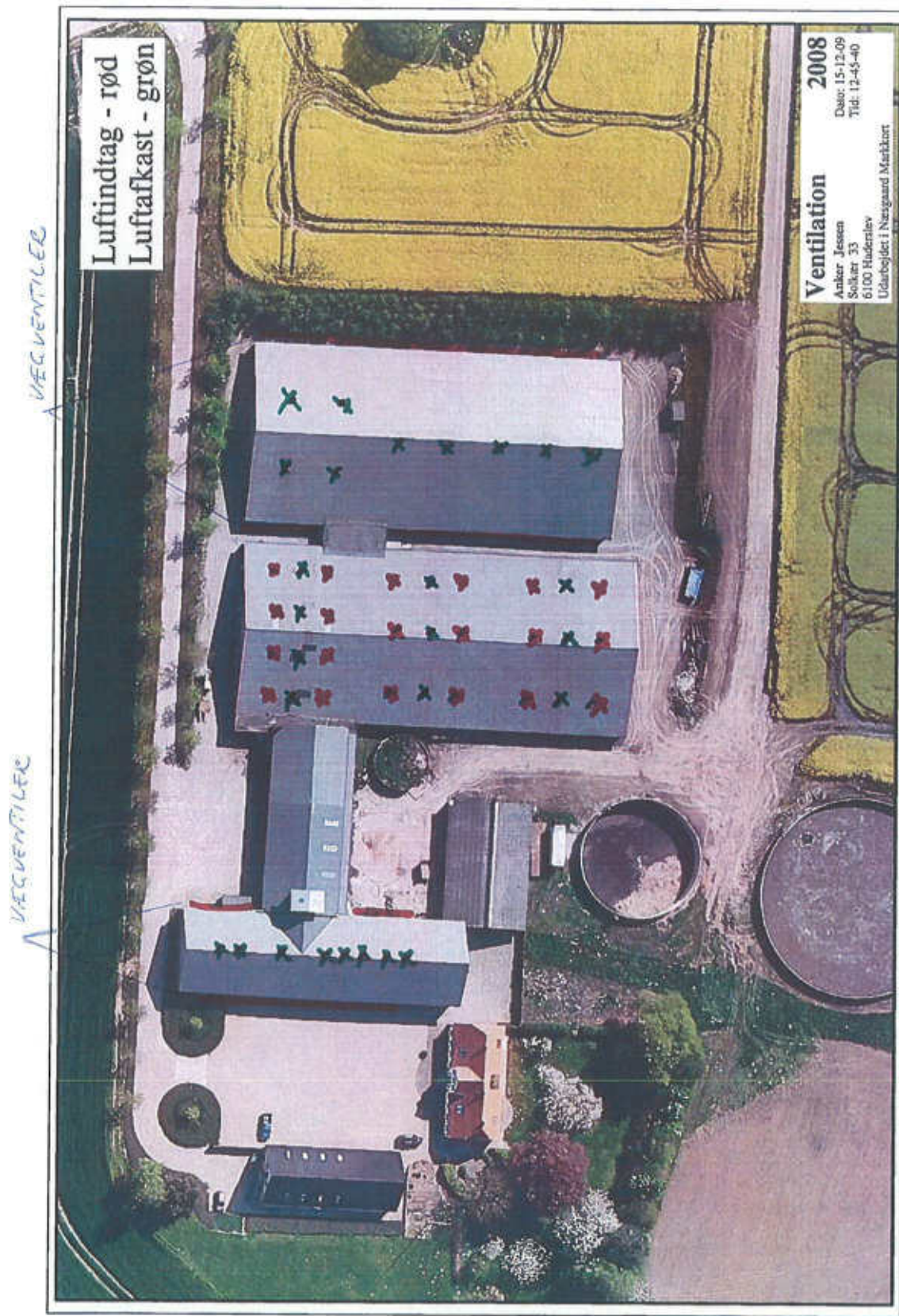

BILAG 7. TABEL TIL SITUATIONSPLAN

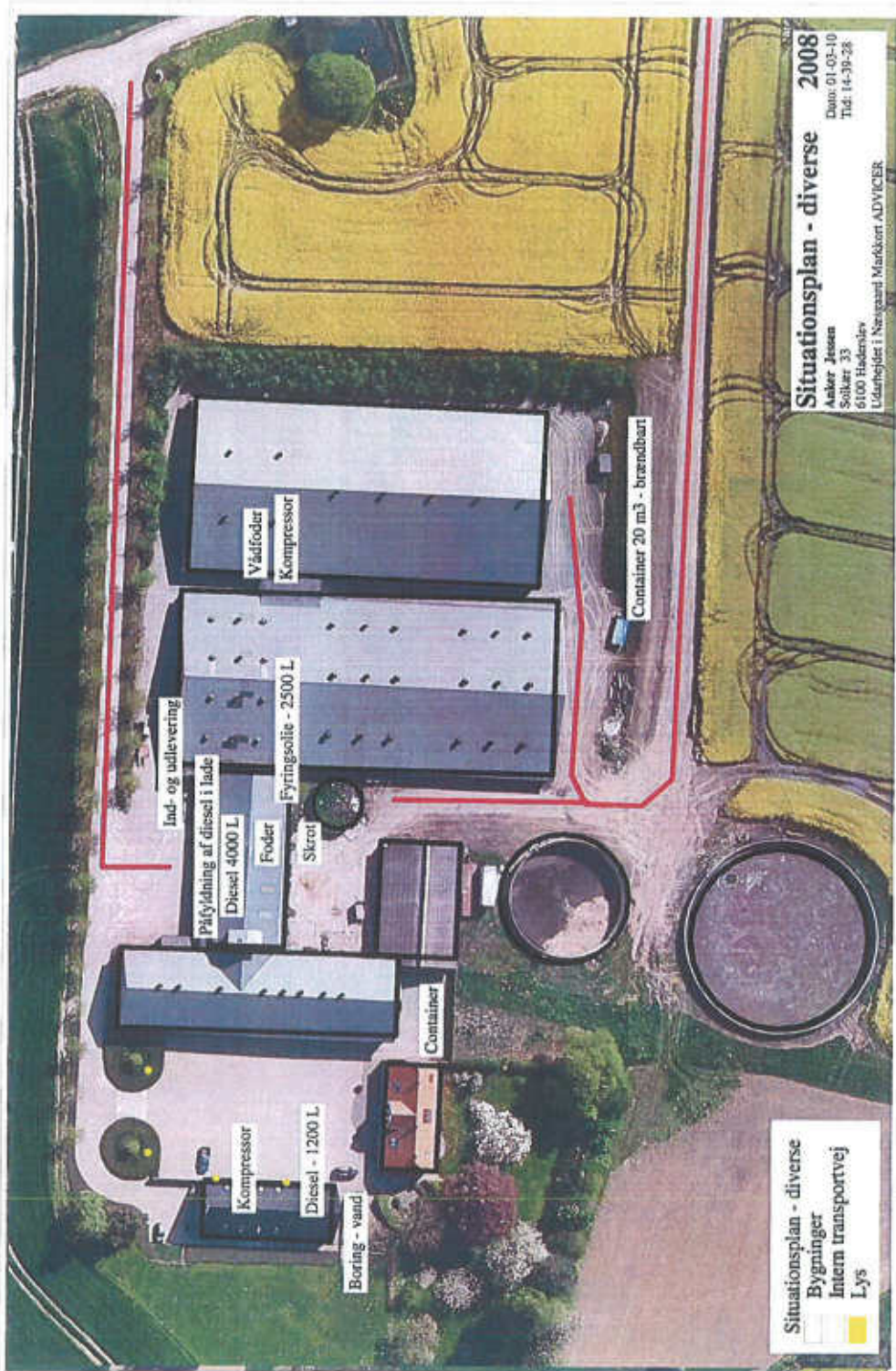
Tabel til situationsplan

Bygningsnr.	Fremtidig anvendelse	Ny-byggeri	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde målt til tagryg + hældning	Bygningens materiale og farver på bygningsfacader	Bemærkninger (lys, støjkilde, olie, kemikalier)
1	Søer	nej	71m*35m = 2485 m ²	15°	Rødbrune betonelementer. Tag: grå metalplader	Stalden ligger under terræn og kan stort set ikke ses fra Løntvej.
2	Søer	nej	76m*35m = 2660 m ²	15°	Rødbrune betonelementer. Tag: grå metalplader	Stalden ligger under terræn og kan stort set ikke ses fra Løntvej. Kompressor til vådfoder står i isoleret mellemgang ml. bygning 1 og 2
3	Søer	Nej	55m*15m = 825 m ²	20°	Røde tegl. Tag: grå metalplader	
4	Poltestald	nej	23m*16m = 368 m ²	20°	Rødbrune betonelementer. Tag: grå metalplader	
5	Gyllebeholder	nej	78 m ² 300 m ³		Helstøbt	Anvendes som fortank
6	Gyllebeholder	nej	525 m ² 1800 m ³	1,7 m over terræn	Grå betonelementer	Tørring tank
7	Gyllebeholder	nej	1006 m ² 5000m ³	1,7 m over terræn	Grå betonelementer	Agri tank
8	Foderlade	nej	525 m ²	20°	Røde metalplader. Tag: grå stålplader	Dieselolietank på 4000 l (år 2001) Fyringsolietank på 2500 l (år 1996) Kompressor til luftrensning.
9	Garage	Nej	286 m ²	25°	Røde tegl. Tag: sorte metalplader	Dieselolietank på 1200 l (Thyholm 0607781 fra 2009)
10	Stuehus	nej	240 m ²	25°	Hvidkaiket. Tag: røde tegl.	
11	Udleveringsrampe	nej	20 m ²			Overdækket. Afløb til gyllekanal.
12	Befæstet areal	Nej	200 m ²			Afløb til gyllebeholder.
13	Døde dyr	Nej				Placeret decentralt ved Løntvej. Se beskrivelse i it-skema.

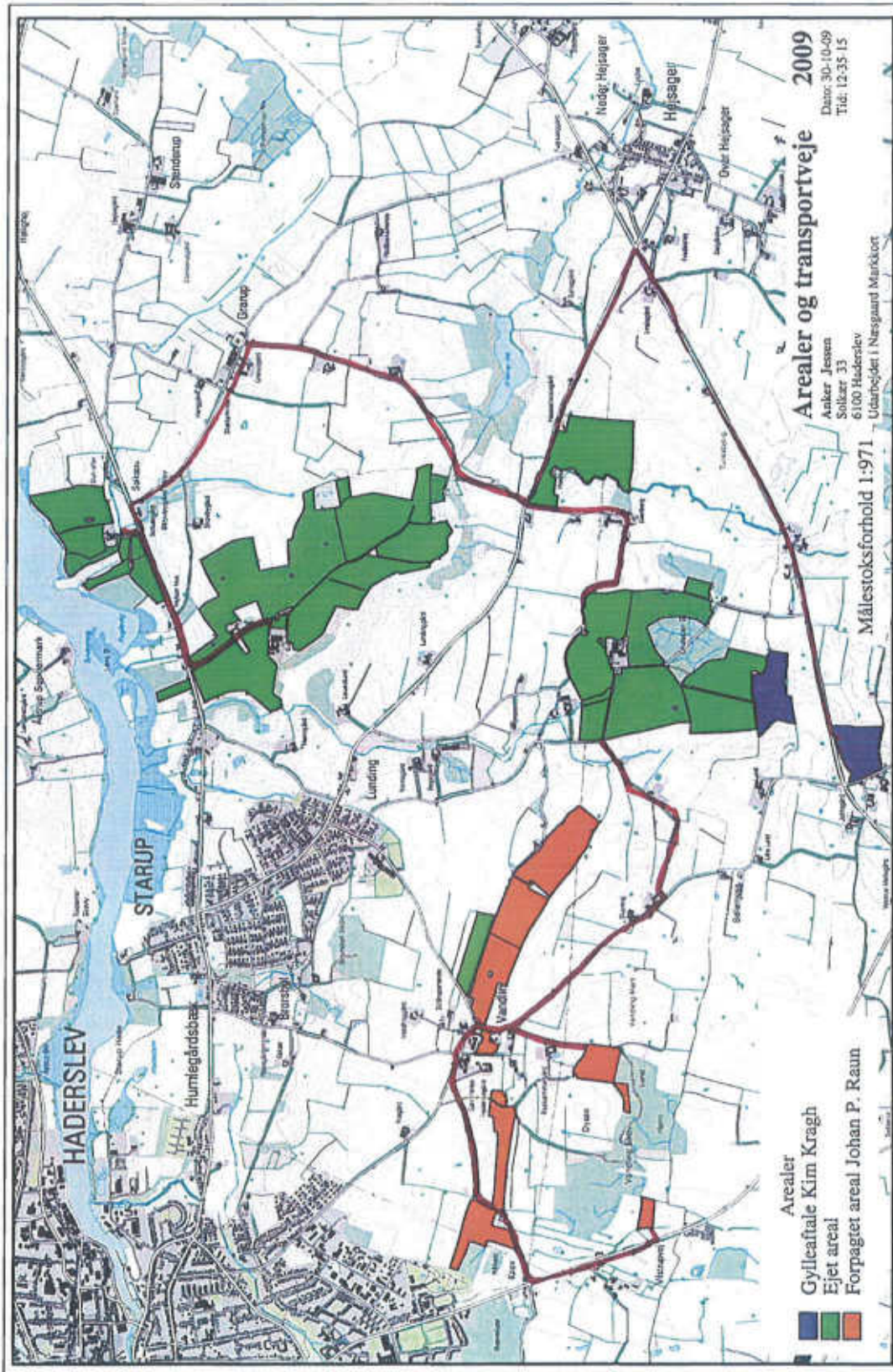
BILAG 8. VENTILATION

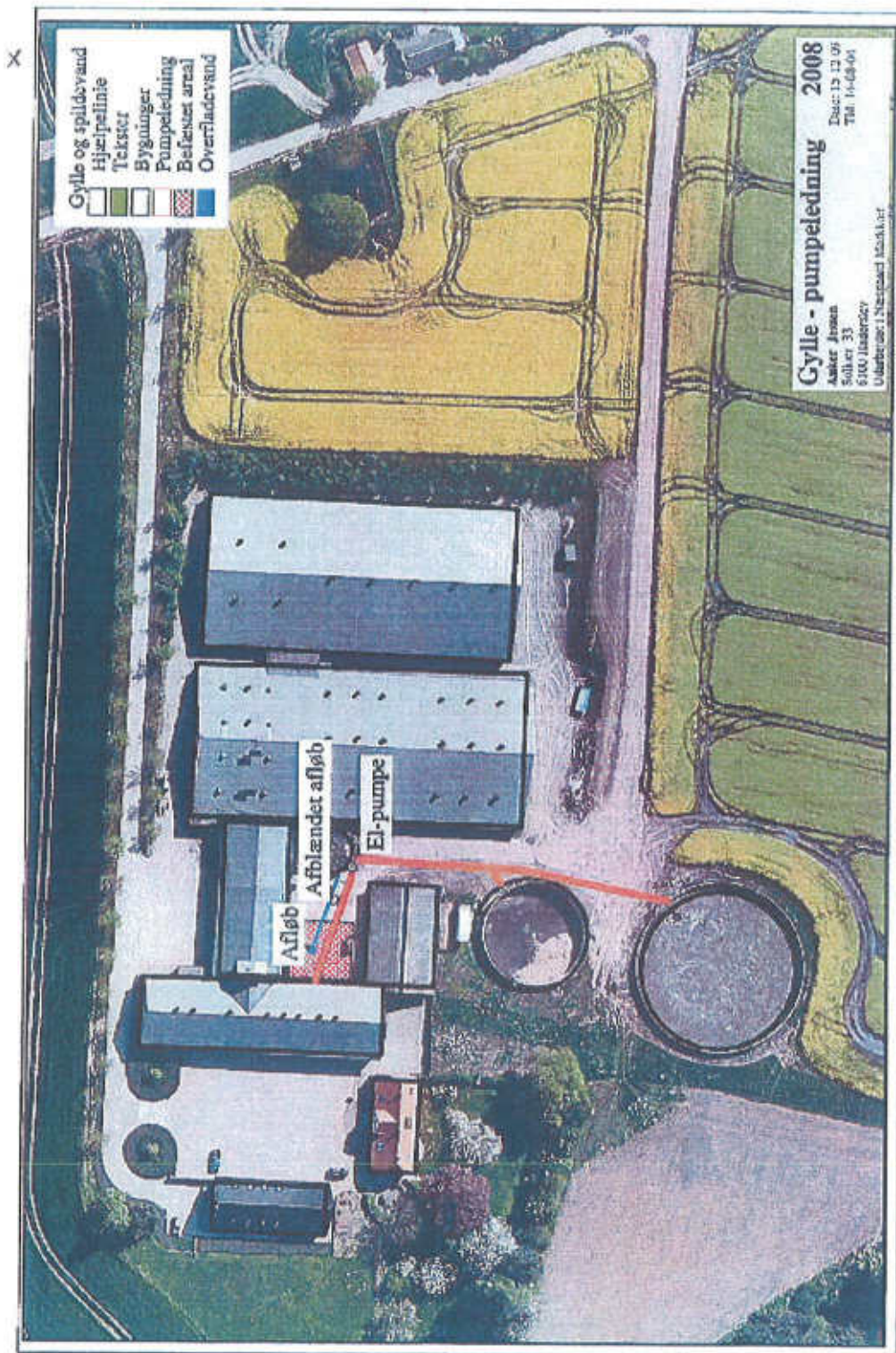
BILAG 9. SITUATIONSPLAN DIVERSE - INTERNE VEJE

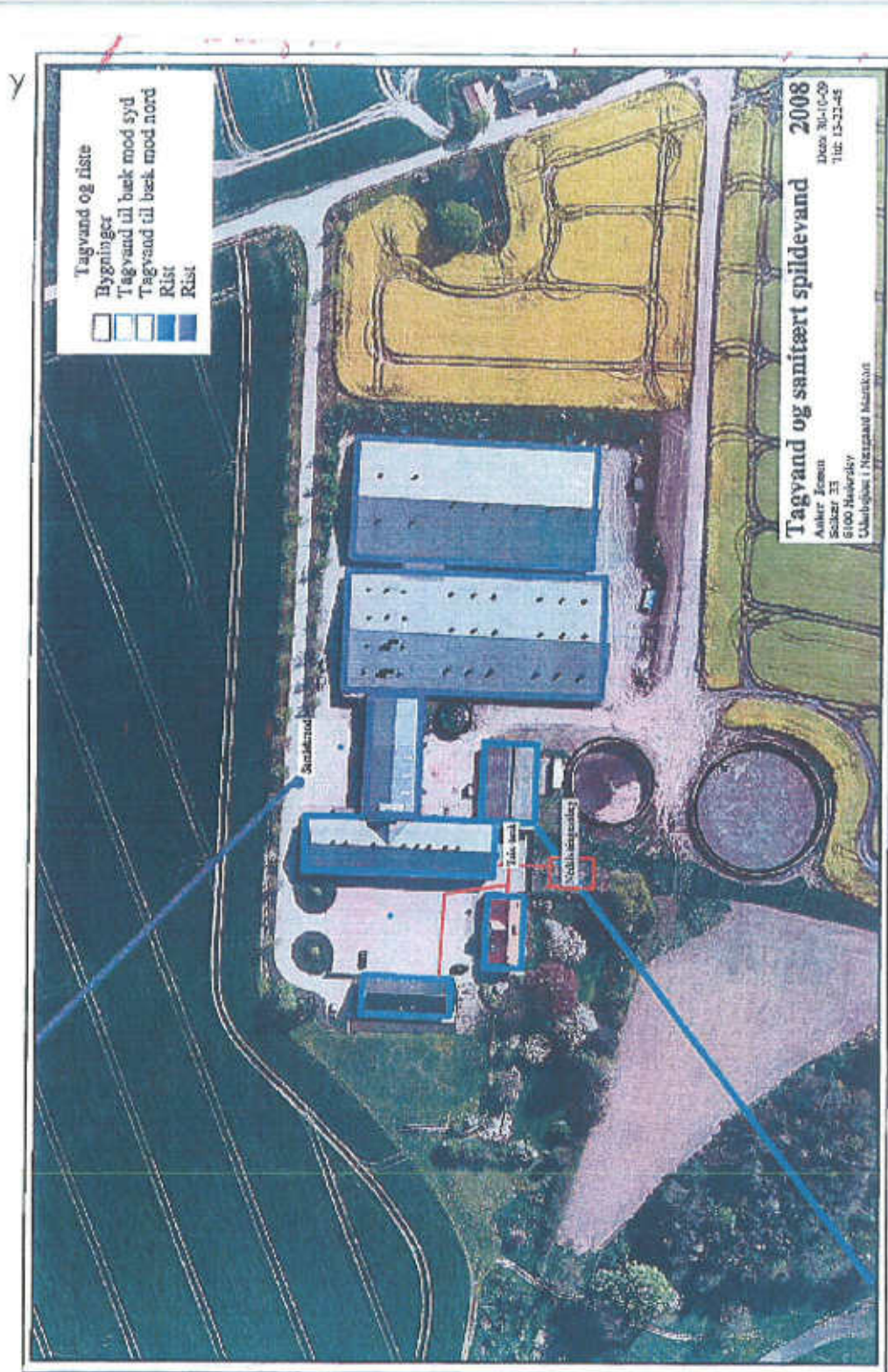
BILAG 10. TRANSPORTVEJE

BILAG 11. SPILDEVAND – AFLØB TIL GYLLEBEHOLDER

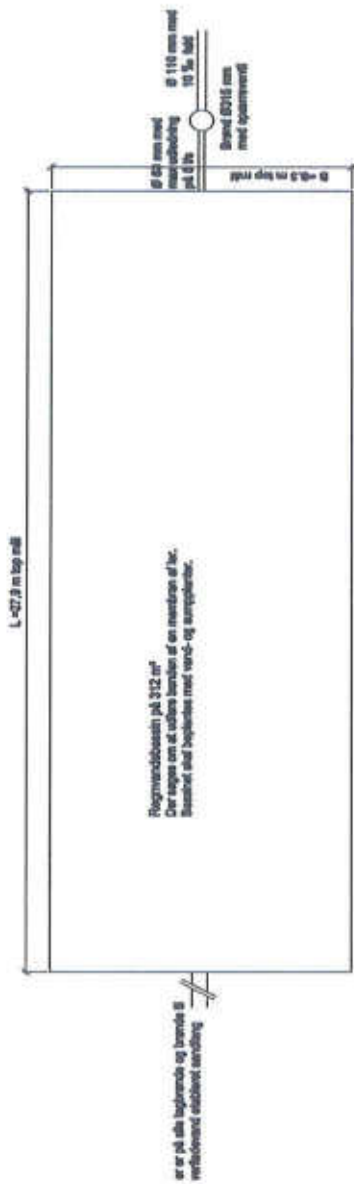
BILAG 12. SANITÆRT SPILDEVAND – EKSISTERENDE AFLØB

BILAG 13. UFORURENET SPILDEVAND / TAGVAND

Gdr. Gustav Jessen	Dato	29.02.2010				
Løntvej 20		excl. Plads-vej				
6100 Haderslev		Regnvandsskyld i 10 min				
		intensitet	140 l/ha/s		0,014 l/m ² /s	
Sags nr. 09.491			areal	afk. koef.	red. areal	regnv. strøm
Ledninger	Længde	Bredde	m ²	1,0/0,6/0	m ²	l/s
Ledning 1						
Bygning 1	26	13	338,00	1,0	338,0	4,732
Bygning 2	23	14	322,00	1,0	322,0	4,508
Bygning 3	55	18	990,00	1,0	990,0	13,860
Bygning 4	25	18	450,00	1,0	450,0	6,300
Befæstet areal (grus) 1	30	44	1.320,00	0,6	792,0	11,088
Ledning 1 i alt			3.420,00		2.892,00	40,49
Ledning 2						
Bygning 5	37	16	592,00	1,0	592,0	8,288
Bygning 6	77	37	2.849,00	1,0	2.849,0	39,886
Bygning 7	11	6	66,00	1,0	66,0	0,924
Bygning 8	73	38	2.774,00	1,0	2.774,0	38,836
Befæstet areal (grus) 2	37	24	888,00	0,6	532,8	7,459
Ledning 2 i alt			7.169,00	1,0	6.813,80	95,39
Ledninger i alt					9.705,80	135,88
Beregnet af						
Ingeniør M.IDA.						
Anna M. Kørschen						
Bygnings- og Maskinkontoret						
Peberlyk 2						
6200 Aabenraa						

et er på alle højden og bredden
vedførende skæbnet sætning

Gulvstrømsbøj

Dyringer-Ø2 INDENLANDS ALLE ANLÆG SINCE 1950	Bygning	Regningskassen	Nr:		
	Gulv Anlæg Længd 20 Ø200 Induktion		Pos:		
	Blom:	Ø2,091 Møglingskøje R1 præcisions Forstudslokkasin	Typus:	Ø2,091-0-0-1	
	Mt:	1:20 v/3	Sign:	JK	
	Sikkerhedsniveau, kommentar, og oplysningsniveau: 08			Dato:	08.03.2019

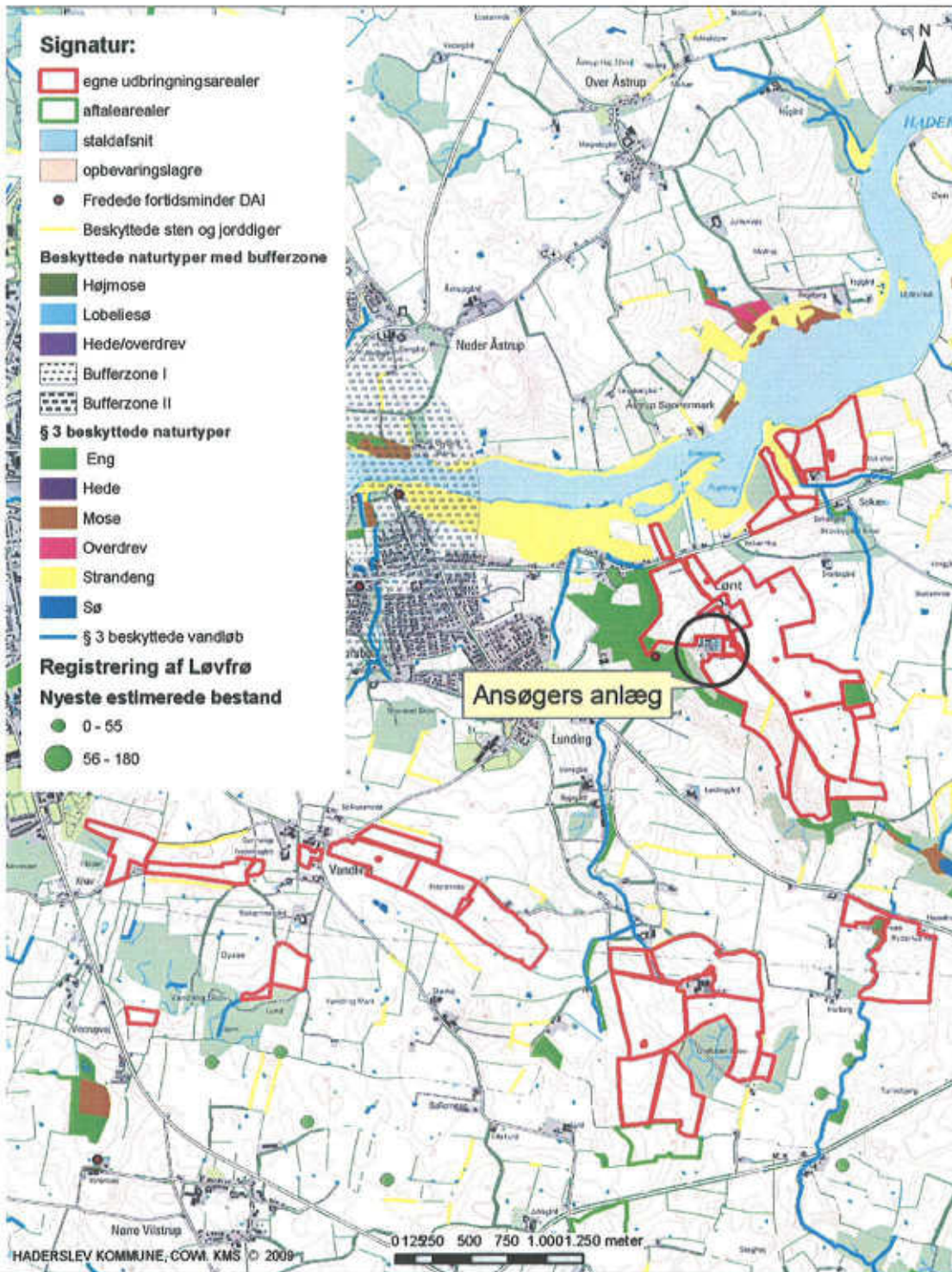
Denne tegning er ikke udvalgt, og skal ikke bruges til anden formål end den oprindelige.

BILAG 14. JORDVOLD OMKRING GYLLEBEHOLDER

BILAG 15. N1 KORT OVER NATURAREALER

Bilag N1 Kort over naturarealer

Løntvej 20, 6100 Haderslev
Naturarealer

Teknik & Miljøservice

Sagsbehandler: Merete Johannsen

Journalnummer: 09/28071

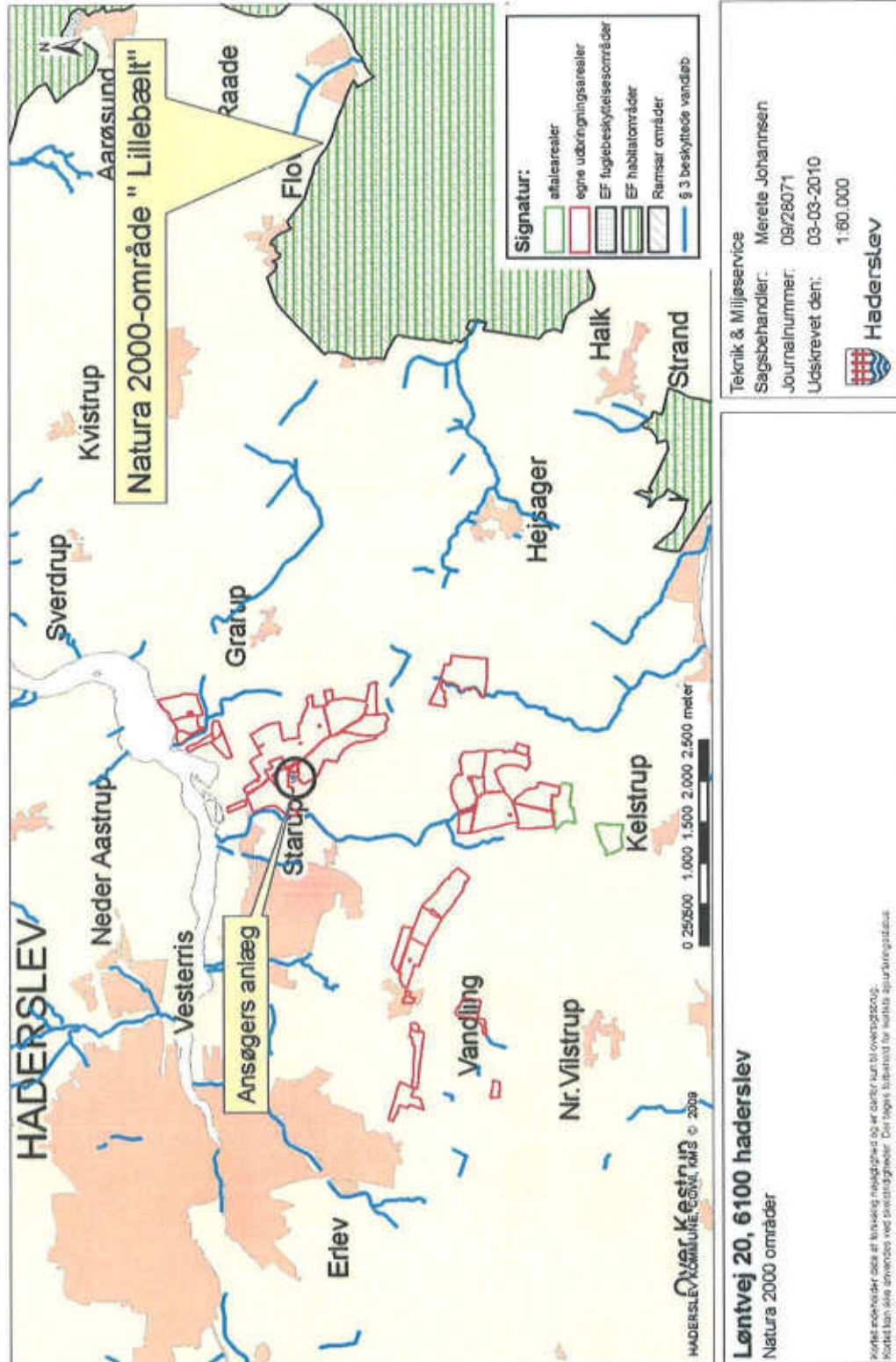
Udskrevet den: 03-03-2010

1:35.000

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skelsfindigheder. Der tages forbehold for kortets opdateringsstatus.

BILAG 16. N2. KORT OVER NATURA 2000-OMRÅDER

Teknik & Miljøservice
 Sagsbehandler: Merete Johannsen
 Journalnummer: 09/28071
 Udsikret den: 03-03-2010
 1:60.000

BILAG 17. N3 KORT OVER VANDHULLER MED 5 METER BRÆMMER

Løntvej 20, 6100 Haderslev

Vandhuller hvorom der udlægges 5 meter jordbearbejdnings-, dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmmer er indrammet med hvid cirkel

Kortet indeholder data af teknisk mængde og er derfor kun til orientering. Kortet kan ikke anvendes ved tvistssager. Der tages forbehold for kortets oplysningstilstand.

Teknik & Miljøservice
 Sagsbehandler: Merete Johannsen
 Journalnummer: 09/28071
 Udsikret den: 03-03-2010
 1:20.000

Haderslev

BILAG 18. N4 KORT OVER VANDHULLER MED 2 METER BRÆMMER

Teknik & Miljøservice
Sagsbehandler: Merete Johannsen
Journalnummer: 09/28071
Udsiret ved den: 03-03-2010
1:25.000

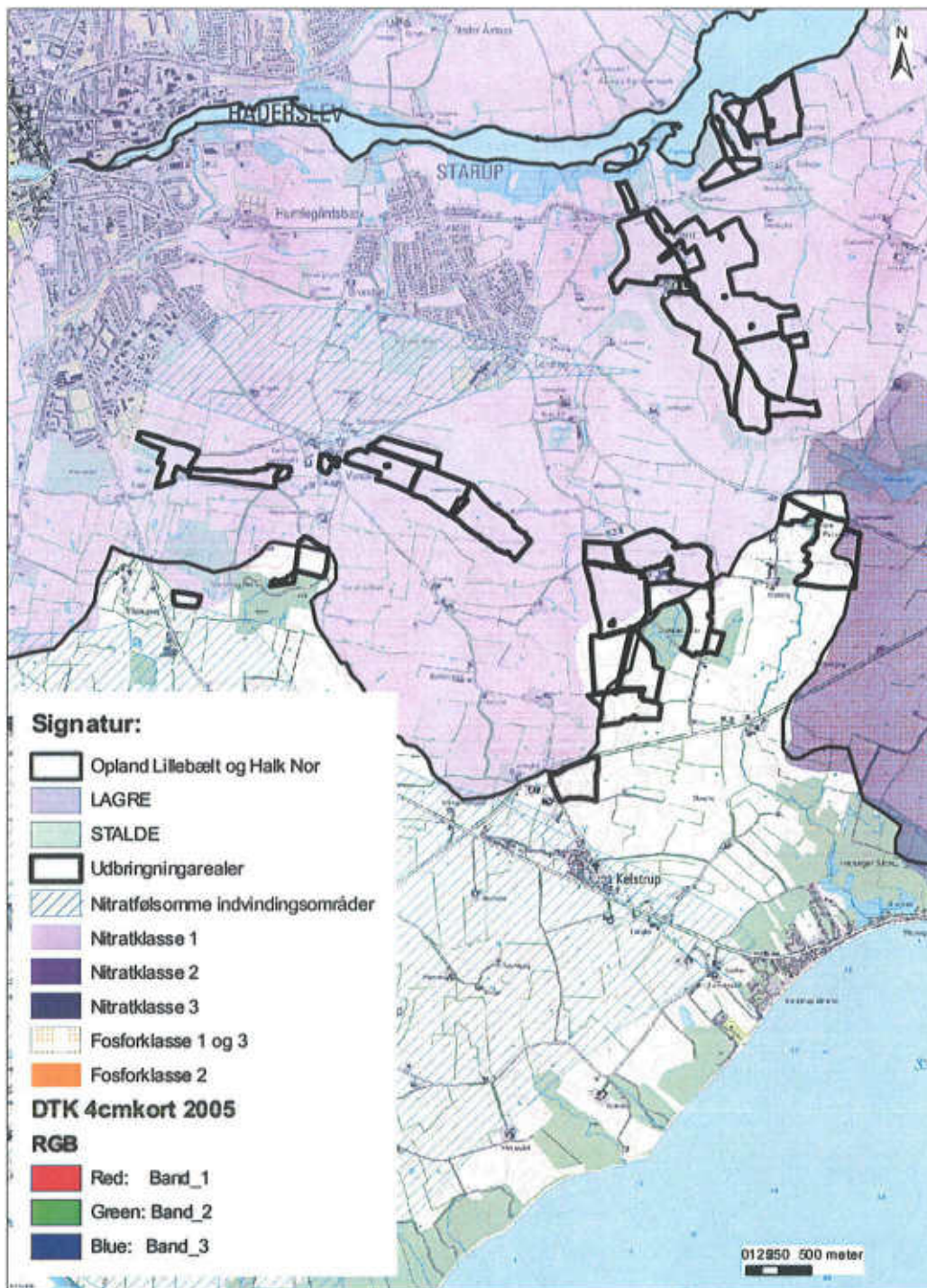
Haderslev

Lærtvej 20, 6100 Haderslev

Vandhuller hvorom der udlægges 2 meter jordbearbejdnings-, dyrknings-, sprøjte- og gødningstilbræmmer er indrammet med hvid cirkel

Kortet udarbejdet af Cowi A/S på vegne af Haderslev Kommune. Der tages forbehold for forkert oplysning af indholdet. Alle rettigheder forbeholdes.

BILAG 19. KORT OVER NÆRINGSSTOFFØLSOMME OMRÅDER/AREALER

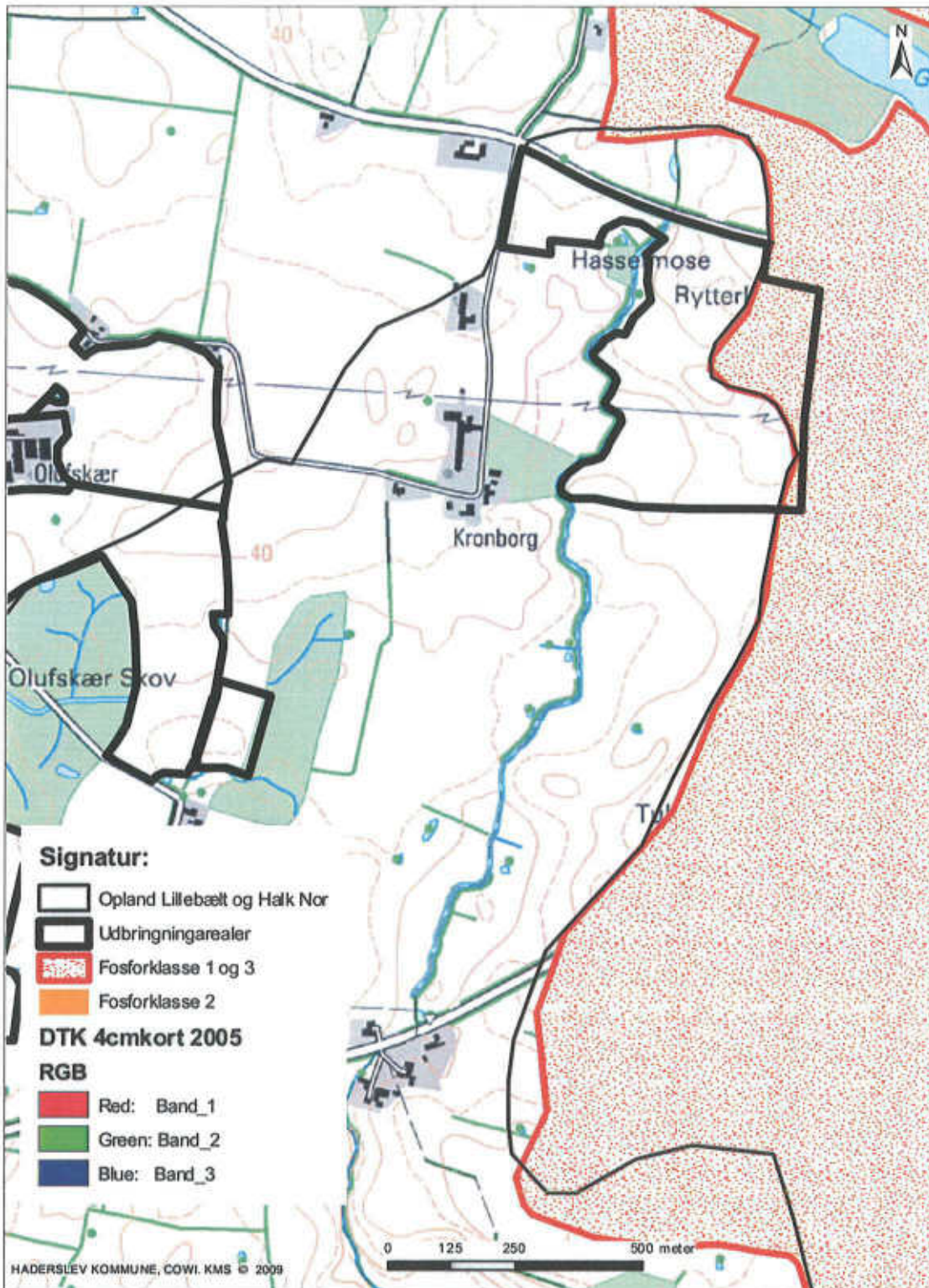
Løntvej 20, 6100 Haderslev
Næringsstoffølsomme områder

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skelstrøgninger.
Der tages forbehold for kortets geografiske status.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur 09/28071
Sagsbehandler:
Journalnummer:
Udskrevet den: 07-03-2010
Målestoksforhold: 1:40.000

FOSFORKLASSE 3

Løntvej 20, 6100 Haderslev
Næringsstoffølsomme områder

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik.
Kortet kan ikke anvendes ved skoldrigheder.
Der tages forbehold for kortets opdateringsstatus.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur 09/28071
Sagsbehandler:
Journalnummer:
Udskrevet den: 07-03-2010
Målestoksforhold: 1:10.000

BILAG 20. ■ NATURA 2000 OMRÅDE "LILLEBÆLT" (N112)

Natura 2000 området "Lillebælt" består af habitatområde "Lillebælt" (H96), fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47) og Ramsarområde "Lillebælt" (R15). Habitat- og fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter, som udgør områdernes udpegningsgrundlag. Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. De er derfor udpeget som Ramsarområder af det enkelte land.

Områdebeskrivelse

Natura 2000 området omfatter Lillebælt fra Jylland til Fyn og fra Gamborg Fjord i nord til Halk Nor i syd. Ca. 280 km² består af hav og 70 km² er land. Havområdets jyske opland udgør ca. 46.000 ha. Lillebælt er et særpræget havområde med lave og dybe områder, som mod nord indsnævres til en flodlignende rende med op til 80 meters dybde. Stærk strøm udsætter kysterne for erosion og materialet aflejres andre steder som krumodder og strandvolde.

Der er 3 større beboede øer og 7 holme. Karakteristisk for området er de mange store og små kystlaguner, der er værdifulde levesteder for bundfauna- og flora, samt betydningsfulde overvintrings- og yngleområder for fugle. Langs kysten og på øerne er der værdifulde strandenge og overdrev, der er levesteder for sjældne fugle- og plantearter.

Vigtigste naturværdier

Hele havområdet udgøres af habitattyperne lavvandede bugter, sandbanker, rev, kystlaguner og mudder- og sandflader. Der er flere større krumoddekomplekser, der nu er sammenvoksende og dækkede af strandeng med naturlige tidevandsrender og ofte med kystlaguner bagved. De vigtigste er Halk Nor, Bankel Sø, Hejlsminde Nor, på Årø, på Bågø, Flægen og Emtekær Nor, der er væsentlige levesteder for flere sjældne fugle- og plantearter. I kystområderne er der også mange vigtige forekomster af kalkoverdrev, sure overdrev og rigkær.

Lillebælt er udpeget som levested for 10 arter af ynglefugle. Området er især vigtigt for arterne havørn, rørhøg, fjordterne, havterne og dværgterne. Fem arter af trækkende vandfugle er udpegningsgrundlag. Vigtigst er dykænderne ederfugl, bjergand, hvinand og toppet skallesluger, som dog alle er gået tilbage de senere år.

Trusler mod områdets naturværdier

NÆRINGSSTOFBELASTNING: Den samlede kvælstofbelastning fra det sønderjyske opland og atmosfæren til Lillebælt og fjordene heri var i 2004 på ca. 5335 ton N. Heraf udgjorde landbrugets belastning ca. 2047 ton N. Den generelle eutrofiering med luftbårne kvælstofforbindelser påvirker i nogen grad strandengene. Større effekt har eutrofieringen på overdrevene og rigkærene, hvor tålegrænsen er overskredet. For rigkærene vurderes tilledning af drænvand fra de intensivt dyrkede arealer også at være en trussel. Kystlagunerne vurderes alle at være påvirkede af næringsalte med kraftig algevækst til følge. I modsætning til de nordlige og sydlige dele af Lillebælt rammes Natura 2000 området kun i mindre omfang af iltsvind på grund af mere effektiv opblanding af vandsøjlen.

TILGRONING: Mange steder opgives afgræsning af strandenge og overdrev med tilgroning til følge. Både langs den jyske og den fynske kyst er der massive tilgroningsproblemer i hovedparten af områdets strandenge og rigkær med en vegetation, der i større arealer er højere end 50 cm.

UNATURLIGE VANDSTANDSFORHOLD: Hydrologien i dele af habitat-områdets landområder er relativt upåvirket mens andre er stærkt påvirket. Mange af strandengene og rigkærene samt den nedbrudte højmosé på Brandsø er præget af grøftning eller udpumpning af vand i en sådan grad at der opstår sommerudtørring eller større skader.

ANDRE TRUSLER: Strandengene invaderes generelt af Rynket Rose, der breder sig langs strandene og på strandengene. Løse hunde er et alvorligt problem flere steder, da fuglene forstyrres meget - især i yngletiden. På Årø Kalv og på småøerne, Linderum m.fl. går småbådsej-

lere i land i yngletiden på trods af adgangsforbud. Småbåde og surfere sejler på vandfladen ved Årø Kalv også i yngletiden. De alsidige aktiviteter på skydeterrænet ved Halk Nor medfører forstyrrelser, som må antages at påvirke ynglefuglene. Ræv ankom til Årø under isvinteren 1994/95, og forhindrer nu især Ederfugl i at yngle. På Bågø og ved Emtekær Nor er der registreret forstyrrelser af ynglefugle, som bl.a. søges løst gennem henstillingskiltning.

Igangværende pleje og genopretning

Området er omfattet af EU-LIFE projekt vedr. kystlaguner "Rehabilitation of the Baltic Coastal Lagoon Habitat Complex 2005". I det sønderjyske lillebæltsområde dækker projektet kystlaguner i Fuglsøområdet ved Hejsager. Området grænser op til Halk Nor. Projektet skal forbedre kystlagune-komplekserne, herunder forholdene for vadefugle og padder. Omkring Hejsager Strand er sommerhusejere på eget initiativ begyndt at bekæmpe Rynket Rose. I Føns Vang og ved Wedellsborg Hoved er der foretaget naturgenopretning efter vandmiljøplan II, som har betydet stor fremgang for ynglende og rastende vandfugle.

Udpegningsgrundlag for områderne

Habitatområde "Lillebælt" (H96):

Nr.	Art/Naturtype
1014	Skæv vindelsnegl (<i>Vertigo angustior</i>)
1016	Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)
1351	Marsvin (<i>Phocoena phocoena</i>)
1110	Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
1140	Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150	* Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev
1210	Enårig vegetation på stenede strandvolde
1220	Flerårig vegetation på stenede strande
1230	Klinter eller klipper ved kysten
1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330	Strandenge
2110	Forstrand og begyndende klitdannelse
2120	Hvide klitter og vandremiler
2130	* Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter
6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230	* Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9110	Bøgeskove på morbund uden kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
91D0	* Skovbevoksede tørvemoser
91E0	* Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

* prioriteret naturtype

Fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47)

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk.1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Træk-kende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Sangsvane			T	F2, F4
Havørn		Y		F1
Rørhøg		Y		F1
Plettet rørvagtel		Y		F1
Engsnarre		Y		F1
Klyde		Y		F1
Brushane		Y		F3
Mosehornugle		Y		F3
Fjordterne		Y		F3
Havterne		Y		F1
Dværgterne		Y		F3
	Bjergand		T	F4
	Ederfugl		T	F4
	Hvinand		T	F4,F7
	Toppet skallesluger		T	F4

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Tn: Trækfugle, der opholder sig i området i nationalt betydende antal.

F1: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F2: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og har i en del af artens livscyklus en væsentlig forekomst i området, dvs. for talrige arter (T) skal arten være regelmæssigt tilbagevendende og forekomme i internationalt betydende antal, og for mere fåtallige arter (Tn), hvor områder i Danmark er væsentlige for at bevare arten i dens geografiske sø- og landområde, skal arten forekomme med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F3: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestande af spredt forekommende arter som f.eks. Natravn og Rødrygget Tornskade.

F4: arten er regelmæssigt tilbagevendende og forekommer i internationalt betydende antal, dvs. at den i området forekommer med 1 % eller mere af den samlede bestand inden for trækvejen af fuglearten.

F5: arten er regelmæssigt tilbagevendende og har en væsentlig forekomst i områder med internationalt betydende antal vandfugle, dvs. at der i området regelmæssigt forekommer mindst 20.000 vandfugle af forskellige arter, dog undtaget måger.

F6: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til at opretholde artens udbredelsesområde i Danmark.

F7: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til artens overlevelse i kritiske perioder af dens livscyklus, f.eks. i isvintre, i fældningstiden, på trækket mod ynglestederne og lignende.

Bevaringsstatus og trusselvurdering for naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene

Naturtype/art	National/lokal bevaringsstatus	trusselvurdering
1110 - Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet til EU som ugunstig Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1140 - Mudder- og sandflader blottet ved ebbe	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	næringsstoffer og miljøfarlige stoffer
1150 - *Kystlaguner og strandsøer	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1160 - Større lavvandede bugter og vige	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1170 - Rev	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Fiskeri med bundslæbende redskaber og skibsfart
1210 - Enårig vegetation på stenede strandvolde	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	tilgroning
1220 - Flerårig vegetation på stenede strande	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	Tilgroning med invasive arter
1230 - Klinter eller klipper ved kysten	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
1310 - Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
1330 - Strandenge	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilførsel af næringsstoffer, tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi og invasive arter.
2110 - Forstrand og begyndende klitdannelse	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig Bevaringsstatus i området er ukendt	(eutrofiering)
2120 - Hvide klitter og vandremiler	Status i Danmark er ikke vurderet. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet. Tilgroning og invasive arter.
2130 - * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet. Tilgroning og invasive arter.
3140 - Kalkrige søer og vandhuller med kransnålgær	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	for højt næringsstofniveau, tilførsel af næringsstoffer fra landbrug, spredt bebyggelse og andeopdræt, samt N-deposition.
3150 - Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	for højt næringsstofniveau, tilførsel af næringsstoffer fra landbrug, spredt bebyggelse og andeopdræt, samt N-deposition.
3260 - Vandløb med vandplanter	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig I området er bevaringsstatus ugunstig	grødeskæring, bundoprensning, regulering med uhensigtsmæssig hydrologi, belastning med næringsstoffer

	eller vurderet som ugunstig	
6210 - Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (*vigtige orkidélokalteter)	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6230 - *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6410 - Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6430 - Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	Oplægning af materiale fra vandløbsvedligeholdelse, påvirkning af næringsstoffer og sprøjtemidler fra tilstødende arealer, samt uhensigtsmæssig hydrologi og stedvis store bevoksninger af invasive arter
7110 - *Aktive højmoser	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.	Små delområder, sårbarhed overfor vandstandssænkninger og -svingninger
7120 - Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse	Den nationale bevaringsstatus er ukendt I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger højeste ende af tålegrænseintervallet.
7220 - * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste tålegrænse på hovedparten af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende landbrugsarealer, tilgroning, arealreduktion og uhensigtsmæssige vandstandsforhold.
7230 - Riggær	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste tålegrænse på hovedparten af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende landbrugsarealer, tilgroning, arealreduktion og uhensigtsmæssige vandstandsforhold
9110 - Bøgeskove på morbund uden kristtorn	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
9130 - Bøgeskove på muldbund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
9160 - Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
91D0 - *skovbevoksede tør-	Bevaringsstatus i Danmark vurderes til at være ukendt (atlantiske	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle

vemoser	del)/ugunstig (kontinentale del) I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig...	arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som gunstig. Alle arealer i området med elle- og askeskov (63 ha) har en høj-god skovtilstand.	-
Skæv vindelsnegl	Den nationale bevaringsstatus for skæv vindelsnegl er indberettet som ukendt. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
Sump vindelsnegl	I 2007 blev bevaringsstatus for sump vindelsnegl vurderet som gunstig. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
Marsvin	Den nationale bevaringsstatus for marsvin er indberettet som ugunstig I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	Markant nedgang i bestanden bl.a. som følge af forringet fødegrundlag, forstyrrelser, risiko for påvirkning med miljøfarlige stoffer, bifangster af marsvin i fiskenet
Sangsvane	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser, tilgroning af strandenge
Havørn	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig Bevaringsstatus i området er ukendt	
Rørhøg	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for • Rørhøg, som vurderes at have stabile bestande i området	
Plettet rørvagtel	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. I 2005 lå antallet af plettet rørvagtel under den foreslåede tærskel værdi for gunstig bevaringsstatus I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	afvanding af enge og moser, forstyrrelser samt rørhøst.
Engsnarre	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Bevaringsstatus i området er ukendt	
Klyde	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Ved NOVANA-overvågning i 2007 lå bestanden over det foreslåede faglige niveau for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Brushane	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Antallet af ynglepar har i 2007 ligget under det foreslåede faglige kriterium for gunstig bevaringsstatus for arten. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Mosehornugle	Den nationale bevaringsstatus for arten som ynglefugl er i 2003 vurderet som ugunstig. I NOVANA-overvågningen 2007 blev der ikke registreret ynglende mosehornugle i Danmark. I området er bevaringsstatus for arten	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.

	ugunstig eller vurderet som ugunstig	
Fjordterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Ved NOVANA-overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag.
Havterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig idet arten vurderes stabil eller i fremgang. Ved NOVANA overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag
Dværgterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig idet arten samlet set er i tilbagegang. Ved overvågning i 2006 lå bestanden ganske langt under det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag
Bjergand	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Ederfugl	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Ved overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Hvinand	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Toppet skallesluger	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser

BILAG 21. ■. POTENTIET FOREKOMMENDE BILAG IV-ARTER

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul stenbræk og Krybende Sumpskærm.

Herunder følger en gennemgang af de Bilag IV-arter som kan have yngle- og rasteområde i Haderslev Kommune, eller som kan påvirkes af projekter heri, samt en overordnet vurdering af hvilke projekter der påvirker disse arter.

Flagermus

Arternes udbredelse og levevis

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentoi*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintret i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværqflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og dens ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistrellflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Påvirkning af yngle- og rasteområder for flagermus.

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Udbredelse og levevis.

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevsskrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusen må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

Påvirkning af birkemusens yngle- og rasteområder

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Udbredelse og levevis

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skråninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser.. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skråninger. Markfirben bruger bl.a. sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer

Påvirkning af markfirbens yngle- og rasteområder

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten.

Padder

Arternes udbredelse og levevis

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgfør (*Pelobates Fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige rene vandhuller og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af vandhuller.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter, Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo Calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks.

afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Påvirkning af paddernes yngle- og rasteområder

Ved projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Udbredelse og levevis

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Påvirkning af marsvins yngle- og rasteområder

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinets levevis.

Snæbel (*Coregonus oxyrhyncus*)

Udbredelse og levevis.

Arten lever i vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Gelså er op til Hjartbro udpeget som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Påvirkning af snæblens yngle- og rasteområder

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke arten.

Beredskabsplan

Kobbelgård
Løntvej 20
6100 Haderslev
Tlf. 74523292

Udarbejdet *Marts 2010*

Beredskabsplan for

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre.....	4
Brand- og evakuering	5
Overløb af gylle.....	6
Kemikalie- og oliespild.....	7
Stophaner og hovedafbrydere.....	8
Strømsvigt	9
Transport af bekæmpelsesmidler	10

Udarbejdet af:

Helle E. Jensen
Miljørådgiver

Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf. 73202600

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe 2 eksemplarer:

- Kontor i stald.
- Kontoret i stuehuset.

Kort Materiale:

Bagerst er der oversigts kort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde.
- Kemikalielager (til evt. bekæmpelsesmidler, handelsgødning m.v.).
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede).
- Drænbrønde/regnvandsbrønde/afløb.
- Udløbspunkter til vandløb/jord fra dræn.
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn.
- Afbrydere strøm, vand, anlæg og diverse pumper mm.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

HUSK

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

Efter f.eks. brand tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFON NUMRE

Nærmeste telefon står i stuehus og har nr. 72523292.

Miljømyndighederne kontaktes på	112
Falck kontaktes på	70102030
Brandvæsen kontaktes på	112
Lægevagt kontaktes på	70110707
Tandlægevagt kontaktes på	70110707
Landboforening kontaktes på	73202600
Dyrlæge kontaktes på	40218033
Foderstof kontaktes på	70153040
Elektriker kontaktes på	74576220
Smeden kontaktes på	40174590
VVS kontaktes på	40174590
Ventilationsfirma kontaktes på	74576220
Leverandør af EL kontaktes på	70115000 Syd-energi

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand.
- Er der tilskadekomne – hvor mange?
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren, Gustav Jessen på tlf. 51 74 03 74.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på bilaget med **rod** prik.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe med kortmateriale

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Der er pulverslukkere i alle bygninger
- _____

INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra!
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun Miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Gustav Jessen på tlf. 51 74 03 74.

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. ____112____.

Der er ingen dambrug der kan blive forurenede i forbindelse med gylleudslip.

Lunding bæk er beliggende nedenfor ejendom. I forbindelse med miljøgodkendelse 2010 etableres vold iflg. Haderslev kommunes anvisninger med henblik på at forhindre mulighed for forurening af Lunding Bæk.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet. Der er kort der viser forholdene omkring ejendommen.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- _____
- _____
- _____
- _____

INSTRUKS TIL KEMIKALIE- OG OLIESPILD

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Gustav Jessen på tlf. 51 74 03 74.

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. ____112____.

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd.

Opdæmning kan evt. foretages men jord, halmballer ol. afhængig af mængde og art. Er f.eks. olie løbet til drænen kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se bilag).

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet. Der er kort der viser forholdene omkring ejendommen

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- _____
- _____

Desuden findes der i lade og garage savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

Vand:

- Hovedhanen sidder i garagen (se bilag – [redacted] prik).

Stophane til stuehus sidder samme sted i garage

Stophane til stald sidder samme sted i garage

Elektricitet:

- Hovedafbryder sidder ved foderladen (se bilag – [redacted] prik).

Nye sikringer opbevares samme sted som el-tavle er placeret.

Der bruges automatsikringer til garage og stuehus.

Yderligere el-tavler:

El-tavle ved vestvendt væg af gl. stald mod foderlade (se bilag).

El-tavle i garage (se bilag).

Sikringer findes ved de respektive el-tavler.

INSTRUKS VED STRØMSVIGT

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.

Begræns træk gener og varmeudvikling (overbrusning)

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lign.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til **SYD-ENERGI 7011 5000** og forhør om varighed af udfaldet.

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre en ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

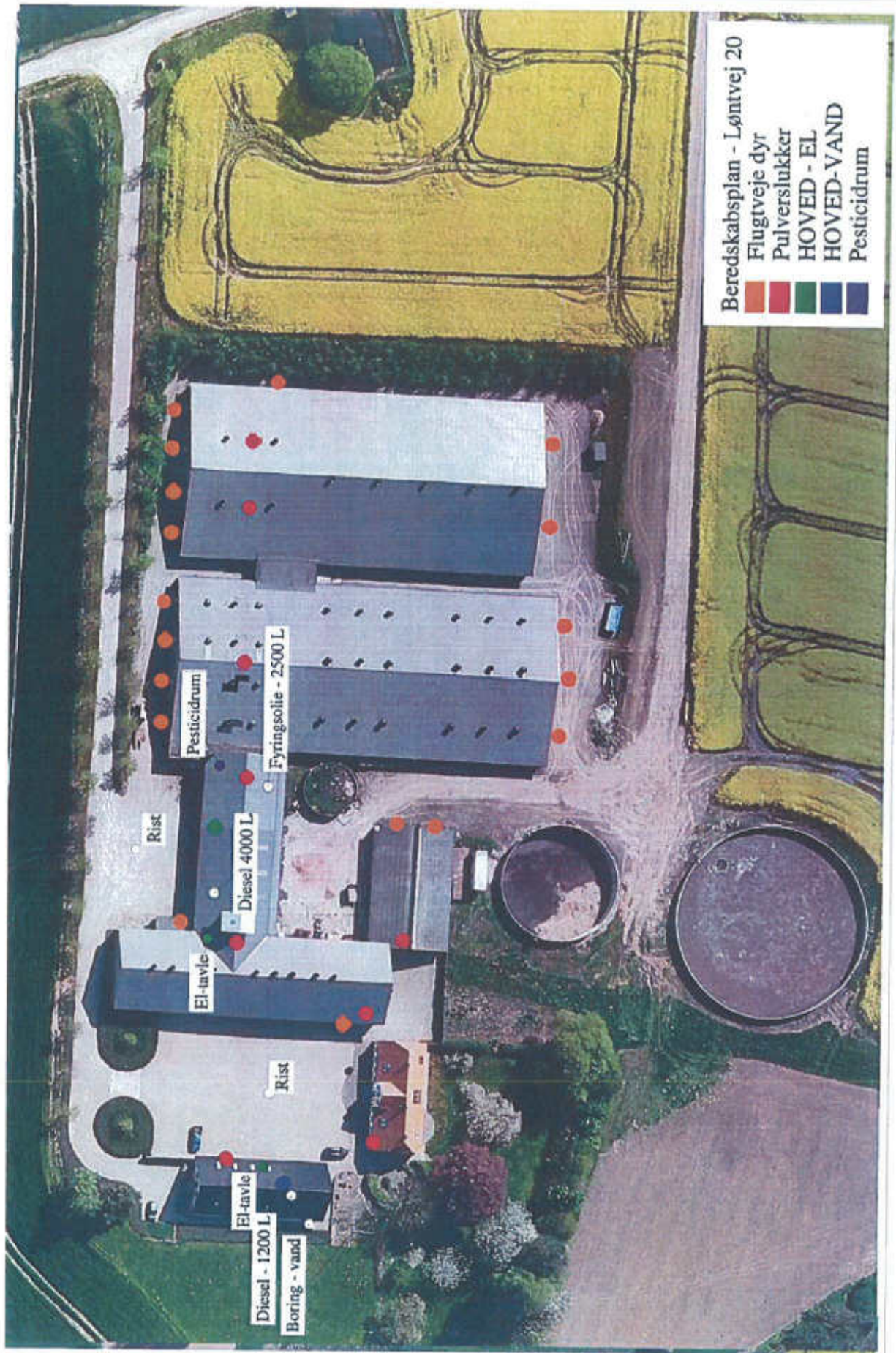
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllemiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt under lås
Øvrige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende.

- Kemikallerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit og med god belysning.
- Der skal forefindes et sugende materiale, f.eks. savsmuld, kattegrus og lign. til opsamling af evt. spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Der er pt. ingen bekæmpelsesmidler på ejendommen.

BILAG 23. ANSØGNINGEN

Ansøgningen Version 5

Ansøgningen Pdf-fil er på 66 sider

Ansøgningen kan bestilles ved Haderslev Kommune 74342145

